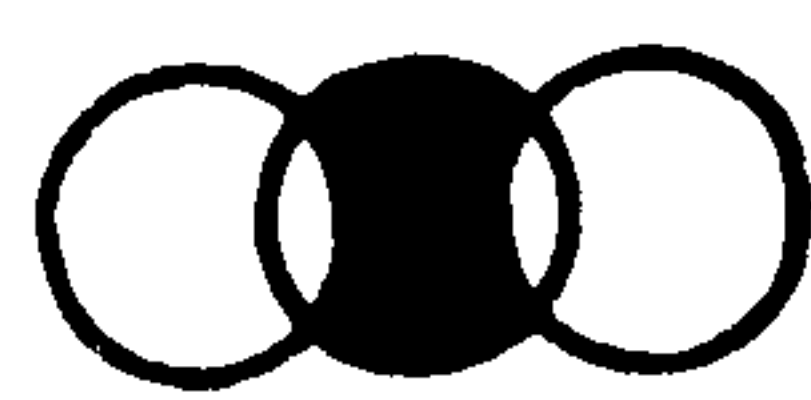

Ketabton.com

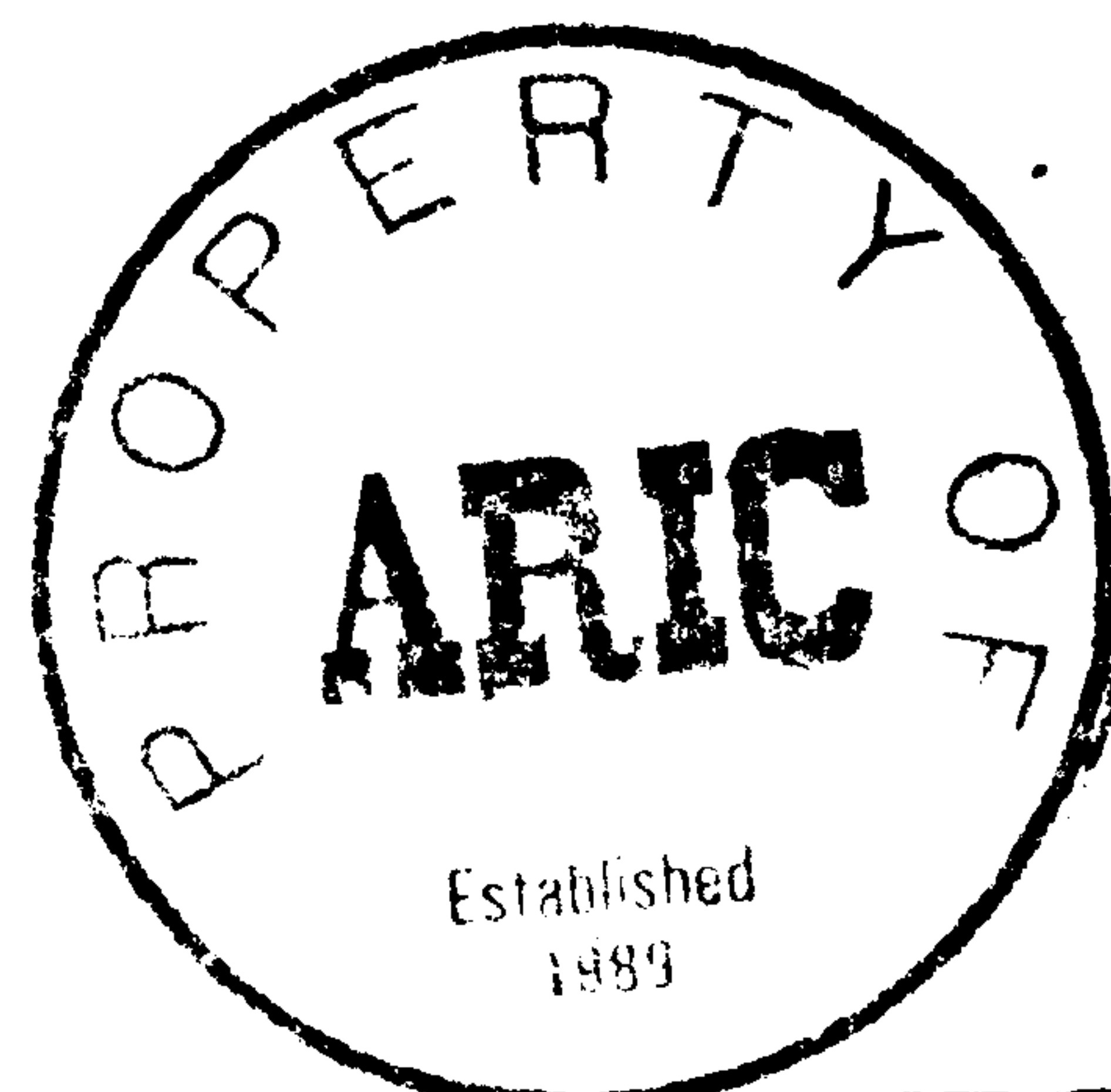
ورانگه

يوه ورانگه په لاس ورشي
آدم ولاړشي قدم وراندي
بيا پېرې په خای ولاړوي
او تيرې وي لاندي باندې

کوه رحمن کوهر

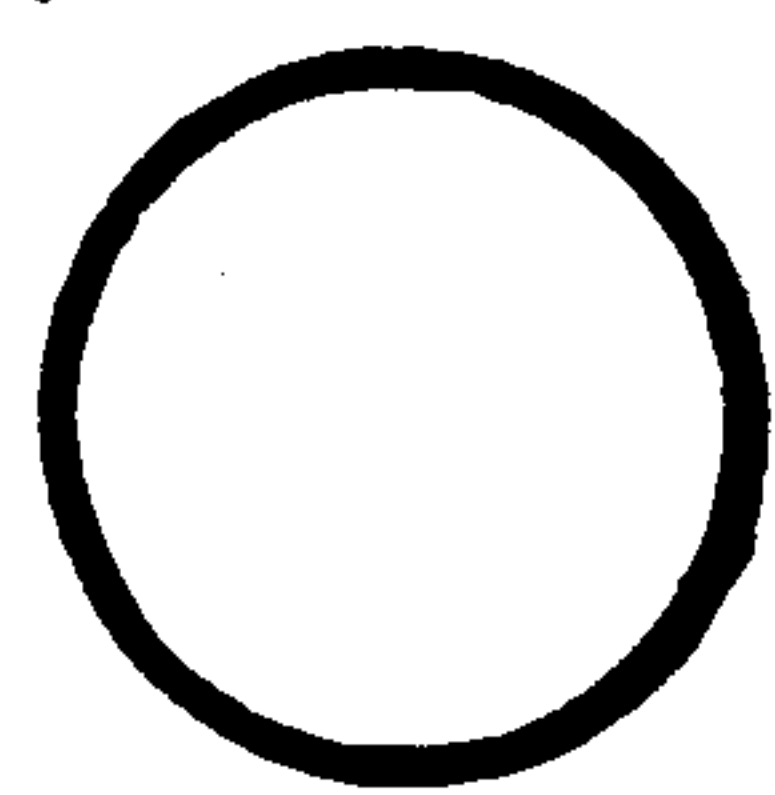
مجموعہ

دکتاب نوم : ورننگہ
ویناوال : کوہرچمن کوہر
دچاپ کال : ۱۹۸۹
خطاط : نورالدین ہنریاں

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

په ویکار
د هغه ټولنمریالو
چې د بنیادمودختونوځنی
تېځندی د پښوځولانی او د -
لاسو نوولچکونه پرې کوی او دا
سرنګ آدمزاد خپل قجیرقامت
ته ورچکوی او ژوند نور
غرځانګن کوی.

څوگ يې ولې خپل قسمت کړي

کومه ورځ چې نورېدې شي

ځان په پنځه ولې لیکه کړي^(۲)

چې په شتو کې اودرېدې شي

څه په سر آسمانوي يې

که آسمان ځمکه کېدې شي

په مټ څه لره سر په ده

چې په مټ نر غونډې شي

په خرڅه کې دې ولې سود شي^(۴)

چې په خېز نېستريدې شي

د پړوتل ته ولې پلې^(۷)

له بريالو چې ملېدې شي^(۸)

د باز اړه نر دې نه نر ده

که نه يې چټي بازېدې شي

ليت او لارچې د مېړه وي

فطرت ټول ولجه کېدې شي

۱-نورېدل = بدلېدل، ۲- لیکه = حساب، ۳- خرڅه = یو بوټی، ۴- سود = مطمئن

۵- پړه = ماتې خوړل، ۶- ټل = ډله- جمعیت، ۷- پلټل = یوځای کېدل، ۸- ملټل = مل کېدل

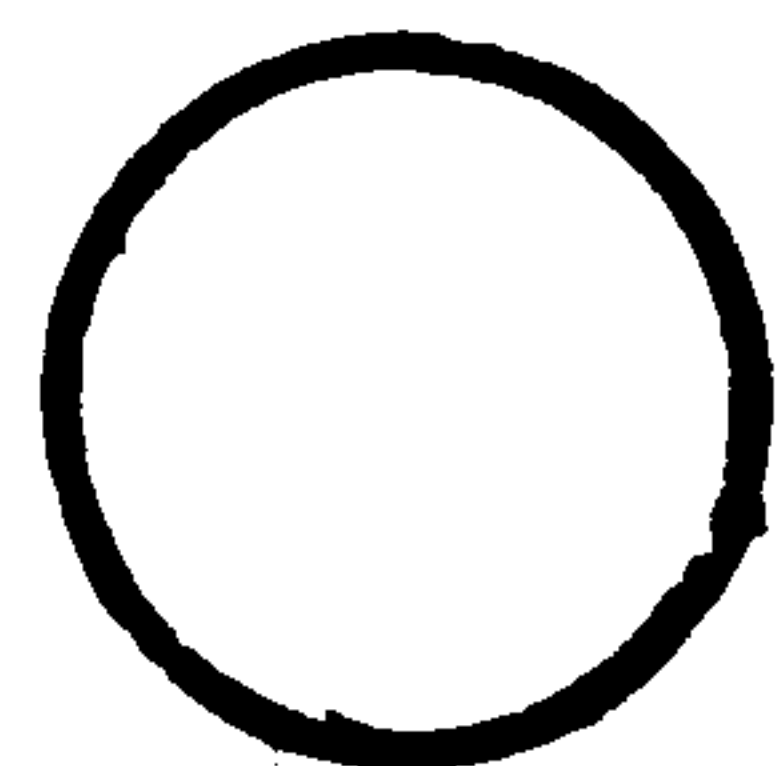
که سواره لوی فرعونان دي
که کلیم شي کونریدی شي
دبری لاری بند نه دي
که له سرخوک تېریدی شي

لوی کتاب دمیر بنکاسرانو
گدیه وینه کی دخان کا
بیادختوگوکوشتان بول
الوتونکی باتوران کا

دکلیم دودونه خیل کا
راشکوره زورجهان کا
پرپاسلی اونتنلی
دوران قهرمانان کا

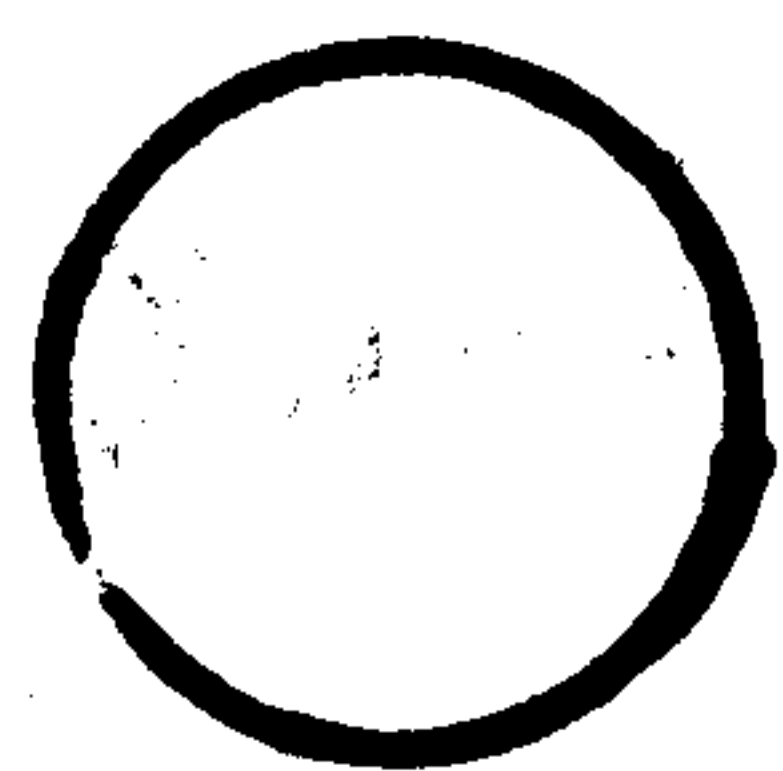
هغه شوک چي مېړه خېل دی
تینگ په ننگ اوپه خیل خېل دي
دزمره مارې پې ژوند دی
چې دشنوزمرو دسېل دی

۱-نتلی = ناتارشوی، ۲-خیل = هوپ، ۳-مارې = بنکار.

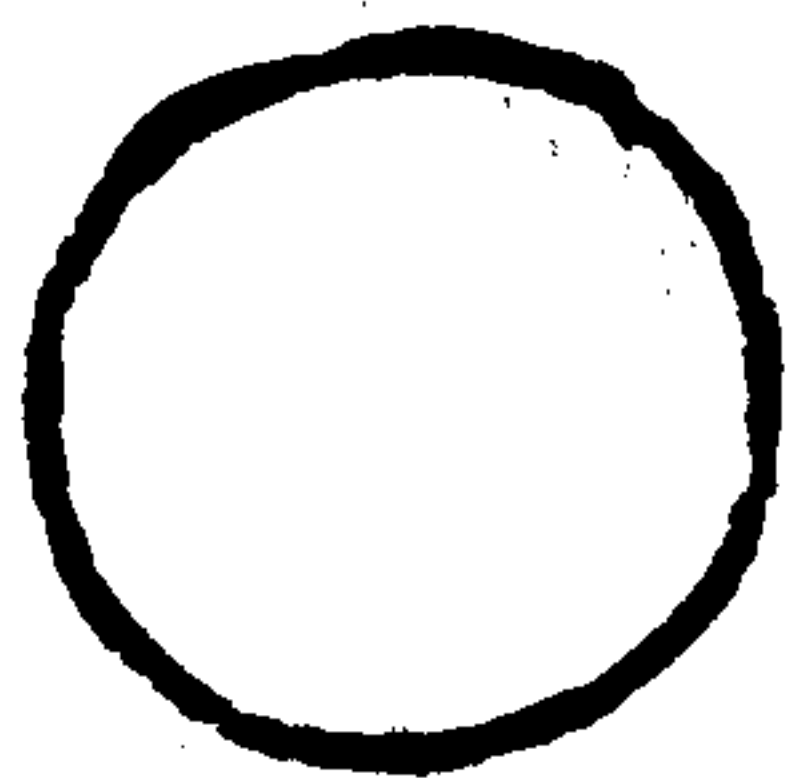
ترهې وينې دى سگروېټې
 ترهې وينې هم رامبېل دى^(۱)
 دخپل تگ دى پاتې شوي
 په کولند دى که په بنکېل دي^(۲)
 رشي څنگه بې کوندمي^(۳) شي
 چې څانگې همدشپېل دي^(۴)
 داطبيب به دې څنگ روغ کړي
 چې پي چارې دشا خپل دي^(۵)
 چې د دروزي پي تنې وي^(۶)
 په وينو پراته غلبېل دى
 چې جامه يې کاسيروي^(۷)
 څه په چپل، څه که بې چپل دي^(۸)
 د باتور انگې وروستى ده^(۹)
 مشري که په چارخويل دي^(۱۰)

-
- ۱- رامبېل = يوکل، ۲- کولند = کتخه چې دغويې، څاروي څټ ته يې اچوي چې دآزاد
 گرځېدونه يې منع وساتي، ۳- کوندمي = کانهي گټې، ۴- څانگې = درې غاښې
 ۵- دشپېل = چې دغلې رشي پرې بادوي، ۶- شاه خپل = چې شاه خليل کوي يعنې څرمنه
 ۷- څخه تسمه تسمه کوي، ۸- دروزه = دغنودنډر، تيلي، ۹- کاسيري = بدلمني
 ۱۰- چپل = پروښي، ۱۱- انگې = يوه لويه چې وايي انگې انگې مل دى شوک دى ،
 ۱۲- چارخويل = قرقره

نه د دين، نه د سا^(۱) دين دي
خوار متازه د سوئيل^(۲) دي
شايد بيا خليل^(۳) زرغون كړي
"مومنان" ټول آذر خپل دي

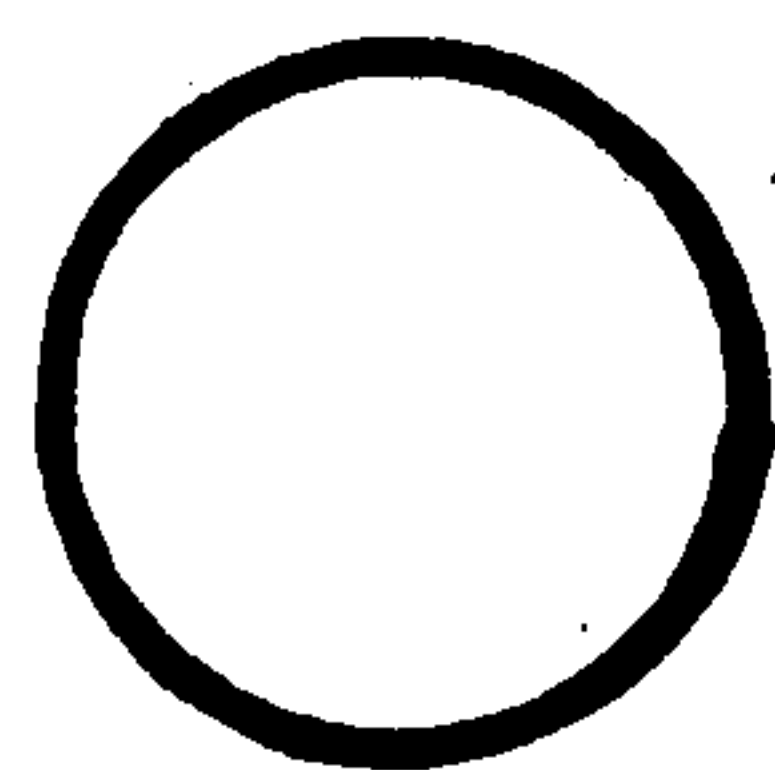
كليمه لويه كيميا ده
لاناپوهه پر دنيا ده
ثروند په هراړيكي وي چي
كليمي ته يې اړتيا ده

د جهان د سما^(۳) پېستي
وري تندي باندې مېړونه
د ملخي نه كله كېږي
د باتور، د باز كارونه
ننگيالي په دار بر سره
غوروي خپل منبرونه
په پاڅون چي "زه يم" نه كړي
خوشي پوچ هغه مونځونه

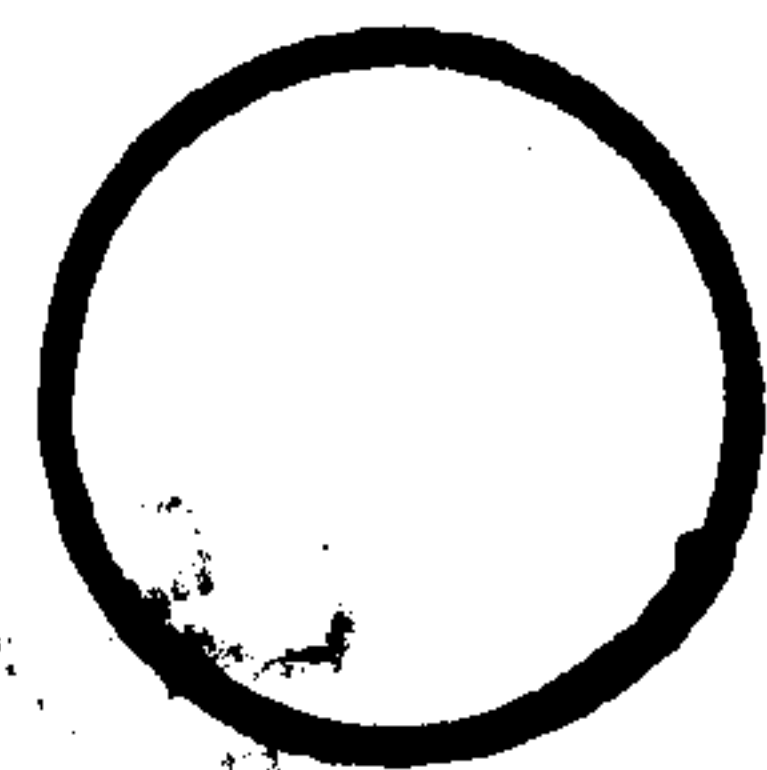
۱- سادين = ارولى خلكه، ۲- سوئيل = درېيمه نړۍ، ۳- سما = بندوښ - تونيز

په جرقار چي لرو برکري
بلاي هغه بانگ^(۱)ونه
چي دا حُصکه دخدای کورې
دي هغه دڅښتن ملونه

ننگيالي دي شاه مېړونه
لکه حق پي کړ وږه وي
دنگيال په مټ، په توره
دلته اړدڅښتن کړه وي
خولې ماتي په فرعون کړي
دنگيال د مزي زړه وي
تورڅنگلونه خوندی وي
حق ننګي پي غرين کړه^(۳) وي
ساه پي واچوي جوښو^(۴) کي
له پېړو پېړو چي مړه وي
دناحق وږه^(۵) ټول پړه کړي
وږه هغه کړي، چي تل پړه وي

۱- بانگونه = آذانونه، ۲- تورڅنگلی = باطل کاره، ۳- غرين کړه = قلا- سنګر
۴- جوښه = تنه، ۵- وږه = بريالي.

دکيد په اورپو نه شي

چې په غرمب د شتوزمرو شي

په تسپو موسلو نه نشي

چې په تورو، په نېزو شي

په منښتو نه بودېږي

چې په وينو په خولو شي

چې د باز شوغې ته اړ وي

هغه څنگ له توتکرو شي!

ننگيالي يې شي کولی

چې په دار، په غرغرو شي

د تاريخ بهير کولی

کله څوک بې هوډ يالو شي؟

د راسمنو چارې کله

د نارامو په لينگو شي

د ژوندون د ميدان گټې

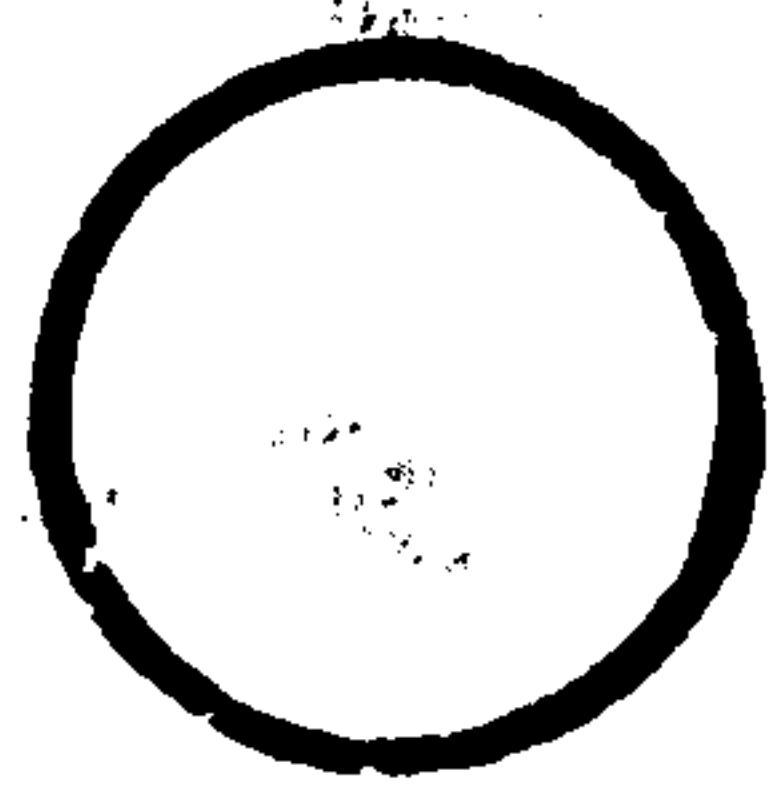
په ډال غاړو تور يالو شي

د څيرک مېړانه کله

له درست کلی درېندو شي

۱- منښته = نريار تونو ته دورو د پاره په ځان څه منل، ۲- نارام = ناغېږ- ناراست.

چي رنخورد باويڙي وکري
 پوچي هيلي د داروشي
 آدم وکوره اي مار کسه!
 کله يي سود په کورکوشي
 د خانکو د کوچني نمځري
 پوره خرنګ په حلوشی
 چي د نمرود روناوي وي
 روڼ په څنګ په اورکوشي
 عقل څه خوني آتي دی
 راستوري په خپلوملوشي
 د خيړک سر پوره والي
 د حق په سپاروشي

چي له مال خبره واورې
 پت په سرباندي پاله شي
 کائنات چي په منگل کري
 داسري سري باله شي

۱- باويڙي = بابېږي = د نلروغۍ بيا تاندېدل، ۲- نمړي = جايې، ۳- اورکي = اورېلکي
 ۴- راستوري کېدل = راگرځېدل - راخلاصېدل - راختل.

لوټې نه تلي صبا خړوګ

هم يو زويم» به تاله شي

ښکلی هغه چې ښېږه يې

يود» زويم» په پساله شي

زويم هرکله خلې دی

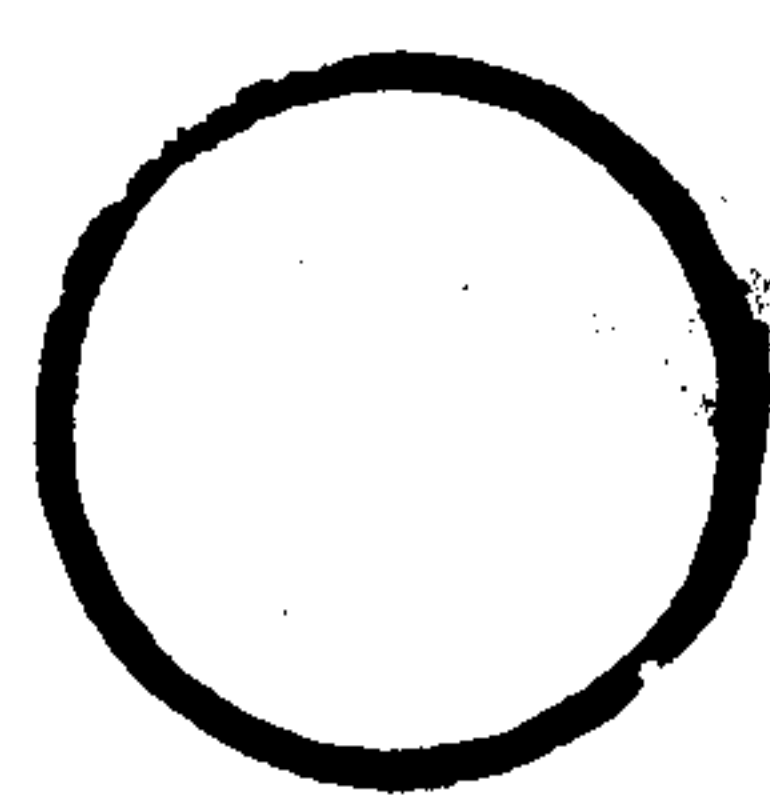
دې وجود چې زورچاله شي

هغه ورځ به ستر سحروي

چې دا ځمکه يو کاله شي

په يولوی سين کې غړی

چرې، چرې، لښتې، وياله شي

د کتاب حد ماتې مه شي

هره لاره چې ترې

چې د ژوند د خپره نه وي

ورانوه لارې زړې

حق به هله مېشته وکا

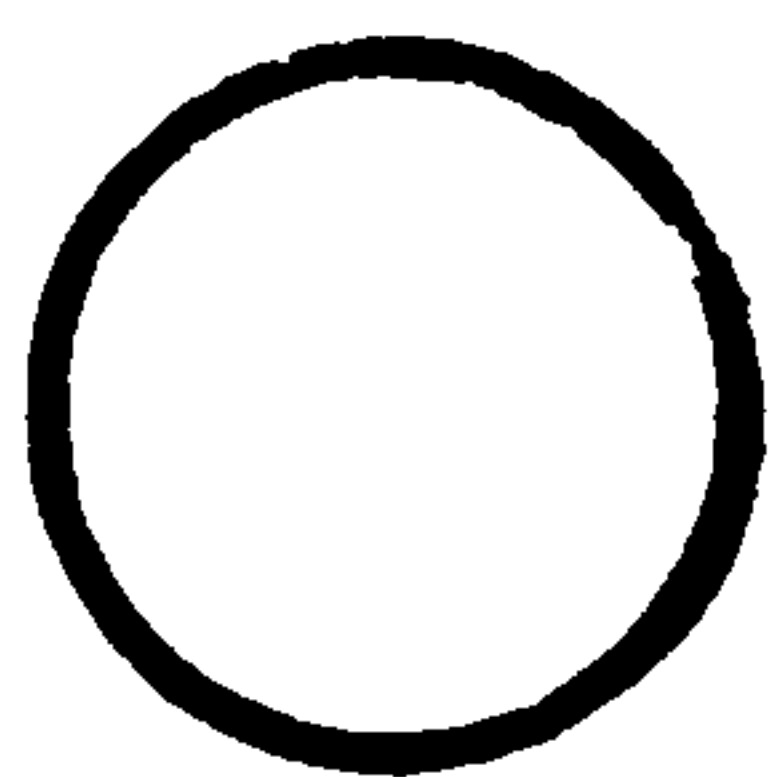
لومړې غير چې وشرې

يا سړی یاد خړی شه

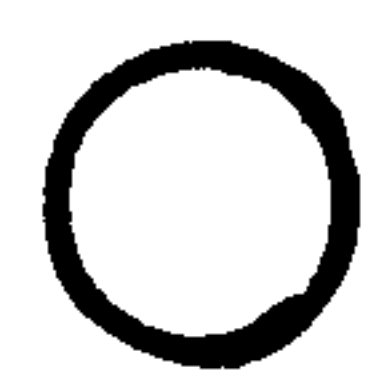
حق ناحق ولې ولسرې

۱- ښېږه = ډول - ښایسته والی، ۲- کاله = کور

زېښتياگان چې له مينځ ورک شي
پرکني به شي مېرې
لوی آتيان لکه اوگر کړي
د جگ غرتيږې ورې

سترر څارکو د واره کسي
په څارلو کړل تنه کي
نری وټ يې چرته بيا موند
برد ستورو په دنيا کي

له کارونو او له شکو
سره زړه ښکل کيږي کړو
الوول حق و ناحق دی
څنگ تر اوسه سترگورو

د بوذر د کندي خلق
د آذرود کندي دي
که هر څومخ په کعبه دي

له بتانو پيوندی دي

۱- اوکو د څاروود خوړلوته وروسته پاتې کېدونکي کيا په ياتاهنتې، ۲- کيږي کيږي کوونکي

چېرې د ښښو مېښې

خیرکان خوشیبه گسروي

د وختونو په ناتار کې

چېرې وگورې دېر وي

د وجود نېستی بلاده

پرې له خست مار کسان ژاري

سر نېستی ده د نیش "زه يم"

دوه نېستی کلیمان ژاري

رغانه د توکو توکو

د صورت هسې دورېرې

ولې "زه يم" یو توکیز دی

یو توکیزی نه نرېرې

حيواني وجود څه دی؟

د حجر^(۵) الوولتیا ده

او حجرې د خاورین توکو

خپل تر مینځه اړولتیا ده

۱- مېنه، کور، ۲- دېر، سنگسار، ۳- نیش، ناشته، نېشت، ۴- یو توکیز،
د یو توکی نه جوړ، چې گډونیزه نه وي، ۵- حجره، Cells- ژوندینکي.

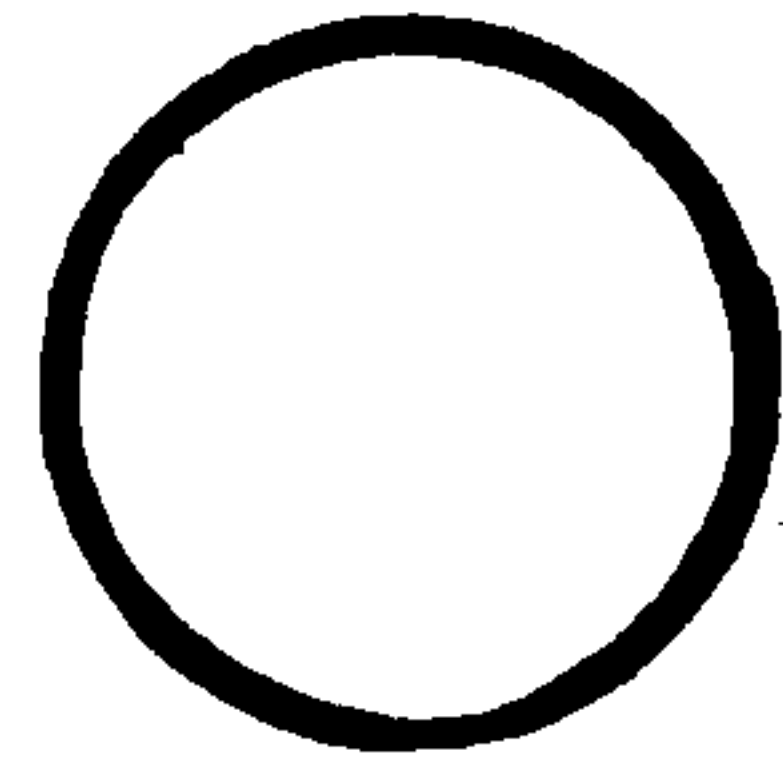
دا خاورينہ وارہ تہو کي
دہر يسنکو رغو نہي دي
او بر يسنکو تہ چي خير شي
تشي تر قندہ خيبي دي
○

دين ہمہ وارہ سرہ زردی
مذہبونہ بتول زدنہ بخ
دين ژوندون کاندی غور خانگہ
مذہبونہ يپ چارمبخ
○

کر لاسی کندوان يي دک شول
چي جب جوب شول په خولوکي
خار له هغو تور ياليو
چي په خېز دي سرخيز وکي
غور ټوله دي په خان بده
تش لمن که يپ پسرلوکي
ساده کورکي ملفلري
خسا دندو کو، خرخوړو کي

۱- سرخيزي = سرپړه ۲۰- غوره = تومت - کرم والی - ملامتہ

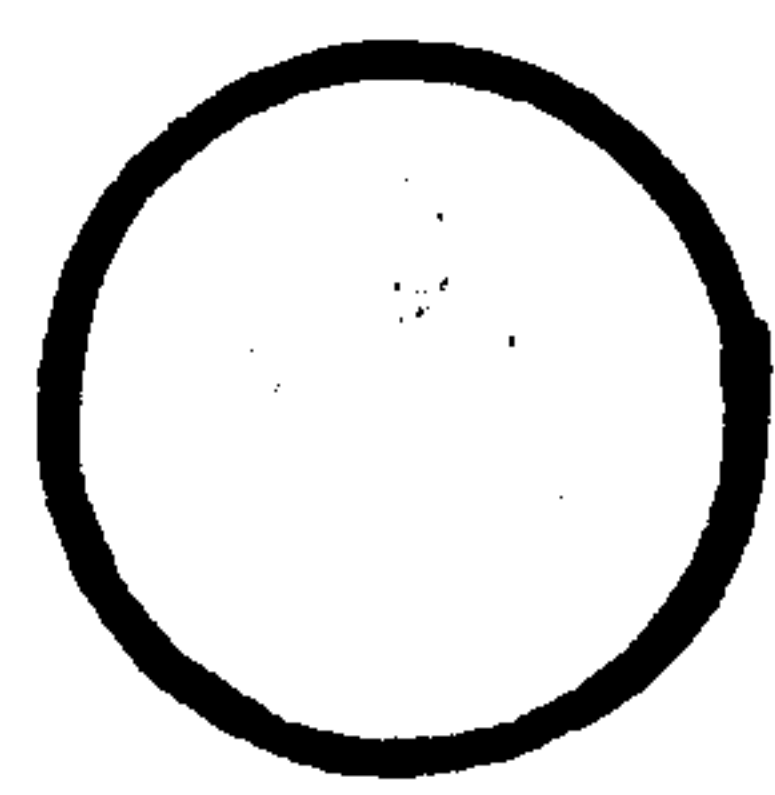
دا چي گوانښ په ستورو کيږي
 ته هم لورډ څه نېزو کی
 څه ناو یا ته چاره وکړه
 مېړنیه! په تلوتلو کې

کور پیما چپ د بمبل وو
 هغه سر په موندلو دی
 کروړی چپي د باز وی
 پدلولکو په شوغو دی
 چي د برید او د غدی و
 د تسپو د موسلو دی
 چپ جرگي پرې ښایسته وی
 هغه شرم د جرگو دی
 چپ خښتن د لوی انځور و
 اوس د پوچو کښېدو دی
 د تیرو تورو بڼو کی و
 د بي سترگو د کڼو دی^(۵)

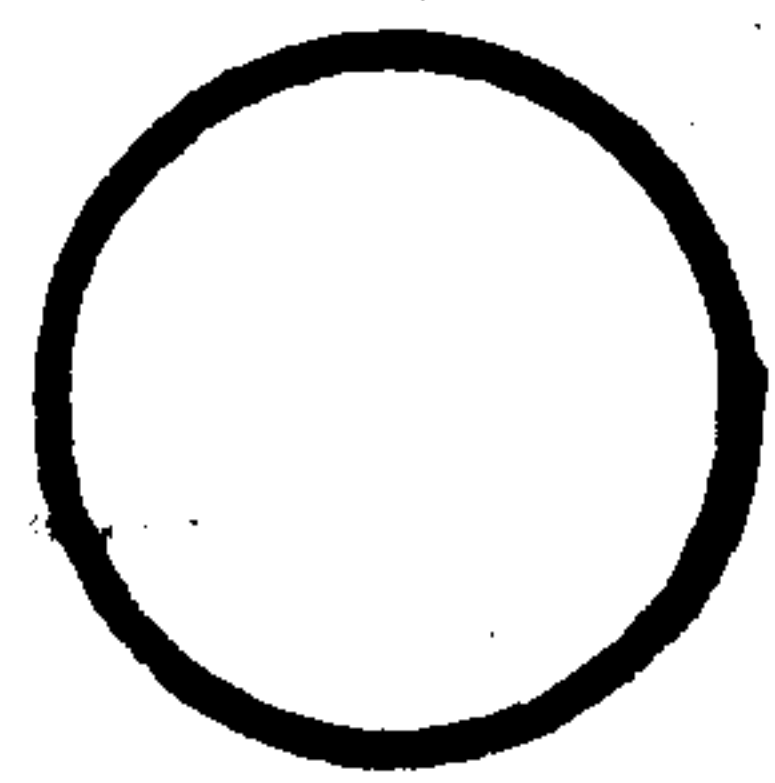
۱- کورپیا: د اتمان د مخې په لوبه کې په بمبل (په سر کې) د کورپي (حلقې) د نښتګي ویشتونکی
 ۲- موندو: د مخې په لوبه کې په بټ د تپلي خټې نه ښکته وچې کټې لوتی، ۳- کروړی: د ښکار
 خیرکول، څارلوی پاره د باز تاوېدل راتاوېدل، ۴- بور: زمری، ۵- کندی: چم، محلت.

د قرآن حُني ناميـنده
خه د خوشو عقيدو دی

بازداری یو لوی هنر دی
ته په یو بیله بازداري^(۱)
چتی نه لرې جوړېږ
په نامه باندې میښکاري^(۲)
تش غر بازو و ته ناستي
خه که خوږې د لوی یلاري
ته میر ښکاره کړی غواري
په بڼه بڼه مرداري
په تومنه له ویاړلو
خوپه چارو کې د ویاړي^(۳)
له قرآن نه غیر هـذا
بې صلوٰة موخـ گذاري
کله سگرېوان ته کوز کړه
چې داوې دومره خواري؟

۱- بېله د شرمې لاسه چې د باز کېښنولو د پاره یې لاس ته اچوي، ۲- میښکاره
یا زوان، ۳- ویاړ، شرم.

چې پټولنه ترآني وي

داسري به شهسري وي

داتنزي تاروگي به

بيا بازونه وهندي وي

داپربوتي، دانست به

بيا نيتري آسماني وي

چې نومري په قام قام دي

بيا به ټول يو آدمخي وي

دنن شخولي او کاتي به

صبا توري او توبري وي

په وندي خټکي دنن به

نه حکوال، نه شېخ ملي وي

نه به پولې، نه بېلتون وي

نه زما، نه زماني وي

يو آدم، يو آدمياله

په گڼ رنگ به يورنگي وي

۱- شهسري = ستړي، ۲- پېړۍ، ۳- آدمجي = د آدم زامن،

۴- شخوله = درسته، ۵- کاتي = ټيکي، ۶- وندي = داسي حلال کړي، خلوي چې پکې خلقو

برخې (وندي)، ملستي وي، ۷- آدمياله = ټولنه چې پکې د خټکي ټول استوگن (خټکزي) يا

آدمزي، د ټولوي يا سر راتاله وي

آدمخونی به یو کور وی
 وران به کورک کورکی وی
 درناوی به وی په جسو
 سپکاوی به بی جستی^(۲) وی
 نه مری نه به خستن وی
 نه به غت، نه به نری وی
 نه کاواک، نه به بی واک وی
 چی لله به ټولواکی وی
 ټولنوال به ټولنوال له
 رب، رحیم وی، اوولی وی
 هم به یې کسب خالقی وی
 هم توره^(۳) به یې رانقی وی
 وی پاخون لکه یوتن به
 یوتاله به مختگی^(۴) وی
 له ختیځه تر لویډ یخه
 به یوستره ودرولی وی
 په حدونود کتاب کې
 به د عقل خپل منځی^(۵) وی

۱- آدمخونی = ځمکه ، ۲- جسی = وړتیا ، اهلیت ، ۳- توره = قانون -
 تړ - ترې لاره - لاره ، ۴- مختگی = مخکې تګ ، ۵- خپل منځی = خپلواکی - آزادي .

سین، د غار و په درنښت به

تل تر تله غر حنکې وي

يو حار پري به له تولو

ټول له يوه به لـوگي وي

له قبلو دې گډو وډو

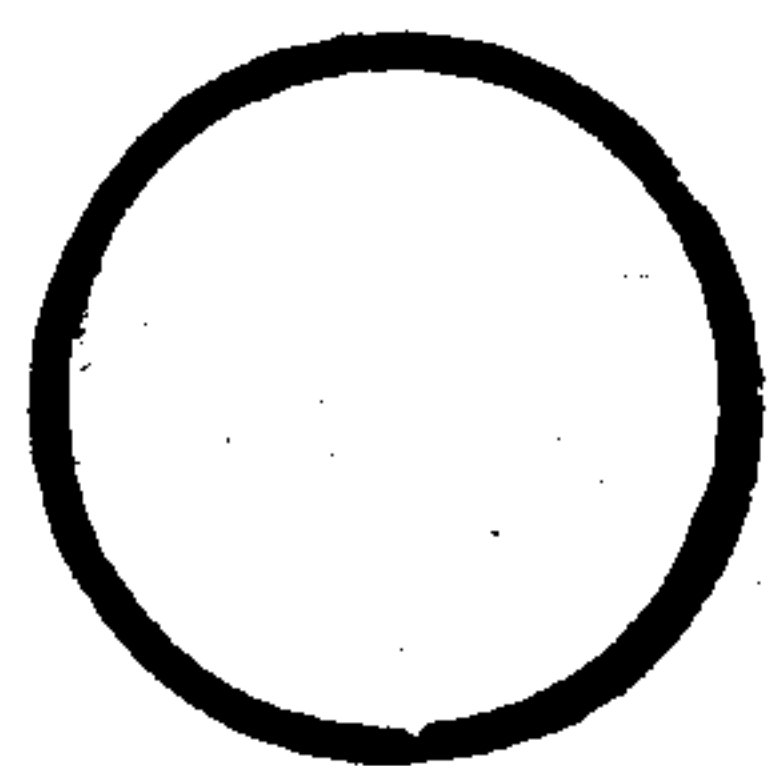
به يوه كعبه موندلې وي

له زرها اور اوركو به

د حري يو رنځايي وي

سړي ټول به سره سيال وي

په فطرت به يې سترواكي وي

ستاخيږي درست كائنات دى

ته لاكوز په خرخشويپ^(۳)

پولې پولې ده لا حمكه

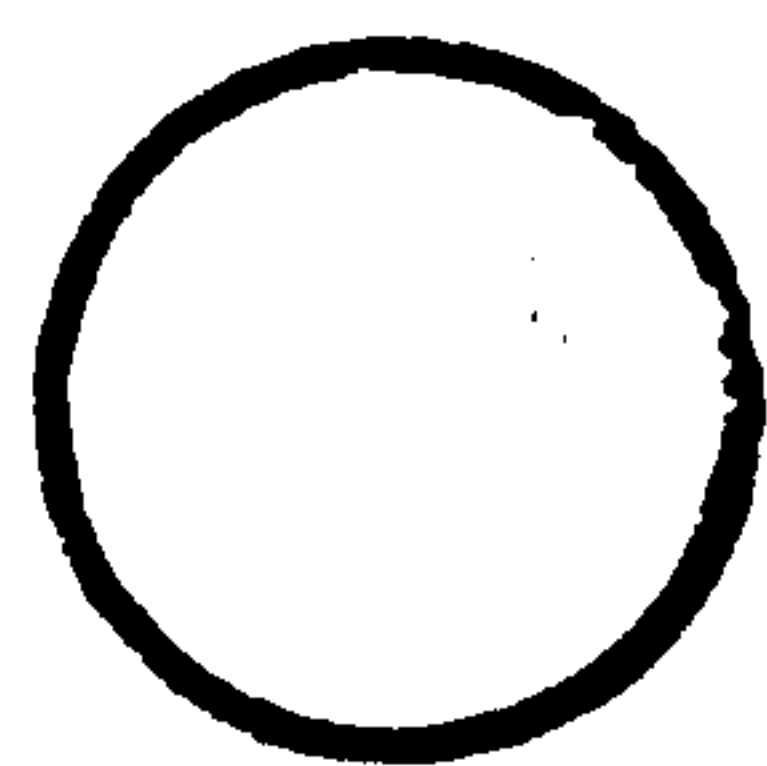
خپل تر مينځه په دښمنويپ^(۴)

ژوند له تنه گډوښت دى^(۵)

ته حان حاني به ترخويپ

۱- موندلې = راكسل - ناوې - د غوبل د مينځ غويي، ۲- فطرت = پېچر - د بنياد موندلې ته
نور ټول كائنات له خرخشي = جگړه، ۳- دښمنه = دښمن، ۴- گډوښت په گډه هڅه كې.

حُکمِکِ یو کور حُکِکِ نه شه
 ته ترنن د کور کورپ
 یو کور پدِه وارِه آدم دی
 تن په قام، په قبیلو یو
 دیو یو حجرې نه ریونده
 د حجر و په بیل کلو یو

کور بنا یو آدم تال
 وران کا پولې سرحدونه
 د خپل تن حجرې کا تپو یو
 دا خوار وارِه قامونه
 ستامرام یو وروړو یو ده
 نه ملگری ملتونه
 یو بیرغ په حُکمِکِ جگ کا
 کوز کا وارِه بیرغونه
 داوسلې د مرگ لاهو کا
 سُر د امن کا تارونه
 پدې حُکمِکِ - آدم حُکونی
 بیا برسېر کا جنتونه

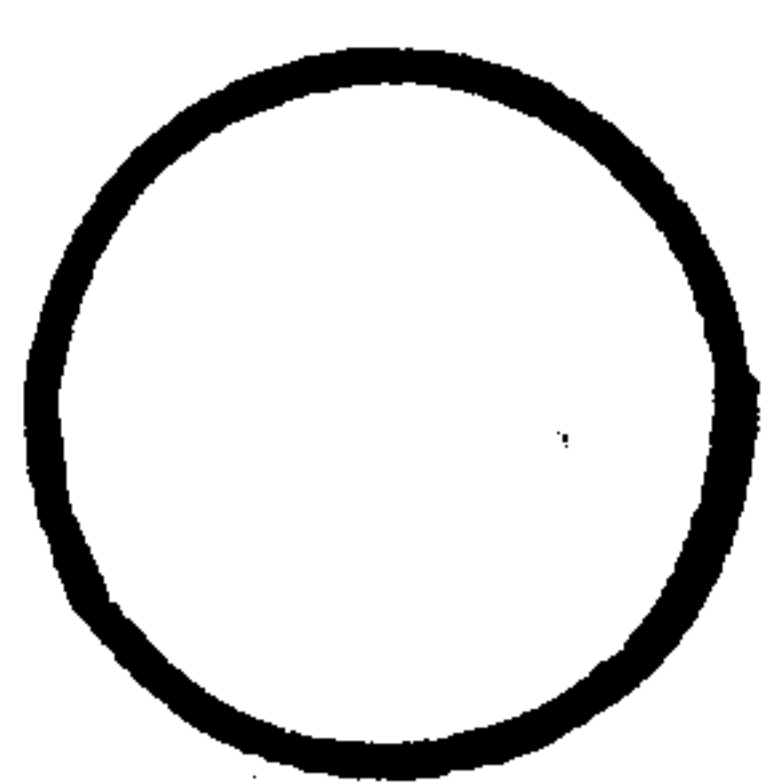
۱. کورپه = کورنی.

يو ڪتاب دى سرتوره ڪا

نور و نفاڻ ڪتابونه

بيا آزاد په آدمزاد ڪا

پارچاوشوى نعمتونه

زول چاپوه سورالوزي

دود ويزاره راپرېسوخى

له دې چوقند نا تاربه

هم پاخه بنختې وځي

چې دشروند حله يې مړ شي

چې يې ساه د لينگو وځي

راخوړ شي پرې دلورو

اور په خوله خوځي ماخوځي

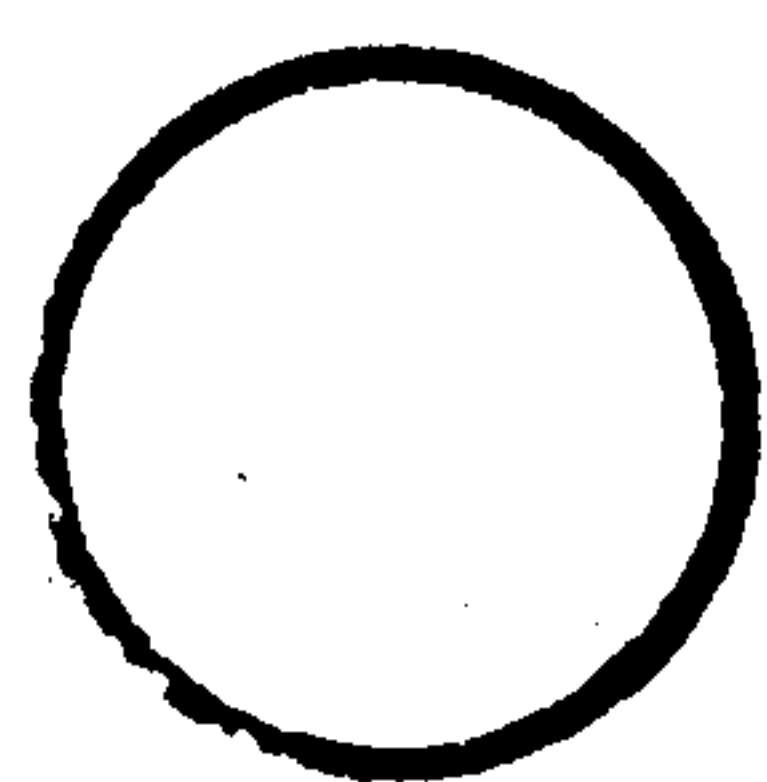
د قرآن دعوه خوداده

چې مومن په هرچا بردى

دعوه کيږد ڪتاب ګوره

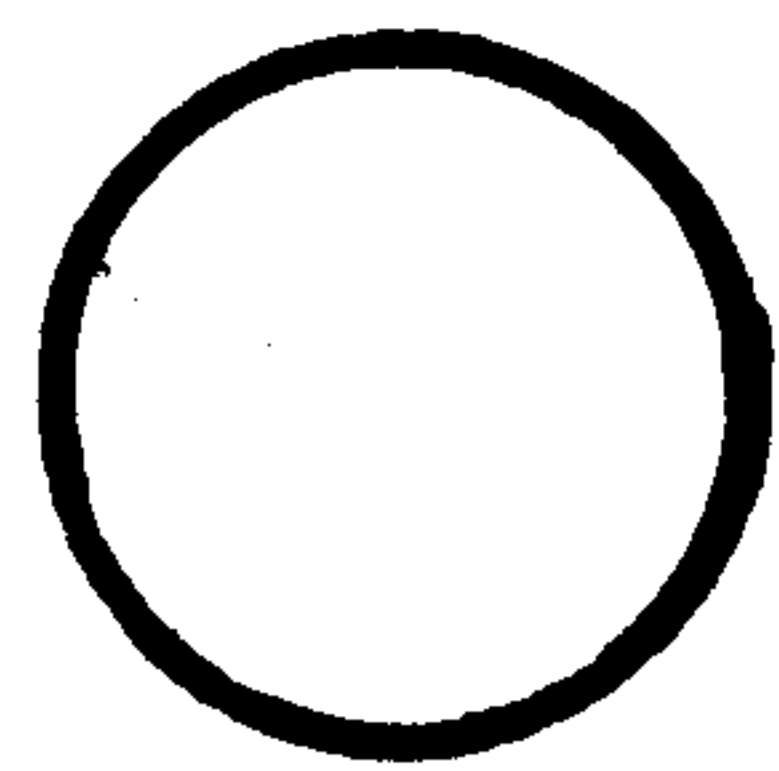
دهمه قامونولردى

۱- سرتوره = دسرقانون - اساسي قانون - بنسټين قانون، ۲- پارچاوه = ډب - بند.

د زردارو په تـرلني
 دي کتونکي په بايلـني
 د شته منو شته مني ده
 د نيسـتمنـوله نه بـېـښـني
 د مارو کونډي جوړيږي
 د تش بانوله خـسـرمـني
 د زردار مانهـي ولاړي
 د کارگر په تنـي پـلـني
 د ډک لاس سپينه جامه ده
 د تش لاسو په ريـمـني
 بده ورځ د لولنگـرو
 دازل نه دى ليکـني
 د باطل ټولنه پايـي
 د مذهب په سروينـخـني

۱- کونډي = پيزار، ۲- تش بانهي = نيسـتمن، ۳- ډک لاس = چې لاس يې ډک وي
 ۴- ريـمـنه = خيـرنه - خيـچنه، ۵- لولنگر = بې حـمکې - چې حـمکـه يا دوستر
 نه لري، ۶- سروينـخـل = ملا تر کـول - پلوي کول.

وگري ټول که آذري غواړي

څښتن له تانه خلیلي غواړي
د فرعونی سپاره کوزولو له

واړه وختونه کلیسي غواړي
په تشو تیکو که کتې کېږي

دننگ ډکړا له حلي غواړي
وگري ټول سرېقوي او پایي

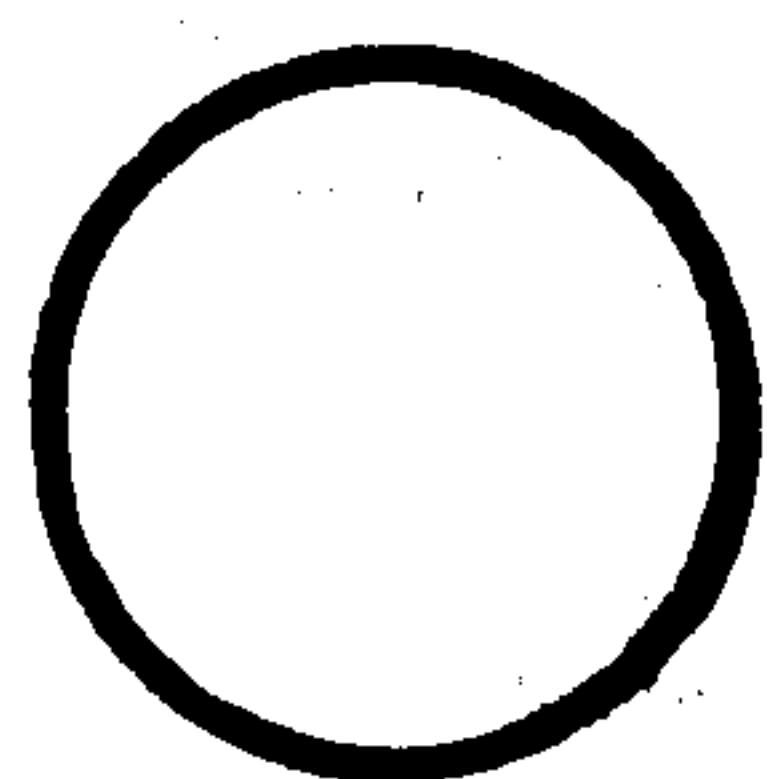
حق د مېړه غوندې شړوند غواړي
ښکېلاکي عمر د څارو دې گوري^(۱)

شړوندی آدم به مخ کېږي غواړي
د اباسین خونړي نیز او چلی^(۲)

د جالیوانو سره هنګي غواړي
په هسک او تل د حقیقت لټول

تل سر بېري لېونی غواړي
چې د څښتن لاره ډېر کولی شي هم
شړونداسې زین او هګ سرې غواړي

۱- وگورئ = خبردار ، ۲- نیز او چلی = سېلاب او چپې .

دهگ قامونو په خرخشوگې

واړه قامونه بې هيڅه دل شي

د ميکياولي د شهزادگانو

په ژمنو خپلو کله عمل شي

خپل کنډ کونډه پرې ناتار کړي

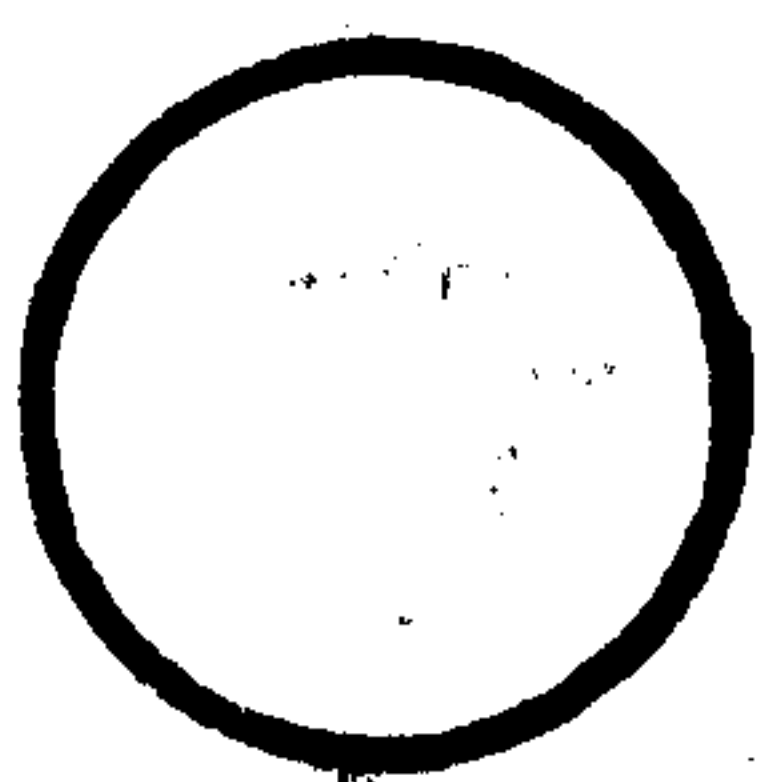
کډې که توب زمري ته تل شي

غښتلي مېتي د خان کلا ده

کمزوري مېتي د خان اجل شي

که سربېري هوډ يال پاتخي

په ريزکوبه داهگ بدل شي

چې د حق سره په لار دی

لکه حق هسې بې خار دی

چې د حق دلارې بېل دی

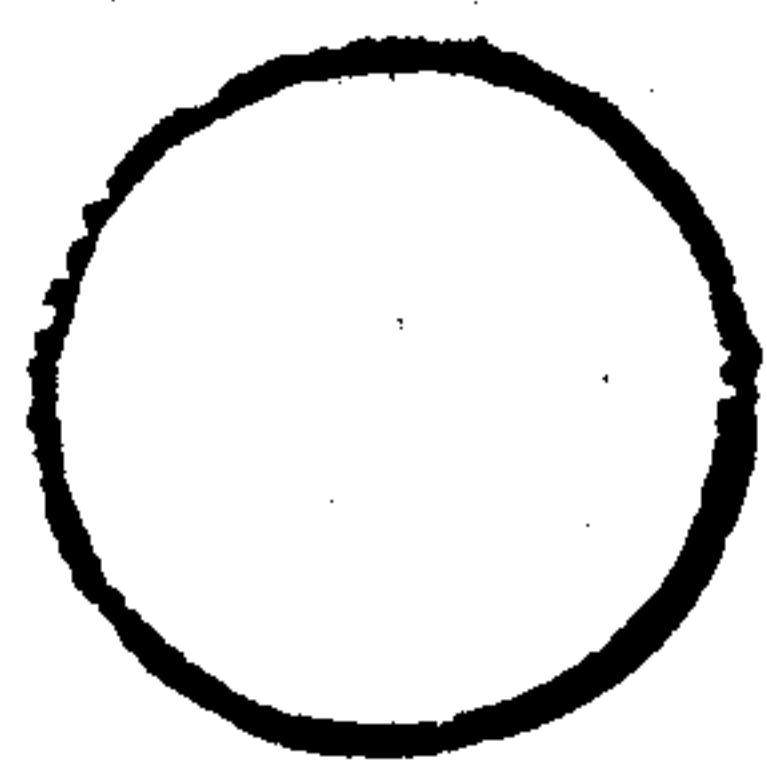
په دنيا په آخر خوار دی

يو وياړلی د حق رنګ دی

بل هر رنګ آخر دوښار دی

۱- رېزکي - کوچني - وړوکي - ناشي، ۲- وياړ - شرم - پېغور.

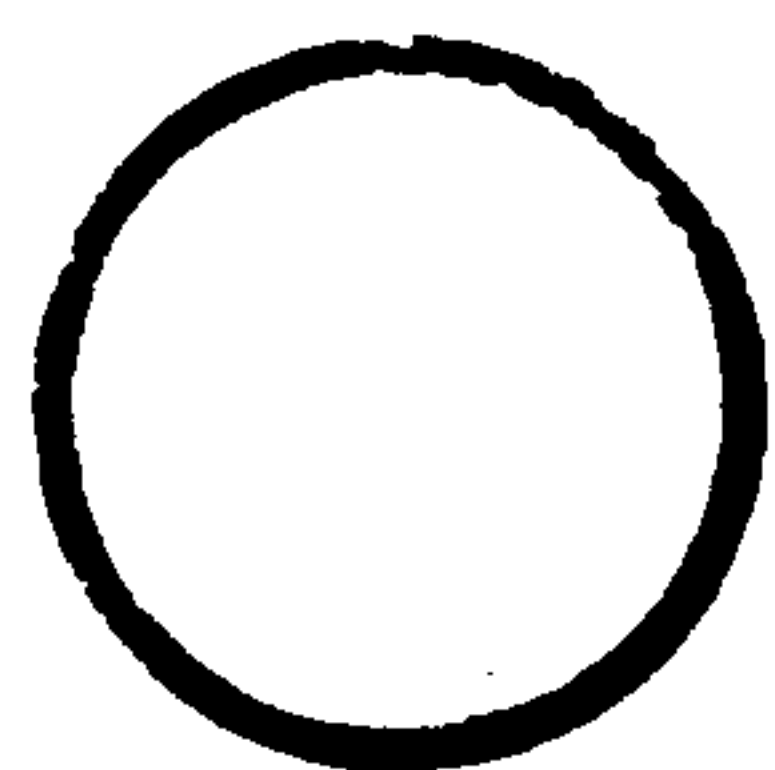
چي ٽيغه کي حق ته و ڪاردي
 د خدای هغه شوڪ پڪاردي
 د خيل "زيم" نارو زونکي
 خيل خاني په خان ناتاردي
 دمپرو نو مت که گوري
 گل ورين هم تندر چاردي
 په توله چپ د ٽول ژوند دي
 حق، اوشکلي هغه ڪاردي
 چي دخير د آدمزاد دي
 نو په خدای هغه مخدار دي

چي ناسورپه مخ د ٽمکي
 شيخ ملي وي دا دوستري
 آدمزاد به دوه تپي وي
 لږي بري پانوري لري
 د ٽولنو دلږمون به
 نريني لوبڙي اونهرې

۱- تيغه = برش - کڙو وڙه - نقش -
 ۲- مخدار = رويدار - دروند.

شى خورلى خلقي به
 بې دليتي، يوه خوري^(۱)
 درپه در خاورې په سر به
 پرگني وي لولنگري
 دتولولو پر شور دا -
 خپلو بدوله اشري
 عقوبت په غرغندوشي
 چې دگيا وي اور دسري^(۳)
 تاله تگ دادم اړ دي
 په يو ورځې برابرې
 چې پرې درومي کائنات ټول
 ستاهم هغه لارم خبرې^(۴)

دا چې خان خانتور بولي^(۵)
 دا چې هر چرته شمله دي
 نيسمنان په گمنده نيسي^(۶)
 وايي سپک دي ارگجه دي

۱- بې دليتي - چې دله ندرې، ۲- يوه خوري - چې يولږې وي، ۳- دگيا - چې لوگي کوي،
 ۴- خبرې - په بزم، ۵- خانتور - خان چې ترل پرانستل کوي چې دتوري خان وي،
 ۶- گمنده - گم ذات - گم اصل - کم سيال

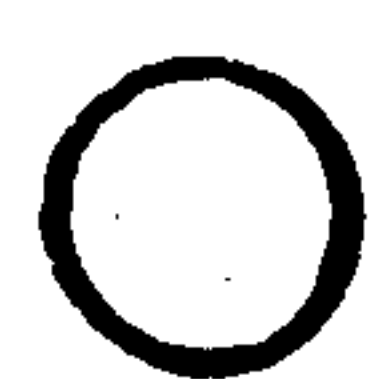
له ازل، وايې بريال يو
 نور په برخه شاگند دي
 دوى له مخ دخدايه رڼ دى
 نور له پنبويې زيب نده دي!
 كومه توره يې د ازل ده
 چې شتمن داسې پوره دي؟
 د نېسنو كوم كناه دى
 چې نيمگري، نيم كوره دي؟
 او په هرو يو ټولنه
 پو، پرېوتى اور وړه دي!
 كه د اصل كړې پوښتنه
 آدم زى ټول يو حجره دي
 له يوې حجرې راغلى
 قام، قبيل، تپه تپه دي
 لوړ ژور دى له زېښاكه
 شته په نيشو آلوده دي^(۴)
 دې وېس دې وېس نه
 وېسنى رازرغونه دي

۱- شاگنده = چې شايې لگېدلى وي، ۲- رڼ = جوړ، ۳- وړه = تپاه.

۴- شته او نيش = شتمن او نېستمن، ۵- الوده = نېتى - اخته

له شته منو غلچکوبيا
مذهبنه بدرکه دي

د فرعون دکور د ننه
په پاشونو آخر موسی شي
د باطلو بنا ماران تبول
تار پتار یې له امسا شي

عقل لیت دی دیوگی ده
پرې قدم قدم رونه پري
کلیمه هغه شهلیت دی
چی بول شرونه پري جوت پري

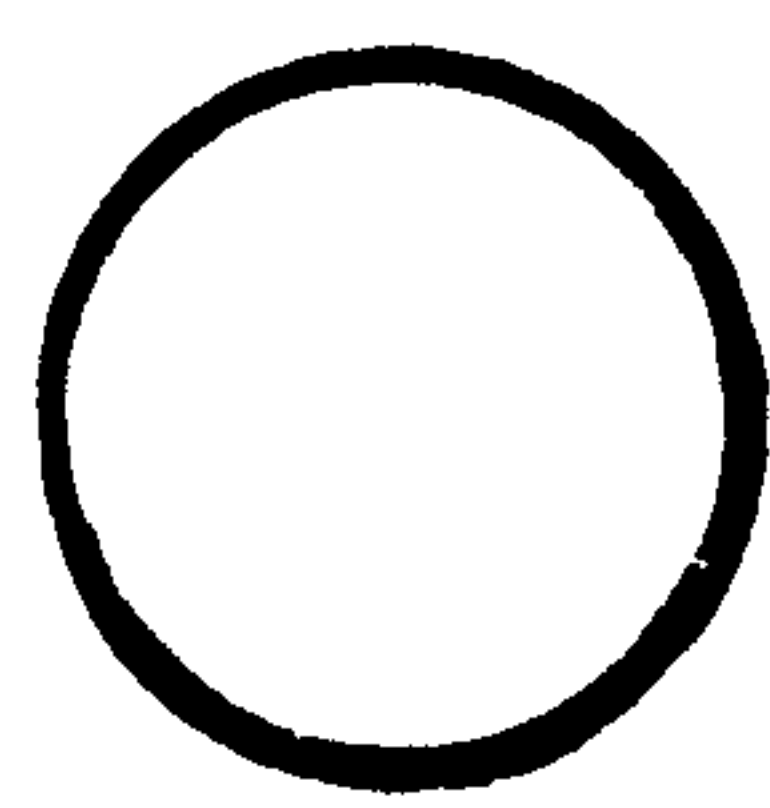

د آدم د شاه خامنو
توری هرکله شروندی دی
د وختونو په آسمان یې
په خلا ستوری سپوږم دی

د زړه وپېرېو کارونه	نه مېړونه به بیا بیا کړي
شاه مېړه کړي هغه چارې	چی پېرې پس یې دنیا کړي

۱- شهلیت، شه، لیت، لوی لیت

چي په خان پلن "سوري نه شي
 ټول جهان په خان راتنگ کړي
 له کونړه چپ دمه شي
 هغه توري نېزي رنگ کړي
 هور يالی نېزه باز کوره
 چپ په ماته نېزه جنګ کړي
 له يوې بلې پېرې ته
 د رڼې زمري غوڅنګ کړي
 چي د مرګ په طلب نه شي
 ژوندانه ورځني څنګ کړي
 ننګ په حق باندې کوونکی
 لکه خان باندې چپ ننګ کړي
 رنگ له حقه ځنې واخلي
 بيا وړيا څي جهان رنگ کړي

کليمان د ژوندون لار
 حيرکان يې په لټون کې
 مړې دسترګو کې په ډک کړي
 تر عمرو نو سر غونډک کړي

۱- پان سوري = په پساو پلن، ۲- رڼې = پر هارثلی.

○
 دى پكار خه رنگ اړيكي
 د آدم له بل آدمه ؟
 دغه لويه كشاله ده
 او د ژوند لويه كړمه

○
 آدم دغه قدر نه دى
 انجربنجر^(۱) شروندينكي
 يوموندى زهيم^(۲) اوده دى
 د بدلون پدې خاند^(۳)ه كې

○
 كه آدم بې پوښه زړى
 خه پيرمخى^(۴) مرغانه وي
 په ناتارد مړگ صبابه
 ميراث مړې هدايره وي

○
 د بدلون پدې ناتار كې هم يو زهيم^(۲) دې خوندي دى
 كه صورت دى يواړتيا ده نودا زهيم^(۲) دى موندي دى

۱- انجربنجر = الوول ۲- موندى = راکس، ناوی ۳- خاندړه = همتر - فریم
 سکلیت ۴- پیرمخی = پیرخورونکی - بدلېدونکی

○

پیرخواره یب له پښو یوسي

چې مسوندی یې وي او مری

د کچې «زهیم» آدم وی

خیلو نغوته باد وری

○

د آدم له «زهیم» پرته

نور هرڅه چې دي نور پري

له هر زېږې د حجرې نه

لکه حُان هسې ساز پري

○

هم برحق هغه ژوندون دی

چې د «زهیم» په غبرگون دی

که وجرود دی که تېولنه

کار د «زهیم» یې پاڅون دی

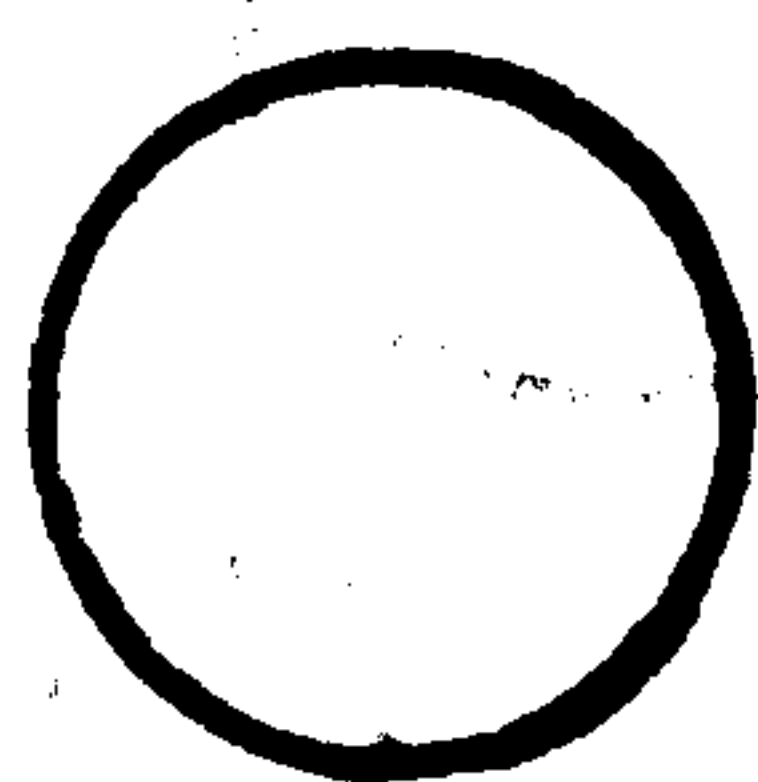
○

چې د «زهیم» په شرکانه دی روزنګری د بدلون دی

د مجرو په کچ کې اوسي اود سترګو تشالون دی

۱- پیرخواره = پیوځوونکی، ۲- اومری = اوم، ۳- لغوتی = جذبات - غوږی.

۴- زېږې = هغه څه چې زیږول کوي، ۵- روزنګری = روزنه کوونکی - لویونکی.

ټول فطرت يې خوري تاليزه^(۱)

آدم نهی جدا جدا وړي

د حانی سود غم خوړونکی

له حق لارې پښې پشا، وړي

چې په نورو خپله ویش کړي

خپلې برخې نه سیوا وړي

چې مثال نورو ته جگ کړي

خپلې مخې ته مرهنا وړي

ثروند او مرگ يې دواړه ښکلي

د خوړلو چې دعا وړي

چې له خپل ميره آگاه وي

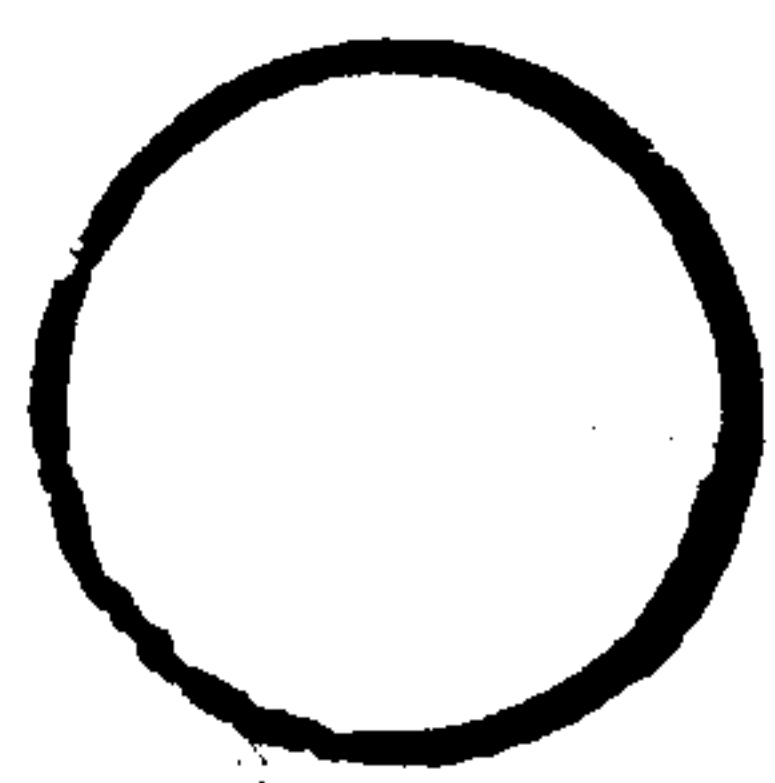
د بشر درنې په شا وړي

اوسنتون^(۲) د ژوند جامه ده

چې شي لت، په هغو واوړي

۱- تاليزه = په جمع - تاله .

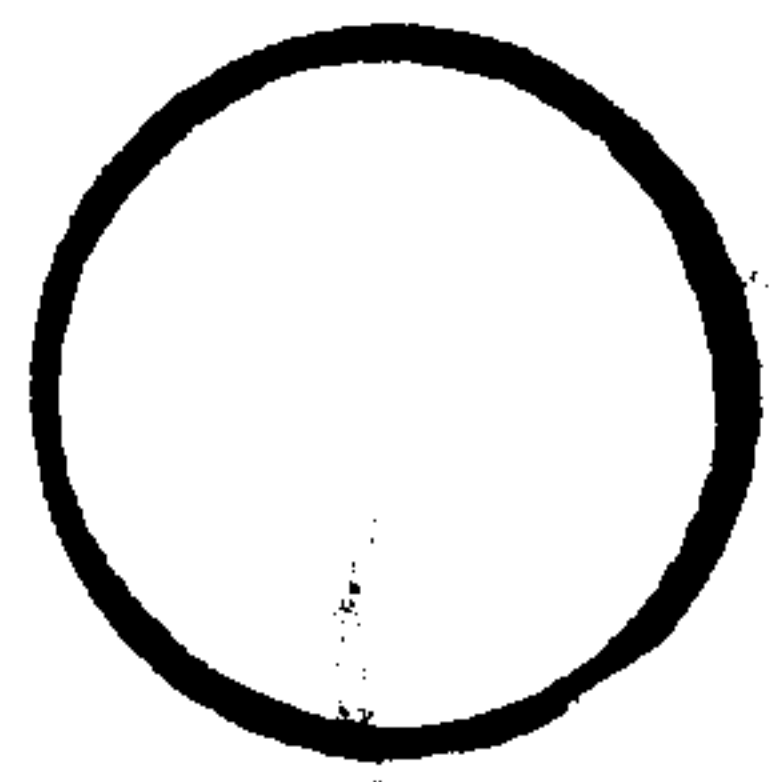
۲- اوسنتون = انقلاب .

دژوندون په لويه لار کې
 مثالونه بلول دي
 د تيرو په تور تپونو
 لښکرونه خپلول دي
 کتابونه د پښتو د جليل
 سرزول او بډول دي
 د آدم نه د پرياد کړي
 د عمرو نو هرول دي
 که مذهب يې هم سروينځي
 چې باطل دی نيش کول دي
 که خوندي دي په کعبه کې
 چې بتان دی لږول دي
 په هر پل د پرمختيا کې
 بربړا شوي غورځول دي
 چې ښکېل شوي په غورځنګ شي
 ښکېلکونه يې غورځول دي

۱- نيش کول = وړکول - په نيش لگول.

۲- بربړا = په پلنو ولاړ.

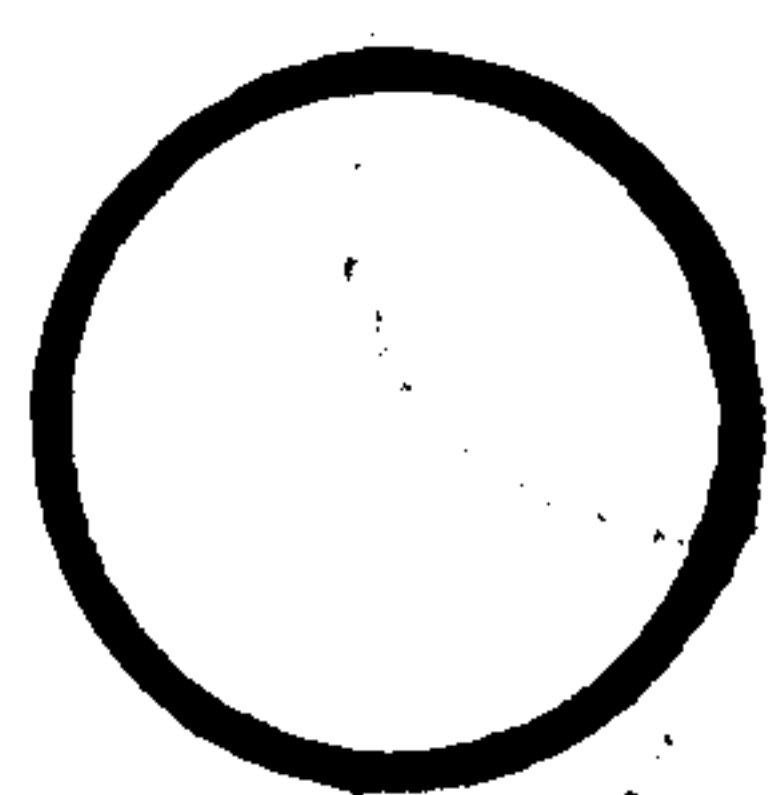
د سندان تندي به چري کرونجي شي
 د درند و پلکونو جوړه پري ناتاروي
 د مېړه نېستي يو خوړنجا نېستي وي
 نه مېړه شاعري نېسمن او خواروي
 درند و عقيد و خلقو کي هميش له
 خښتنان د غرېدلو به په داروي
 چې بازو نه يي په لاس کي چټي کېږي
 خان به وپوښتي چې دا څرنگ بازدار وي
 چې تور^(۲) د حق^(۳) لارو خپلوي شوک
 يو قدم يي په چاپه، بل په انگار وي
 خپلي سترگي غرو لي وړله بويه
 که رڼا يي لار ليدلوله پکار وي
 د رباب خواږه دې نشته آدم خانه!
 بنيادي خلق چې له ميلسه^(۴) دې ويزاروي

۱- چټي = وړکوتی مرغی

۲- تور = قانون - لاره - منډه

۳- حق مل = د حق ملگری

۴- میلس = مجلس

ننگيالی نه اخلي لاس له خپله ننگه

اباسين کله پښه نيسي له غور ځنگه

چې ترخود ظالمانو غي شته دی

حقملان راپستنه شي څنگ له جنګه

پوهګري د بې پوهو نه قلنګ خوري

اوټول لاندې دکليو ترقلنګه

چې يې مټ د غليمانو وي کتلي

نه ويرېږي يې تشه ډنگه ډنگه

د مردۍ توره ميدان کې لاسنه کېږي

خلاصه نه وي دکاتې توره له زنګه

پخپل زېږي کې زرغون شه او مسور شه

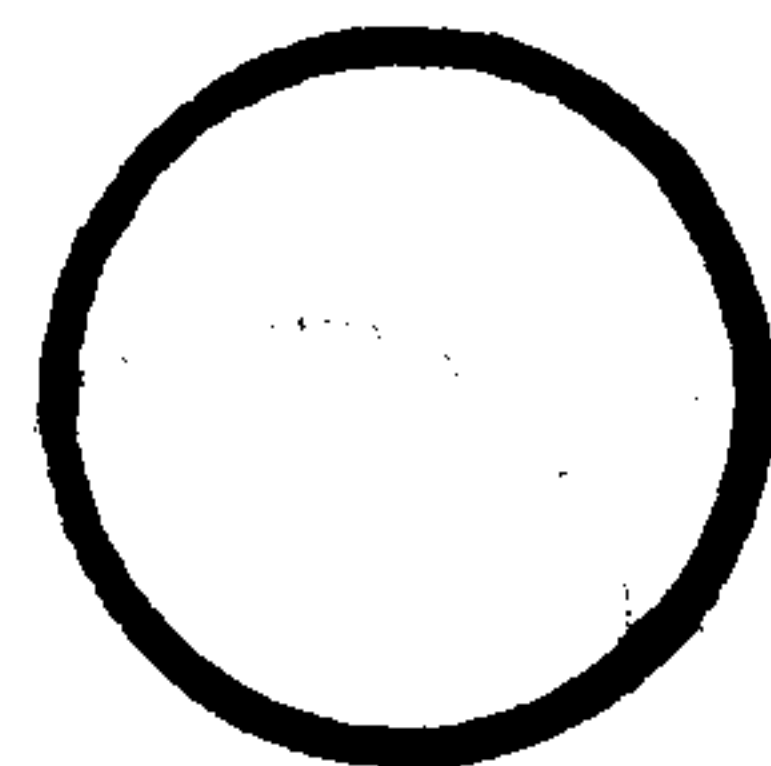
خودې نه ده لاکوتې خواړينه ډنگه

چې يې جس دتن په مورکوپه پروا وړي

خود هغه ته وي کړنې د جهان تنګه

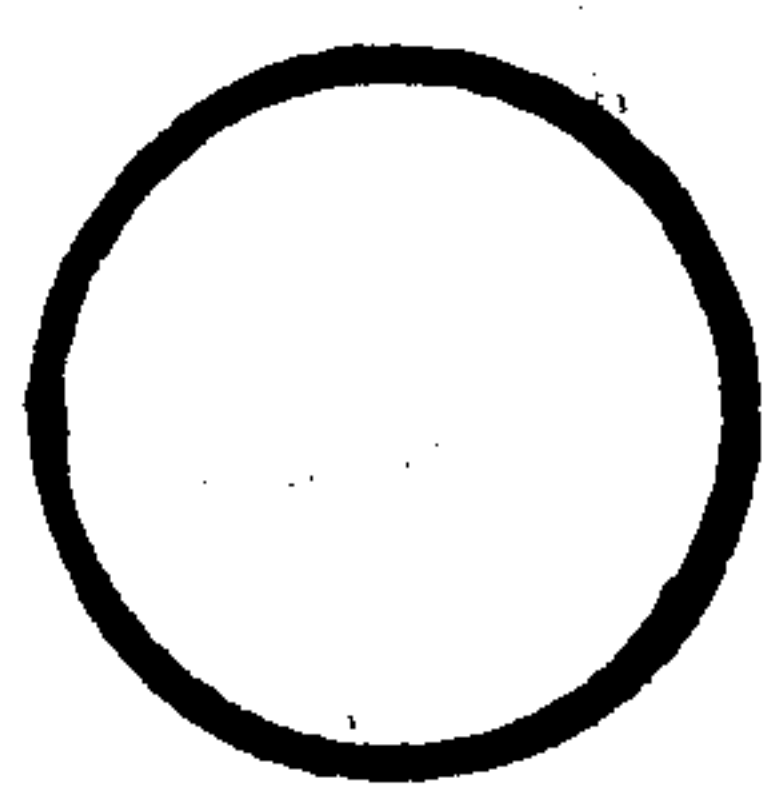
۱- کاتې = تيکي - چرپتون

۲- کوتي = د داني کڅوړه

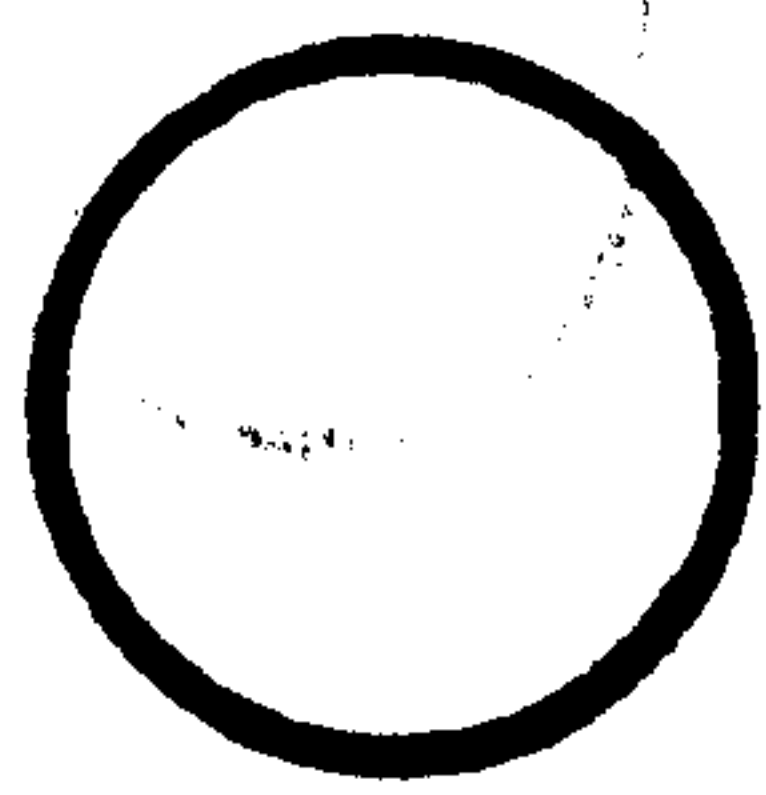
يوبري ديو جنگ غالي دي خوندي که
بيا په بل ميدان برېښنا اوتالندي که
چې دلوی خښتن د لاسو سره ښايي
شاخلميا! خان په داسې کارېندي که
په حجرو په جماتونو کې تورتم دی
د ديوې غونډې لښه دې په تندي که
د مېړه د خوی آواز له خلقو بېل وي
څوک به يې څنگه په ټولنه کې کوندي که
چې دخپل عمل لاره ستړې ستړې کړل
څوک به څنگ هغه وکړي راژوندي که
له غوجلې د څارو به څنگه وځي
چې په مينه مينه څټ ته غوړوندي که
چې يې وين د زورې له چانه وي
هنی پاڅي بې وسان په ډاک کوندي که

۱- لاره = لور

خپلې غوټې ته د غاړې
 له خپل تنه پلواښه شه
 د خپانده ابا سين خپل
 لکه غاړې په ساه شه
 د کړيز سختي په خان کړ
 پسته باز په الواته شه
 په خپل خان قيد ونه کېږده
 زرغونه شه او بيا شته شه
 پولې راښکته، پانگې کېږده
 بيا په زغابنت لکه مېړ شه
 د خښتن د لارې مل شه
 له خښتن خښي لارغه شه
 په ريلوچي ورک نه شي
 په لوښه لکه واښه شه
 د ختيځ له الا الله -
 لا اله د پر پواته شه

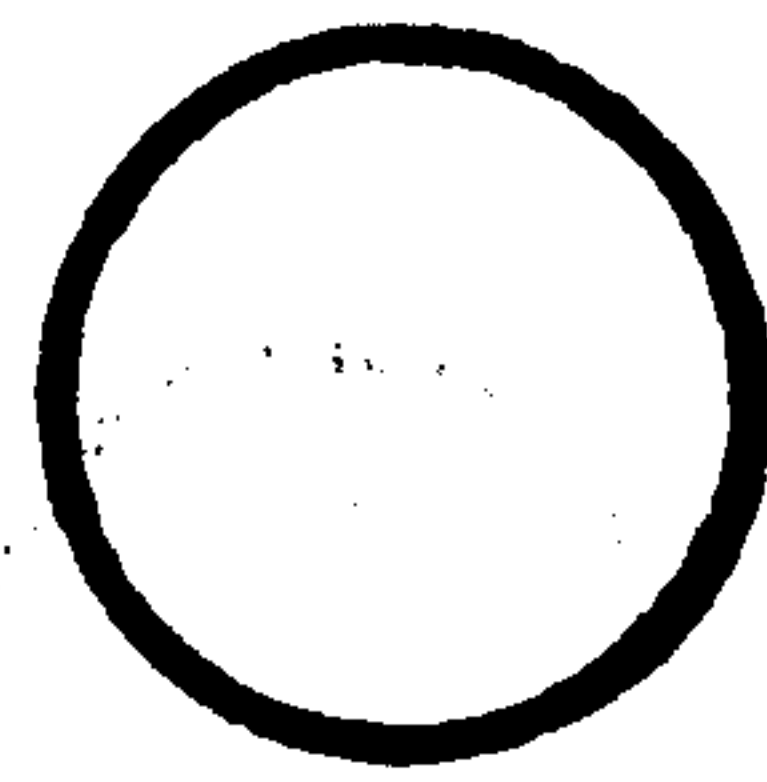
۱- پلواښه = مروړې - پلگواښه، ۲- پانگې = مير- ډک - مرام
 ۳- لارغه = لرغونې - وړاندې، ۴- لوښه = خصلت - خوی

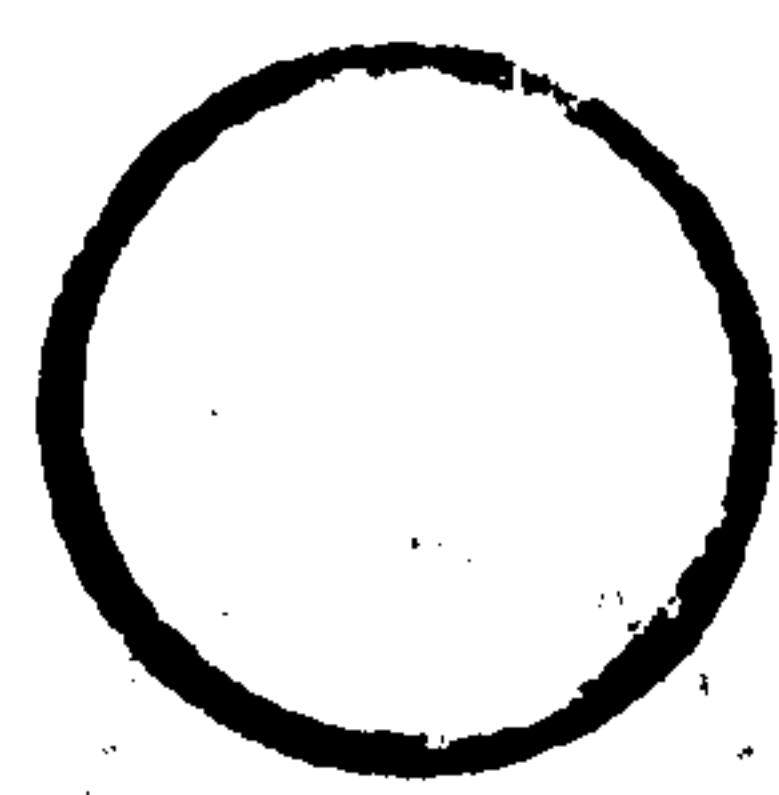
په ټولنو ليوکان گډ دي
 هروگري لوی اوکر^۱ دی
 لولنکر حکه په نیش دي
 درناوی چچا په دوستر دی
 ټول په تومنه آدم زاد دي
 شوک تاله، شوک تالانگر دی
 چچا درنه ده^۲ یې مله^۳ ده
 دهغوسوی په سر دی
 ډاکندی دی د بې ننکو
 شوک یې مور، شوک یې نهردی
 هر ټولنه پانگه واله
 د خان بدوله اشر دی
 عقوبت به غرغنده شي
 ډاچي نن دکیا^۴ سوسر^۵ دی

۱- اوکر= اولال، ۲- ده= گوند، ۳- مله= ملگری، ۴- دکیا= لوگی.

کوونکی، ۵- سوسر= د دېوسپیاکو او د چچا نری نری لوگی کوي.

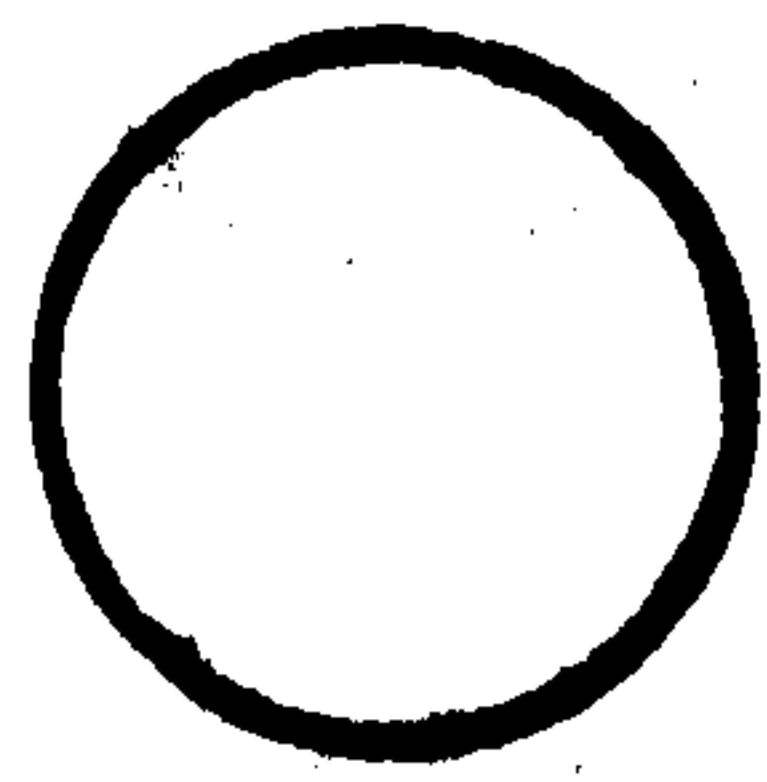
چې ښانه ښکې بلې مې
وابه نه خلی تورې خستې
په کڅونوې پسړل شي
چې څوک ونغړي سکروټې
خپله گټه ځاننځه ده ؟
چې ستايي د نیکه گټې
دیو ماته ، باقی سوی
د تور گټ سوی دیوت یې
نه نښتر او نه چنار شوې
څه د تورو خاوروخت یې !
دامیدان د تېرو تورو
ستا مصرې تورې دی سمې
چونک ایه یې پاتې شوی
وې انکار د درنې ستې
حق ننګانوته وریتېږي
د بې ننگ هرکله بښې
لات منات چې گزاری څوک
شي پخپله یخې گټې

خړې، ځک شوي، خيالي نه شوي
 د «لا» شي ځني شي نه شوې
 د جس ترغي نه نامينده
 نل نچه شوي گني نه شوې
 تشه شخوله - خالي تيکي
 ببل توره، توپري نه شوې
 له حجرې تر سري راغلي
 لاپه «زيم» سري نه شوې
 له مذهب چې ملستل دي
 لدې مړيني شروندی نه شوې
 انځاره کې چې دي پروت دي
 هغه ستر آدم زي نه شوې
 مينگيري درته آسمان دي
 ځکه باز، باتورزي نه شوې
 هر آدم چې دي فرعون کر
 پي بلواک، ځانونکي نه شوې

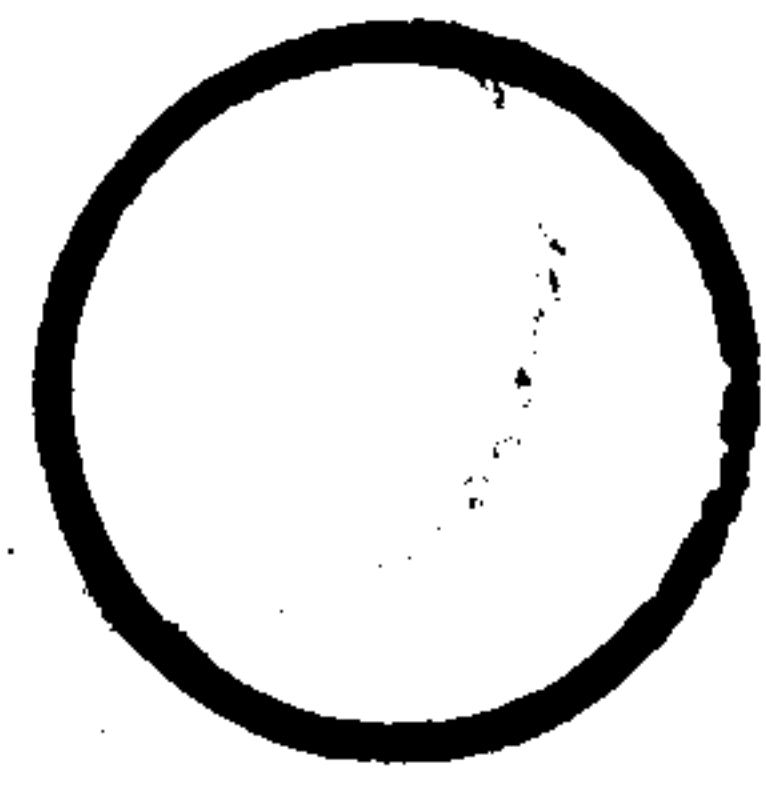
۱- انځاره، انځور، زړي - نقش

۲- ځانونکي - ځانواکي

د وگړو سالار پردي
خړسواره چې شا هسواران کړي
د کوڅو لارو کسودري
ځلن ستوري د آسمان کړي
گوکوشتان داو موختو
سندان سري اتلان کړي
لور او کوز سره يوسيال کړي
اروپيچ وار يوخان کړي
چې سري پي نه سري کړل
راغوزار هغه بتان کړي
دالونوپه خلقولو
دمشکنو بازار وران کړي
چې جس من پکې قدر پري
را د برهغه دوران کړي
داد نوم مسلمانان تپول
پر سينتيا مسلمانان کړي

۱- اروپيچ = خپلوکې په ضد ضدی - په غونډو پرتو

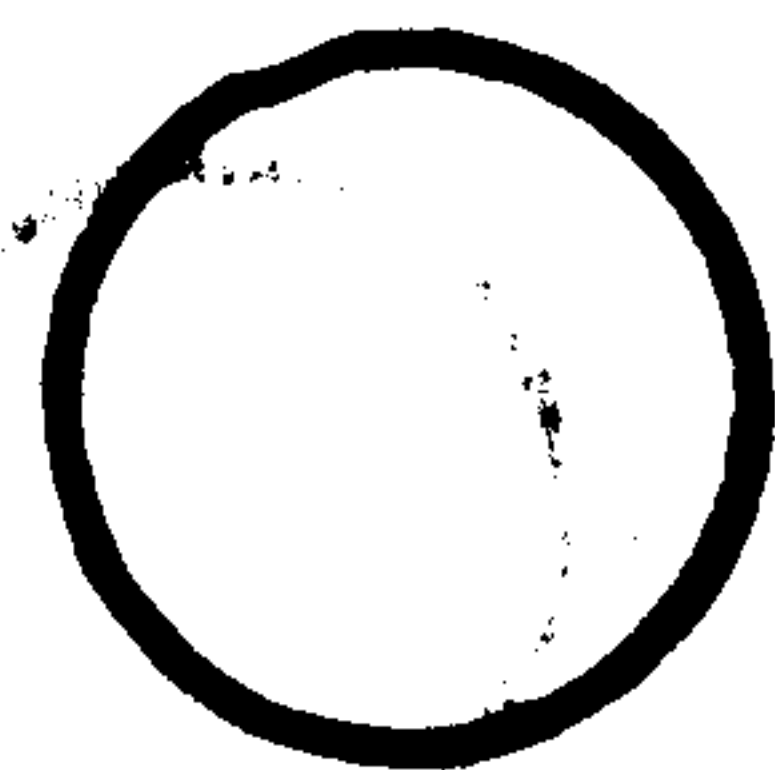

په میړو کې د هر کسونه راټوکېږي
 سره پوینو د لاله پکې جوړ ده
 ننګیالي دي چې د لوی خښتن په تارې
 پورته کړي د نړۍ ټوله باره ده
 ته تنزری پی، دنیا ده د بازو نو
 دېرې حکه د ژوندون دی اډاره ده
 غزا وشوه که په نوم کلیمه کوي
 زرغونه دې له ژوند کومه کلیمه ده
 هونایي^(۳) په تپور وند دی، ښکار تر نشي
 که نه پي نن هم پرته هغه دوکزه ده
 دگزی غشی دې هروختي په سردی
 په دیدوان باندې دې اړه پرې وړې ده
 صبار ښکه د شولان کتوته مېتي
 که دې نن کتلي قام لرو اوکړه ده

۱- باره = مسؤلیت - ذمه واری - پړه، ۲- اډاره = وړانده - کتې - لوتې،

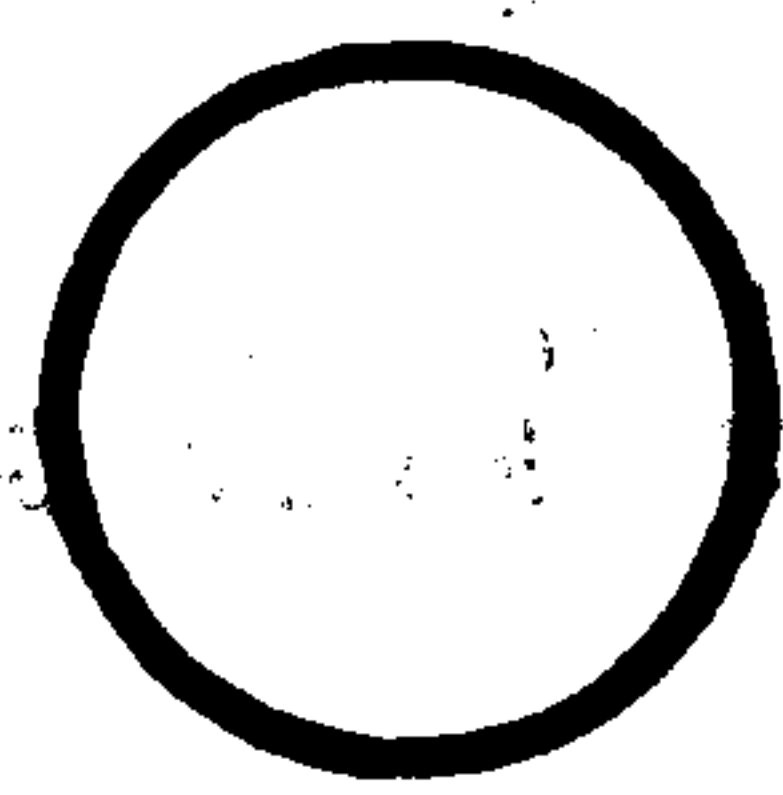
۳- هونایي = ښکاري، ۴- دگزی غشی = د وړې پرې کوزار،

۵- دیدوان = شیش - خیرکونه.

لکه خلق هسې ټولنه
لکه کوبن هسې پي غار
لکه اوبن هسې پي سوري
لکه پښه هسې پيزار
لکه باز هسې پي ماري
هسې باز لکه ميشکار
لکه بزيره لاون هسې
لکه سر هسې دستار
لکه توره هومره کته
رښه هومره خومره کار
داوچت الوتوپانکي
دشپروپه مقدار
دديروي رناتر کوره
نمړپه ټول جهان اوڅار
دبي ننگه په زنگ دپروي
ننگيالي نه لري سار
چې دلاري اوينکونه وي
په هغو جوړه پي لار

لاپې د پروکړې کاندې
 یو منصور خېږی په دار
 د بې مټو وار خنډ پېږي
 د مټ دارو وي بې وار
 د زړونه اخستلی
 سورلندی شي کله ښکار^(۱)
 د آتیا نوسر باری وې
 په ملخانوکړې مار^(۲)
 کلیمان نه شو ټول عمر
 له خدایي چارو ونه کار

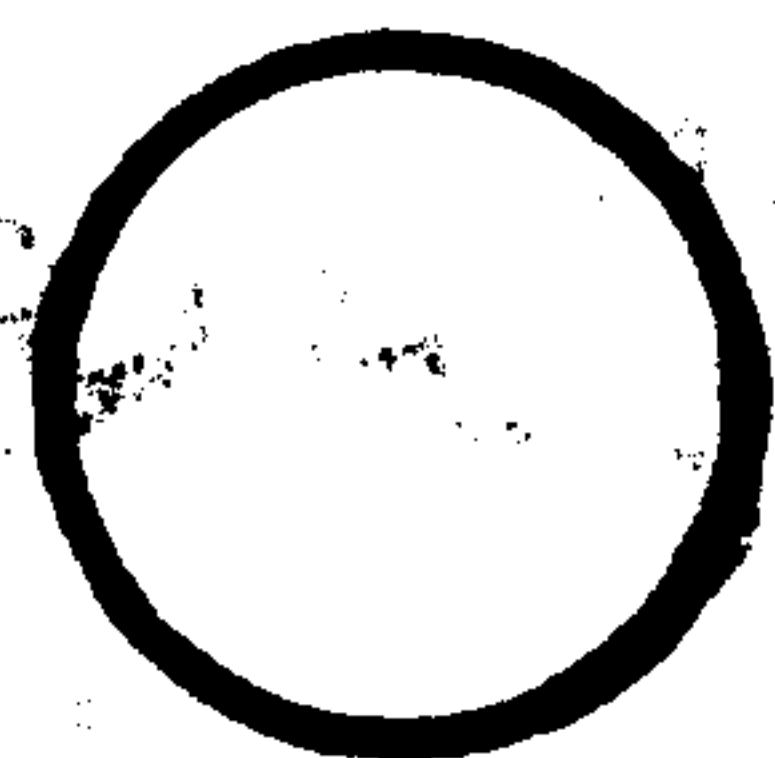

مذهبونه دی پوچ شوي غږ^(۳) پینونه
 مذهبیان دخپلي ما ټي بیرغونه
 د هغود راتاندون^(۴) طمع عبث ده
 چې مذهب یې رواسته کړیدی هډونه
 په هغه سالوچې خان لر دود پېږي
 دی عبث د انځورونو کړاوونه.

۱- سورلندی = کیدې، ۲- کرهله = یوغردی، ۳- غریبن = یوتوپک،

۴- راتاندون = بیاراغبر کېدل، ۵- رواسته = وړاسته.

له مذهب پي چي تودي وينې کتکل شوي
 مسلمان بايلل ملکونه سنگرونه
 له مذهب حنی لوی شرک په جهان نشته
 لگولي پي په نیش دي امتونه
 د مذهب د غونډلانو تنستو کې
 کل ډيوکي دي د علم د پيوستونو
 له مذهب هک خلې ټول ريزکي شي
 ريزکونه کله کېږي لوی کارونه
 ټکي ټکي د کتاب نن هم هغه دي
 خومذهب ترې نه وینکلی دی ساهونه
 چې ترخودغه مذهب او داملای دی
 وي تالابه د تالاقامونو خونو

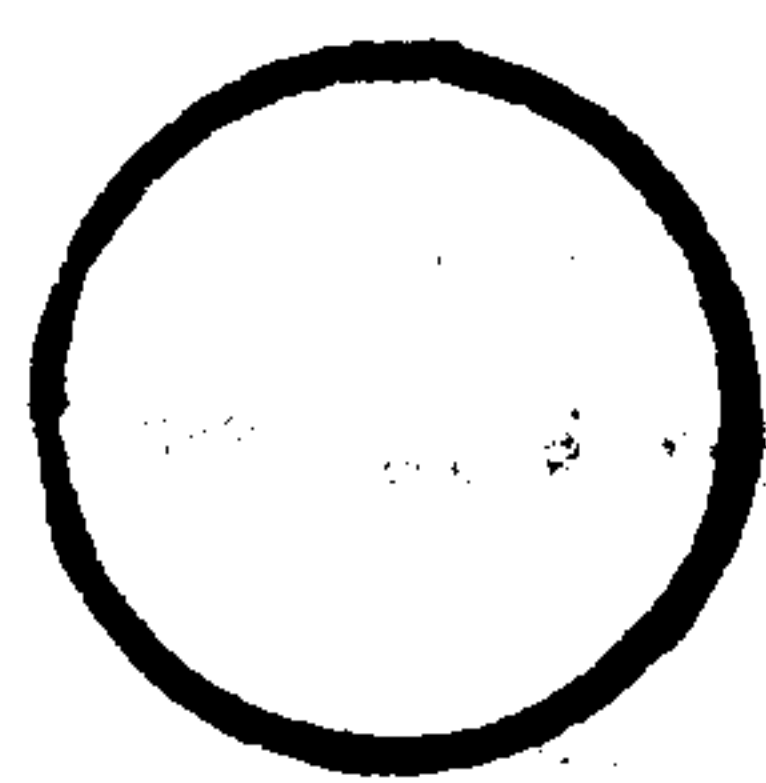
پوخ سنگردی شاه مردی ده
 توربازي دی تبغ بندي ده
 له باطل دحان رغورنې
 یوه لاره ملا بندي ده

۱- غونډل = غټ غټی

۲- کل ډيوکي = دکل ډيوکي

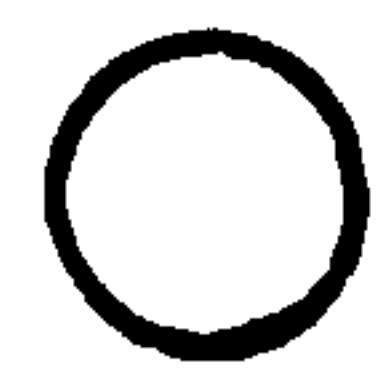
له فطرت دې پرده ده
له فطرت دې سرزوري ده
کليمه دې سړيتوب دی

سړيتوب دې سړهسکي ده
د بل غم هم د خان غم دی
دا پښتو، مسلمان دي ده

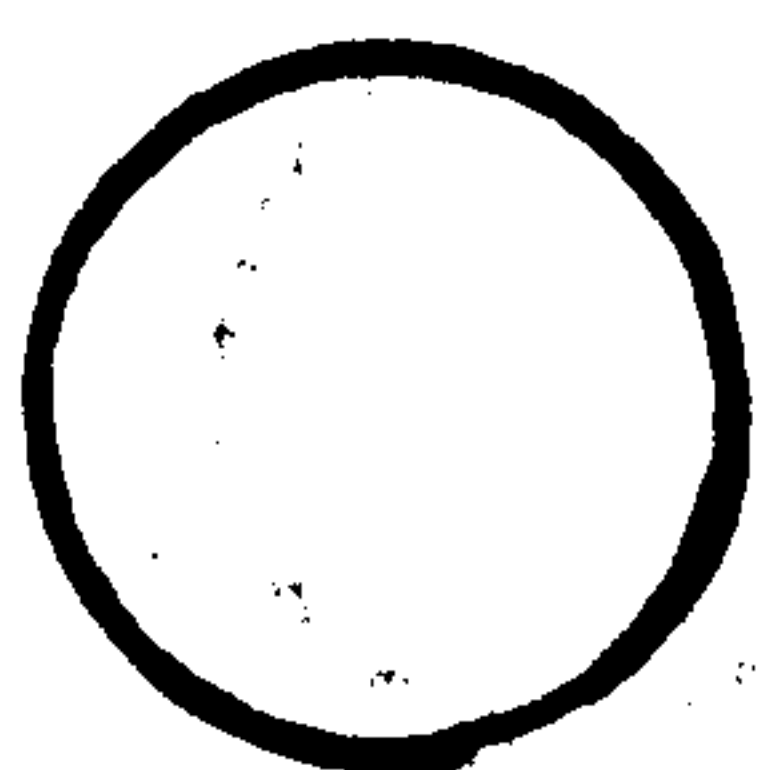
په شروندی کليمه بيا خلق شروندی که
داله وارو وړستو شوي بيا لومړي که
دا چې خاوري يې له مخه نه چانه پري
د سپوږمۍ په دود غونه يې پرېږندي که
وړونه وروڼه سر غوښې په چاره کړي
له ټولنيو شروندونه وړ که گوند گوندي که
شاه مېړونه له زرگونو ستورو تېر شول
بډې رابڼکه خپل ملاکړي کړندي که
دهغې بې ښکه خلقو مرگ وادی
چې کزبان د بل په سوي کړېښدي که
د پسرلي درنه وړېځه شه په خوی کې
خان وړښت، کله برېښنا او تالندي که

شاه حلمي چي د آدم په تنک اوچت شي
«شاه پلکونه» بيا ز غمل په مال تندي که

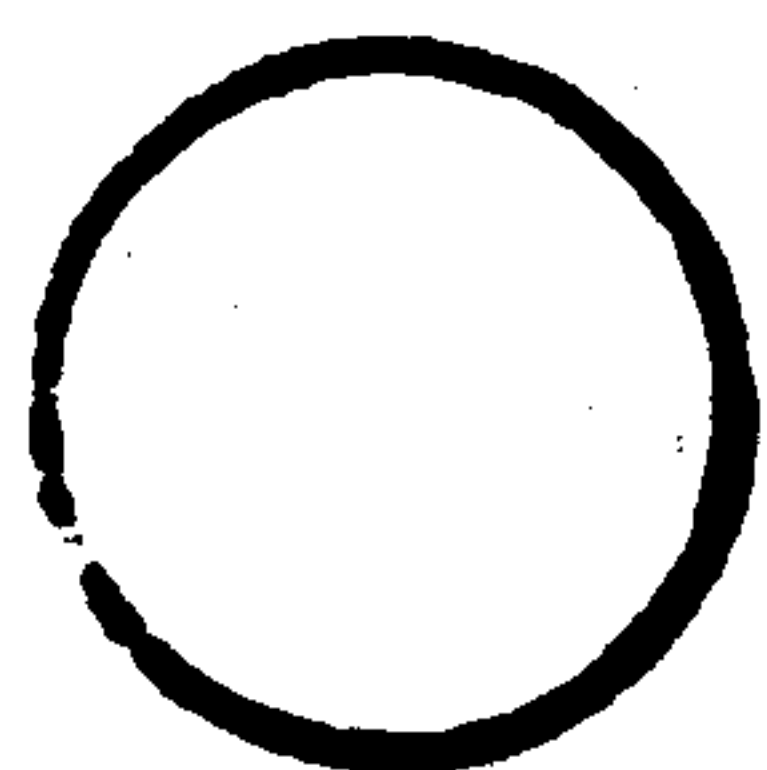

درهند و خلکولاس تپول نرده
دسترگور و کاگیره تلل نرده
د ايلتيا نوکلي وړانول نرده
د اسمنانو پيسول نرده
که اوندي جوندي د دوپړک وي
ديکرنگانو غوڅي کول زده
مذهب له خايه راغور زول کړي
کتاب يي خاي ته برخه شول زده
چورگورگان هم کړولي کړي
لکه باز کله اوچت وهل زده
چي فرعونان يي موزي کران کړي
نوکليمان يي تورنول زده
د آذرانو بتکورکي ستول
د خيلانو کعبه کول نرده

۱- ايلتيان = پساتيان - وړاني پيدا کونکي، ۲- اوندي جوندي = مرغړونکي
چي غوڅي رهنې نه وي، ۳- دوپړک = دورنگ - منافق، ۴- موزيگي = چي د
هېڅ بڼې نه وي تش کت پري دک وي، ۵- بتکورکي = بتخانه .

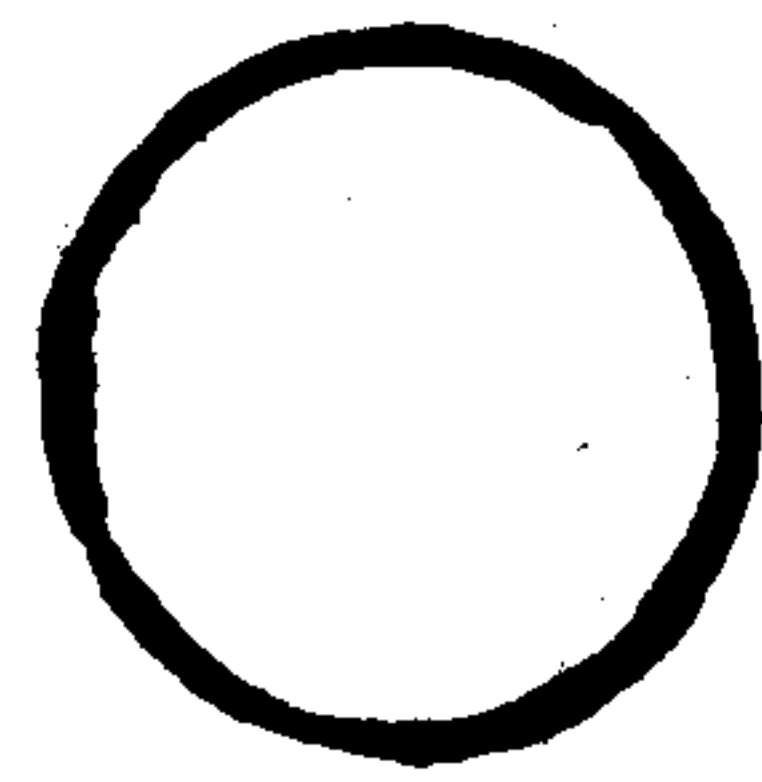

د باتور په خوشه پړو خپلولو
منځگړک او غلیوازنه باتور پري
دیوټ په لرېدلو ټغلیو!
سومنا تونه په کعبو کې نه بدایي
له کیکړه د نستر پیوند خوړوکی
نستر هیڅکله نستر نه پاتې کېږي
چې په پړو کودي وژلي مذهبنو
هغه مړه په مذهبنو نه ژوند پري
چې د زهر وړک لستې پري را سوزوي
دغه سوي چارونه نه تاند پري
د قرآن وړه رتلی عقیدې نن
د مذهب په کتابونو کې سا هېږي
د تیرو سړه ملستې بڼا پېرک نن
درنا په تکی مرگ ته بیرېږي

شاه حامي دی نوی حُمله آسمان غوارې
د زوړ پشوي په حای نوی جهان غوارې
د خپل «زه یم» سره نكي پي سلامت يه
مرئیتوب نه - ملکيري د یزدان غوارې
ننگيالو کره غار ماته اطاعت ته
په لټون که دهغه دي خو حان غوارې
په دنیا کې یو کار هم ناشونی نه دی
یو غځیزې حیکر وره حوانات غوارې
کشالي غوښتني نورې د آدم دی
شرونده نه نوی تفسیر د قرآن غوارې
په لښکر د لښتینکو کټې نه شي
د شروند ستونځې مېرني قهرمان غوارې
په یو ماره که کاوړ شي، سوديې نه شي
چې ژوندي وي یا نوی ماري زمریان غوارې

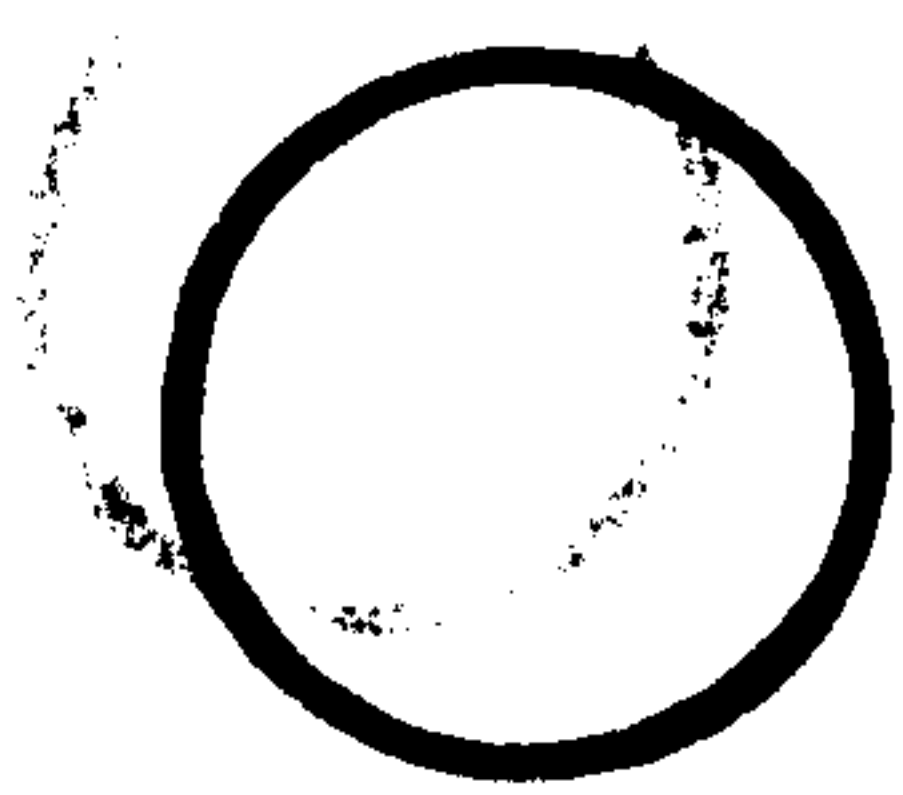
۱- یو مخیزې - چې مخه یې یوه وي - دیوې مفکورې .

عقل هغه وهندي باز دي په لاس
 چې نه پر اوچت اوچت ښکاره کوي
 ښکته له ځمکې نه تر نمر ستور تليز^(۱)
 کړاوي کړي، يرغلونه کوي
 لوگيز^(۲)، اوريزه^(۳) که يې لاره نيسي
 له الوت کله پر هېرونه کوي
 سر بر، کړاو دي ټول د عقل چې نن
 بريښي د ژوندی تومن مخونه کوي
 د آدم کار دی کائنات پر نړول
 برهغه قام، چې دا کارونه کوي
 چې په فطرت يې ده لتي اړولي
 د هسکو سترگو معاشونه کوي
 عقل بهير کړ غور ځنگلي د شعور
 وپړوي راڼي ټول مذهبنه کوي
 پياده له عقل کوم وکړي چې دي
 د بل مټازه دي سوالونه کوي

۱- ستور تليز = آسمان لاره - کهکشان، ۲- لوگيز = دکازو ريځ يا نيبولا،

۳- اوريزه = هغه نيبولا چې ستوري پکې په زرغونېد ووي.

حق نه په څنګې، فطرت په ترڅې

تشي ځاندرې وي، زور يې اوبه وي
عقل يې شل وي، هڅې يې ګټه

په غټو کورې، ولې سرانده
نه پرې ودانه، که دوی ژوندي وي

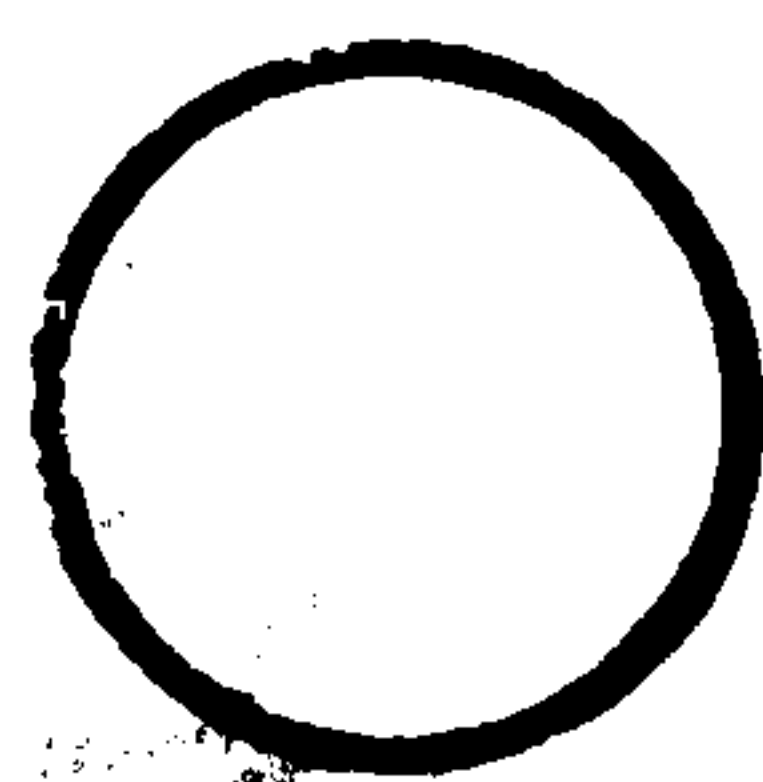
اونه پرې وړانه که چرې نه وي
د ځوانمردانو د قط نه وځي

نه يې خوا برې وي، نه يې تراخه وي
په تن په زړه يم» د وارو نيستم شي

ځوراک پخساک پخواړه او خښه وي
په زړه شخوند کړي، نوی ترې نه شي

نوی بریدونه خود مېړه وي

چې يې راغونډ کړې وارې کړي
د يو ګنجکې د ازرښت نه وي

دل و گین و دل و مین نه

اورین ستوری را غونجی پری

ستور تلیزی سروهی لا

کائنات لا پراخ پری

که یو ستوری ورژ پری

نوی سل را و تھوک پری

د شروندون زر غونبدوله

نوی حمکی سادین پری

چرته شروند دی په بخشنجه

چرته کچ، چرته حوان پری

د زرها ستور و میروکی

د شروندون غری غری پری

یوه ستا دا حمکه نه ده

چی ساه دار پکی هست پری

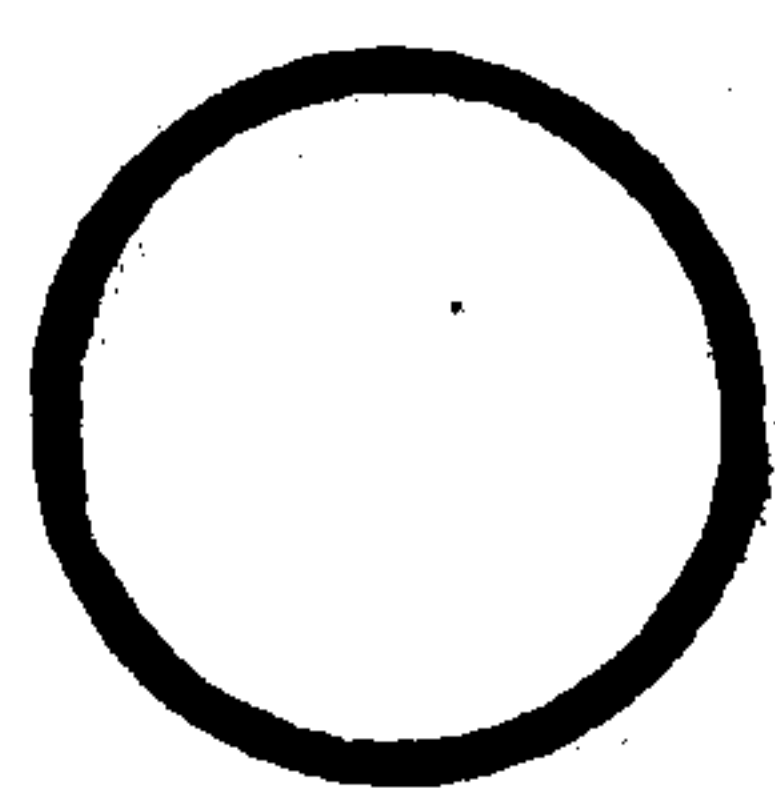
شخړې حمکی بنکته پورته

ستور تلیز وکی خرخ پری

هغه حمکه ستا دوتردی

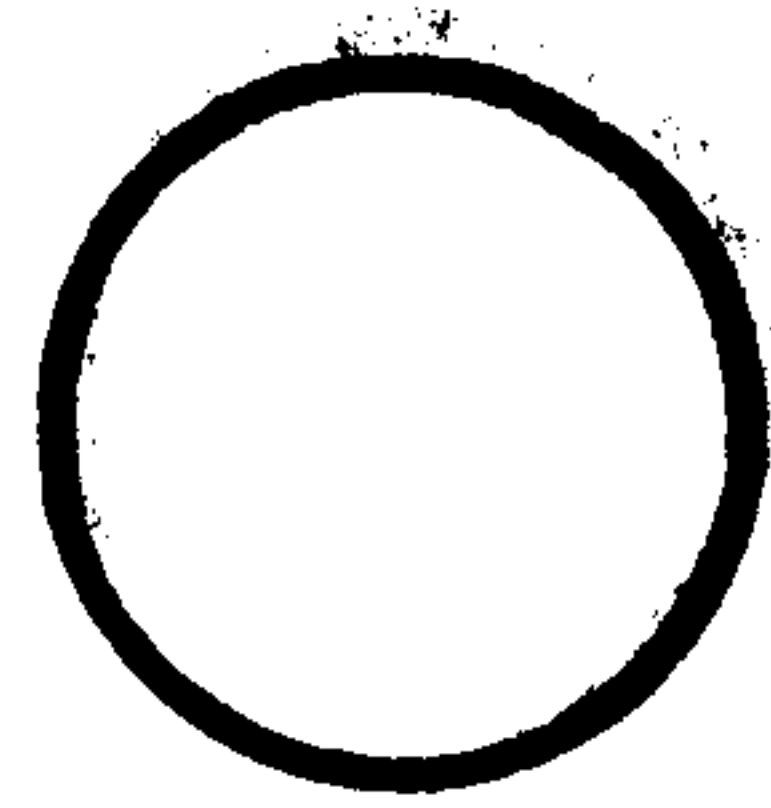
چی دې لاس ورو سپری

عقوبت به له دې ځمکې
درته کېدې په سر کېږي
د مېړونو ستور بېرې دي
له سپوږم ستورو تاوېږي
د يونوي کور لټون کې
د آسمان لارې چاڼېږي
عقوبت دا ځمکنۍ به
ستورک زو ته ورسېږي
د شړوندون خومره رازونه
به په ډاگه وغوسه بېږي

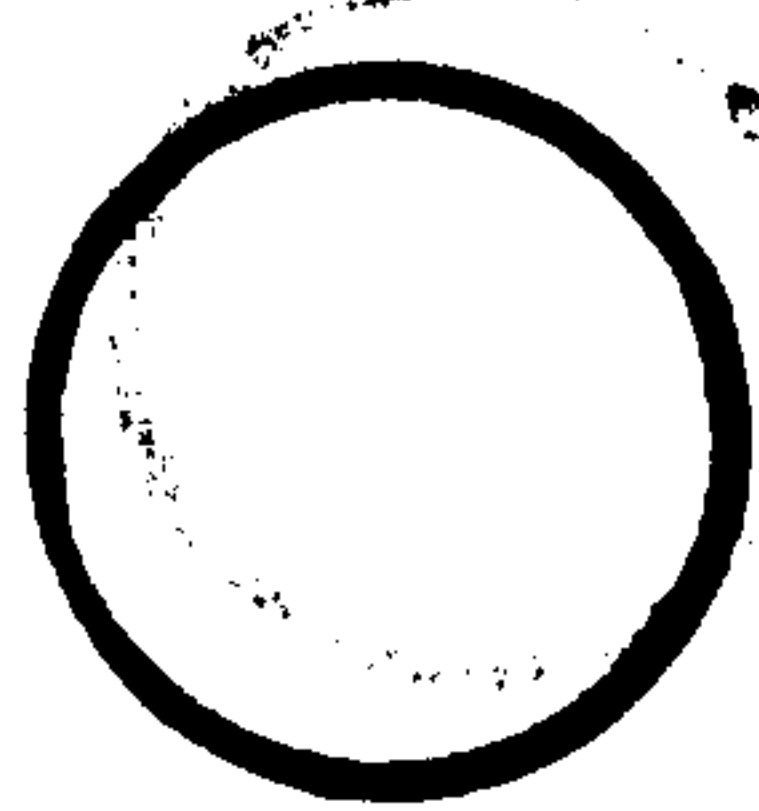

قیامتی پابنده هغه اوبنتون شي
 لاالاسرو چي کله يې برغون شي
 دعبرت مري يې کړجي په ملکونو
 کوم فرعون چي له کلیم په تور بښوشي
 داولس ويني نه بښونکي هله وړک شي
 دربريا^(۳) اولس چي کله په پاخون شي
 داو يار لې خلي هسې ولاس نه دي
 دمردی کارونه مير په شواخون شي
 چي په سين داوړاو وينوشي وړپورې
 قافله يو قدم غلې دشروندون شي
 که هر خومره سنگرونه له خلن تاوکړي
 عقوبت دحمکې تبي هرقارون شي
 چنېشنې^(۳) عقيدې چي غاړه باسي
 دهغو خلقوتولنه مريستون^(۴) شي

-
- ۱- قیامتی پابنده = تل پائیډونکی، ۲- دربریا = خور- ننی- خپلی،
 ۳- چنېشنې = چي چناسکې پکې شوی وي، ۴- مريستون = هديره.

د دوران په نرلز لوغرونه وارغري
په شگلني ديروكي خه له ويا سپري
تلناوونه ي رواسته، موبى خورلى
چان كېږدى كې به ترخوپورې اوسپري
د پرلنستر په چورلندو حكي له تللي
كچه ديلې! په خپل خېرخه غلطپري
د سورسين چپې دمه وينكه له يادو
اى فرعونه! چي كلیم پسې پاڅپري
د ملخ خانك سر دې ملاشوله دوه غبرگي
ته لاجي د آتي بارته لاندې كېږي
لااله بتكور كوته بنكړپوكل دى
كه مو من ي تر وړستى بت به جنگېږي

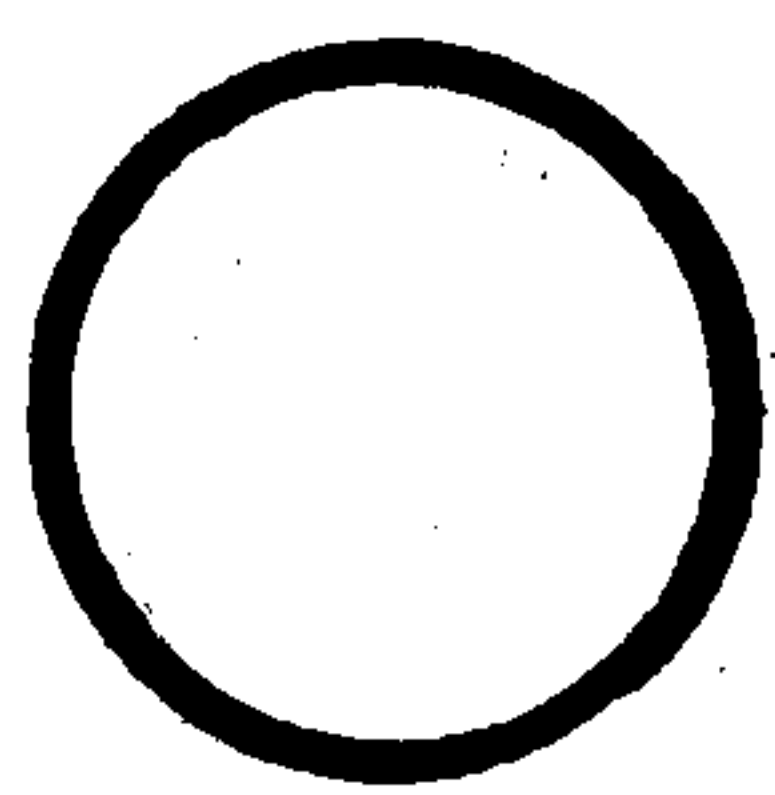

کلیمه یی چپ په زړه باندې سنگر شي
 هغه قام هغه وگړي اوسپن غرش شي
 کلیمه دسړي برش د شین زمري کړي
 لږو بروته دگه ونخپور لښکر شي
 کلیمه لکه بوته چې دا کسیر وي
 مس حوټان چې ترې نه وځي نوهر زرش شي
 ننګیالی په جهان پتی راتلی نه شي
 دوی دهرې سرخېړی وتلی سر شي
 دهرکورانغری تود، تیاره شي وراکه
 مېړني خلبي په هر لوري چې ورا شي
 له تونګه د عیسی چې مړې و خوري
 که دخټو کوکوستان وي په وزر شي
 د مذهب د مدرسې نه هیله نشته
 چې یو چینی هم دبدر لېچور شي

۱- لر = کوز

۲- سرخېړی = د جنګ غالی سرپړ

۳- تونګ = شکور

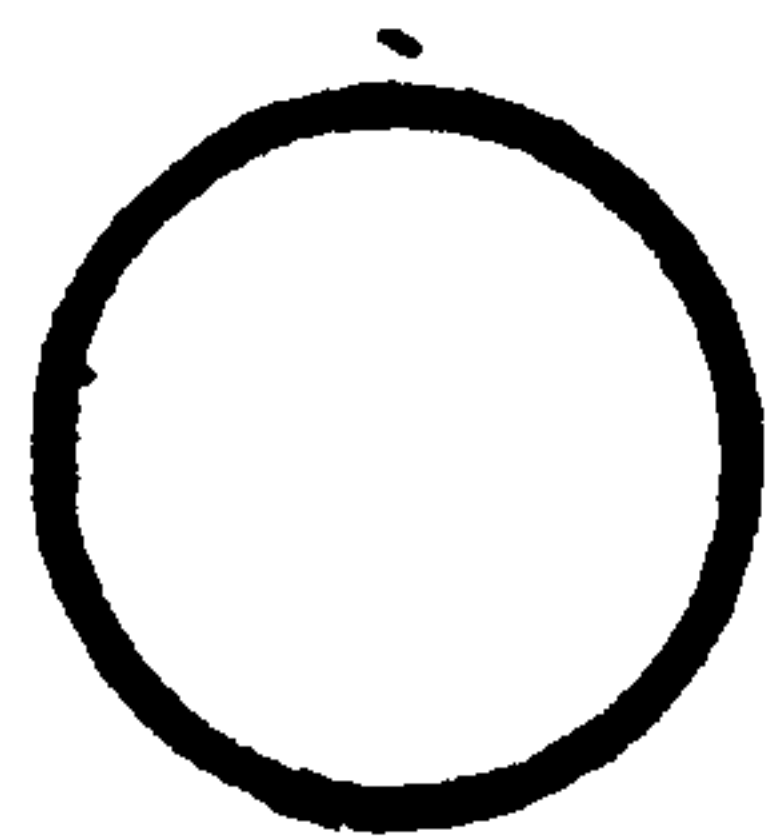
دغليم دبريد اوچيڻغي حاجت نشته
 لاس ترگريو وچي پخيله سنکروال شي
 دکور قام بدخور منځي په خان ناتاري
 په تبغه که باتوان وي تش پيچال شي^(۳)
 تانک دکمتي، ديرغل يې دلاس وځي
 چسبي دچار اتلونکي توري نه اتال شي^(۴)
 حلمي وار په خپل اصل دي لالونه
 درونرلو چي شوک نه وي کوټي لال شي
 جماتونه، مدرسي اوچيني دپرشول
 خوله چاهغه بانگونه دبلال شي

چي دخاوروله کالبوته
 اوده «زه يم» برسپرون شي
 په اجل ياندي جل راشي
 بنيادم ولاړ شي تلن شي

۱- چغه = اږه ، ۲- بدخور منځي = بې اتفاقي - اروپيچ ، ۳- پيچال = د

باتورغل - غريبازه ، ۴- اتال = په طمع - په اسره - معطل - ايسار .

دژوندون دغورځنگونولوی میدان دی
چاته پوله نه سپوږمې اونه آسمان دی
دفطرت غېږه پرانستی ده هرچاته
بودد هرچاهم په قدردخیل توان دی
دا په تاده جوړې کاتې که توره
خپور چاپېره دجنګرېز واره سامان دی
نیمګړتیا کړمې تېلې اړ په مټ دي
مټ کول د بنیاد موپور په ځان دی
چې پ زده د سور کووینو کښې دي
دهوهنې ګلڅه کمې پدې جهان دی
د باتور لمخې دنیا ده بېله بېله
یو د ځورې، بل د لوړې وېښی څان^(۱) دی
چې سرمزی د نوښت^(۲) یې په لاس درکې
دلوی برید په ننداره دی اوس نړوان دی

۱- وېښی څان - وېښی انوونکی، ۲- نوښت - پیلات - ابتکار

چې د زویم " ټول رنگونه

یکمانه شي یکرنگ شي

لکه غونډې چې چېرې شي

ابا سین شي په غورځنگ شي

سل مخونه یې چې یومخ شي

"زویم" هله خان دوران شي

کائنات کړي د پنبو لاندې

سلاکاره دیزدان شي

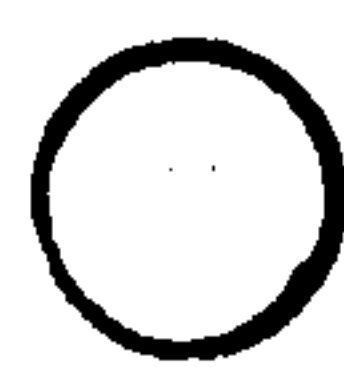

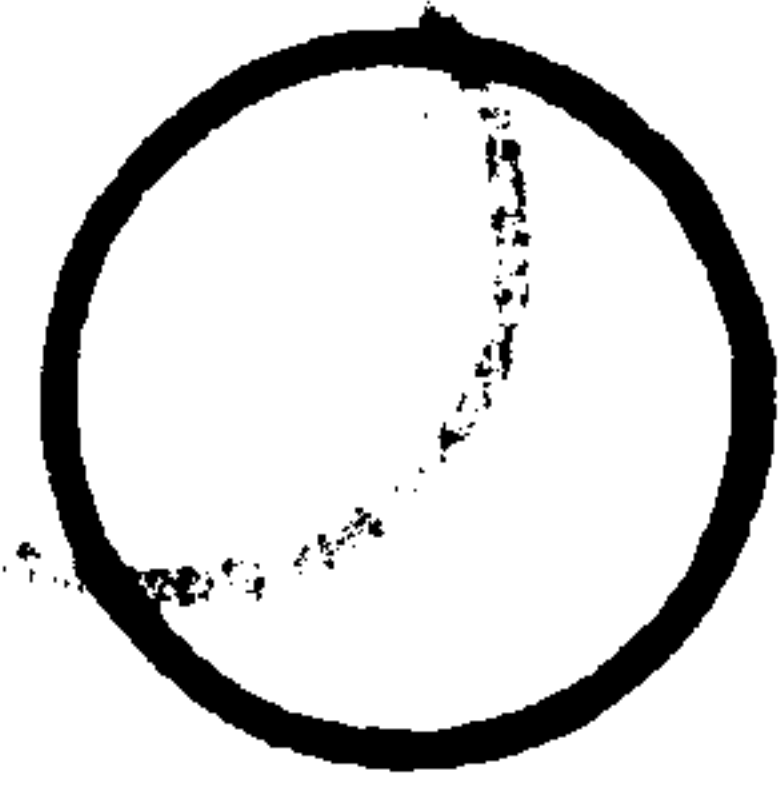
چې یې "زویم" په تنه کې

لکه بُت سلگون سرې وي

آدم زی شي سل لاریزی

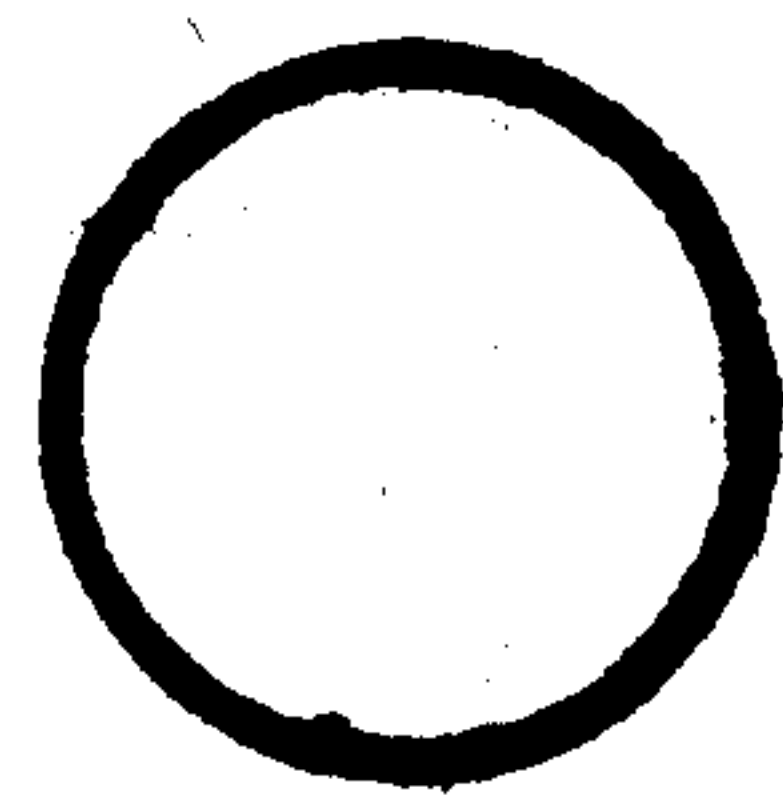
له یو دره سل درې وي

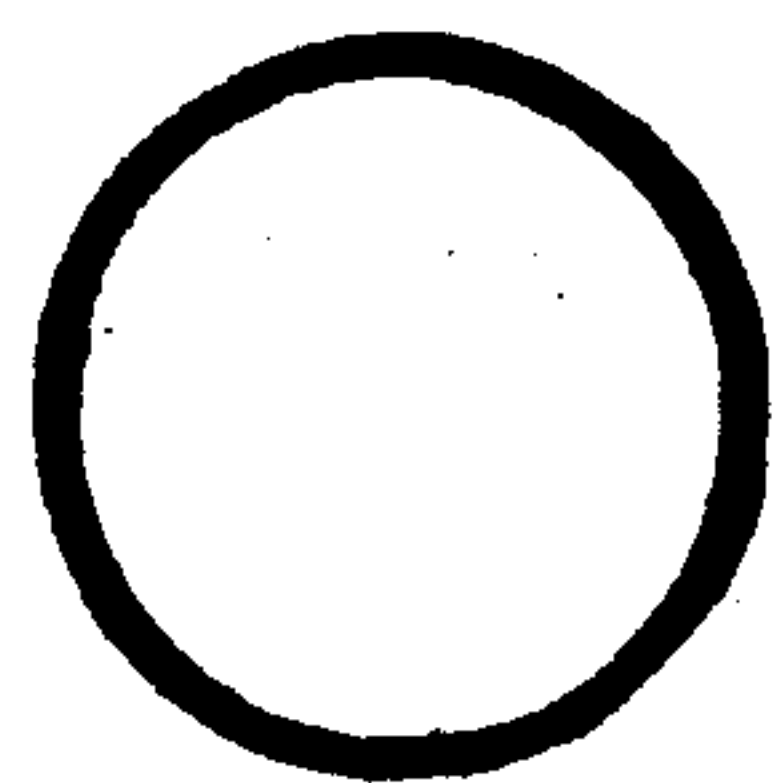

دتوريال زړې راخېږي په سوسر کې
 دهورې هڅې و باسي لارې غږ کې
 تور برينونه يې پخپله غمازگرشي
 مېړه کله پتېدی شي په لښکر کې
 "ستورونیا" کرښې دځمکې کرله ماته
 ښخوي بيرغ د ستورو خپل دوتر کې
 مرجونا د نهنگانو له کاله نه
 ملغلري راپند کړيدی څادر کې
 زهرې خويه په يوماري ورپرېوځي
 بله ماره يې نيولی وي نظر کې
 مردکي، دارو، بتک او اور بشينه
 دغه توکي دمېړونووی سنگر کې
 هره ونه خپله خپله ميوه نيسي
 چامونډلی دی کړوسکی په کيکړ کې

۱- ستورونیا = (په د و ز ن د مرجونا) د ستورو ښکاری

زردار هغه کور کښان دي
چې شروندي بنياد مان خوري
سرخوړ په پټه يې نه خوري
ښه برسېري په ميدان خوري
د بې پرسه کلو خلک
څه ملا، څه دوتریان خوري
يووری يې په شا پرووي
بل شني لښتي بارگيران خوري
د باطلو لارو جوارو ده -
په برمت يې بې کسان خوري
روايات را پاڅېدلي
په حملو حملو قرآن خوري
د آدم په بدې ورځې
کليمان وارو خپل خان خوري

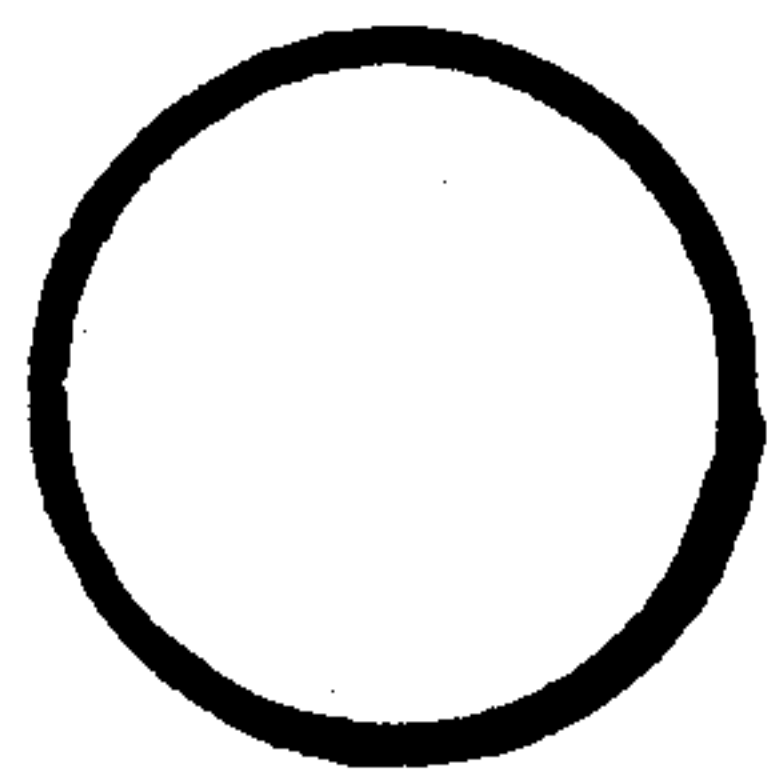

چې په منډه د هود د يالوڅي
لارې خپلې کړې کړې وي
چې په څرخ باندې سورې شي
د هغو تورو لاشې وي
چې له اور څخې ونه ځي
نو هغه پټې اوسې وي
له چپو چې انگوچه شي
پولادي هغه سيلې وي
چې جنګرې ژوندانه وي
د برم ډکې پې شلې وي
چې د مټ جمال پې نه وي
د هغو ناندري کيلې وي
د باتورو هڼې کوره
څه که يوسو تې بڼې وي
چې وهي د تنګسې تورې
په هغو که تنګسې وي
چې ثرياني پې تاونه شي
نو هغه ليندې پېرې وي

چې وهي د تنګسې ستوري
په هغو ګله تنګسې وي
سپوښې، ستوري، ستور تېلنې
د مېړونو برآستي وي
د سره ګو غور ګو ګو
د تاريخ زړه زرينې وي
د اخلاص د شاه سوارانو
منزل لوی، لږې توپنې وي
چې منګل يې د زموږ وي
د هغومارې سګې وې،
په لاسموباندي غرونه
د مالوچو پاغوندي وي
پروا ورې سترګې بايلي
وينې سترګې پليتي وي
دوزنګ تېنګي ګڼ پريزه
چې د بدر تر پيسې وي
د مېړونو لوی لاسونه
خپله تودې او بېلې وي
د ګيدرو په نصيب کې
د زموږ پاتې دوزنګې وي

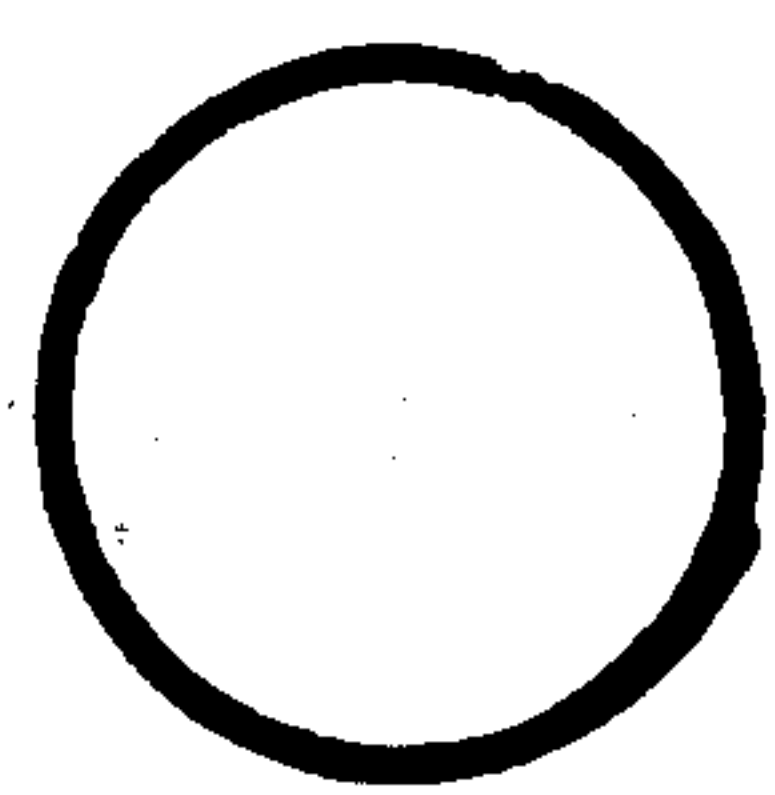
چېاې پښې وي غزولې
د هغو داکې سپرې پوې
چې له شونده ماتې وخوري
زورې توله په موسلې وي
د مرثواکو مسئلوکې
هم د مرو مرېني کيسې وي
کونې هم خان سره کونکې
چېاې خپلې پښې کړې وي
ديوسروغ دسيالې نه وي
دړندوکه پرکني وي

قام دې دې ټور ټور بښ کړي
 دغه کمال داوسواک^۱ دی
 هر دليت خپلې دلسې ته بڼه وايي
 دغه دستور د ډله بازي دی
 پلويان راوړ، ناحق به حق کړي
 "قامي جرگه" کې ستول دليړي دی
 چې "جرگه غړي" ټول شته منان وي
 واړه هېواد دی ونډی ونډی دی
 کاواکه درومي واکمنې دلسې
 څوک يې دمنځې دکاواکسي دی
 د"سلا غونډه" سپېڅلی لار ده
 ولې هله چې دحق په تارده

-
- ۱- اولسواکي = ديسوکراسي.
 - ۲- قامي جرگه = پارليمان.
 - ۳- جرگه غړي = ممبران.
 - ۴- سلا غونډه = دشوري غونډه.

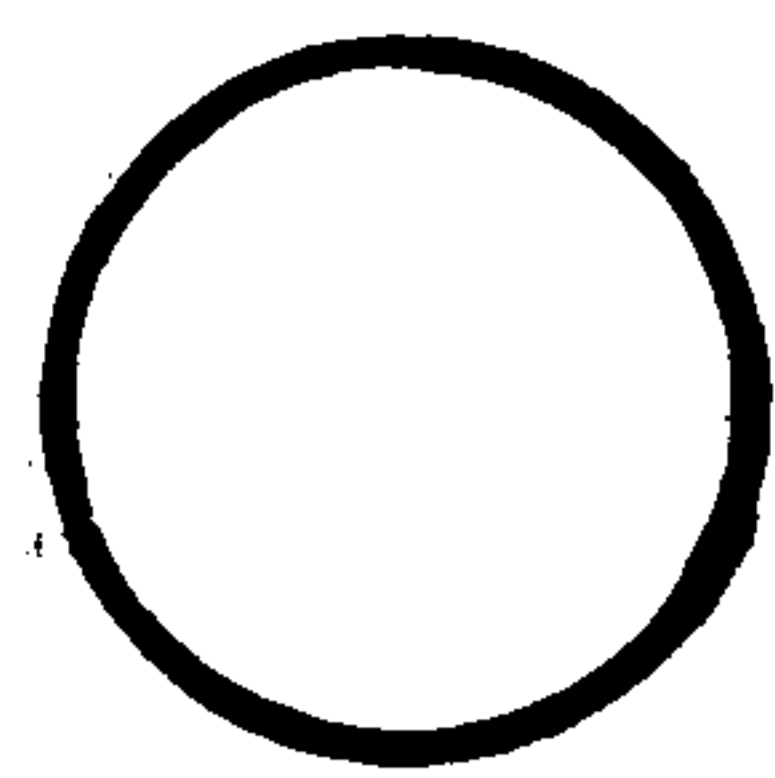

ولي هغه چي د حق په سړي ننگ دی
 واره شړوندي يې د کتاب په رنگ کې رنگ دی
 چيلی نه اوسنکی په سمخو، په لغمونو
 بېل تور د باطل سره په جنګ دی
 د جهان په "دنگ قامتو" سړاوینکلی
 سالاري يې په نړۍ پورې قلنګ دی
 هم د علم په دنيا يې بيرغ جګ دی
 هم چاپېره يې د بڼه سرپټوب دنگ دی
 هم يې کټه، هم يې منځ ملازی ورګړه
 خپل پردی يې په نماغځنه باندی رنگ دی
 د زیارت خوړدو ته ناسته يې کتابه!
 ستا کورلاری ولایت د پلي لنگ دی

منکران په دلیلونو منکران دی
 او ملا د بې دلیل مذهب امام دی
 روښان خیاله نه کافر دی، نه منونکی
 د تسپو سرګردان يې له ناکام دی

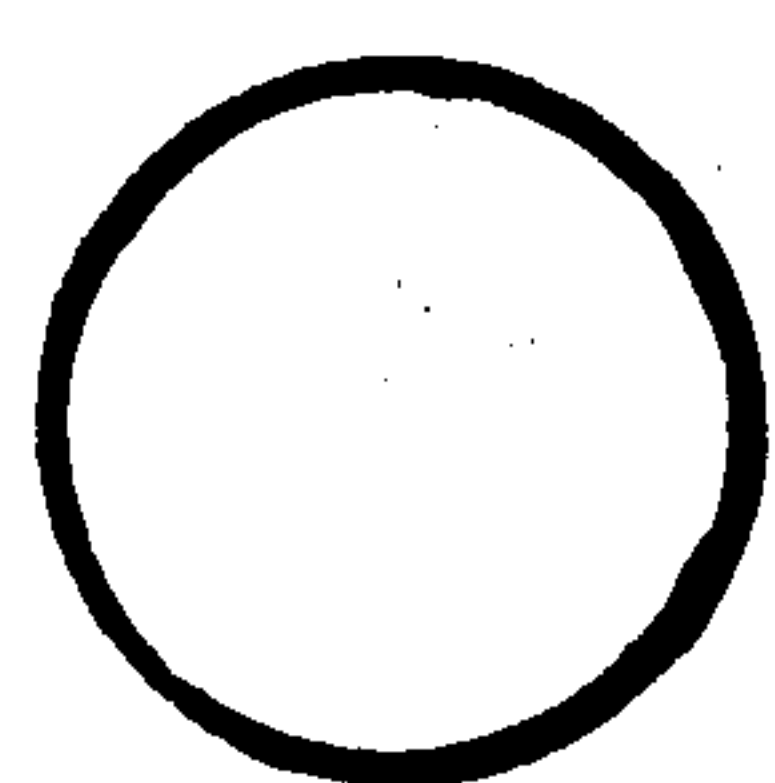
هغه خرنګ به د بل کاسه کړي ده
 چې پي خم پخپله وچ او نسکور جام دی
 پوهګري ترې ته پوي، خي په دده
 چې ملا ورنښکاره کړي کوم اسلام دی
 لښتکی له لښتکی مفکورې زېري
 خان وګور په جهان دې خور سام دی
 مذهبونه په کړي د نښمنانو
 د شته منو خوندي ګټو شام دی

خدای شروندی مال پي میرات دی
 خه بې کچه ناروا دي
 دي د ټولو چې د خدای دي
 نه نرما دي او نه ستا دي
 داد لا د دوران سردی
 دوتريان چې په کړبا دي
 د هغولې چې تا وېري
 له پېرونه چې په غلا دي
 له نرما، له زمای نه
 پساتونه په دنیا دي

۱- خوندي = په امن - Safe ، ۲- سام = بند بنا

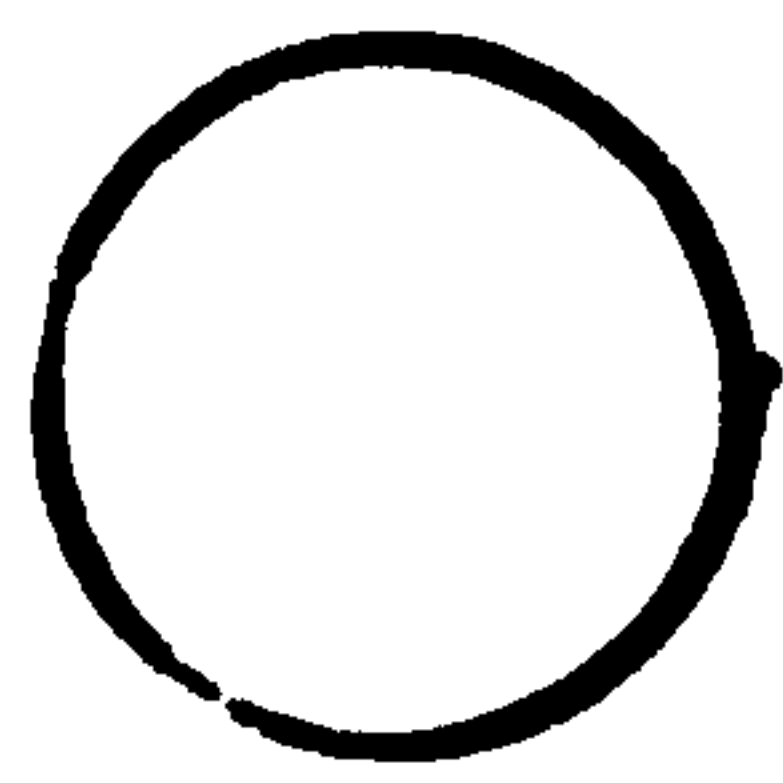
چې لـسـيـن تـرې لاس نیو کړي
شاه مېړونه د اِلا دی
امانت دا ولېا دی
چې له تاڅني سواد دی

چې د حق او د باطل د غره راشي
د بې لارې پلارنیکه په لاره مه شي
چې تور^۱ یې د بتانو لړ ولوي
خداي دې وگوماري ته هغه مېړ شي
چې یې غل غدوله ویرې بلوسنه کړي
په مورچلو د قام وینس هغه لیمه شي
چې مرثروا کي ولسونه پرې رغېږي
که یې سل خله توکي، هغه تارخه شي
څه زرغی زرغی کوي چا قهرمان ته
که ملا و تړې، هغه تور یال به ته شي
غرونه غرونه واورې هله به شي ویلي
چې د نمریشان پرې سوړ په ایشېد شي
چې یو پلارگنی ومانځي اولس ټول
ته به هم دا ولسیاسو په ول^۲ شي

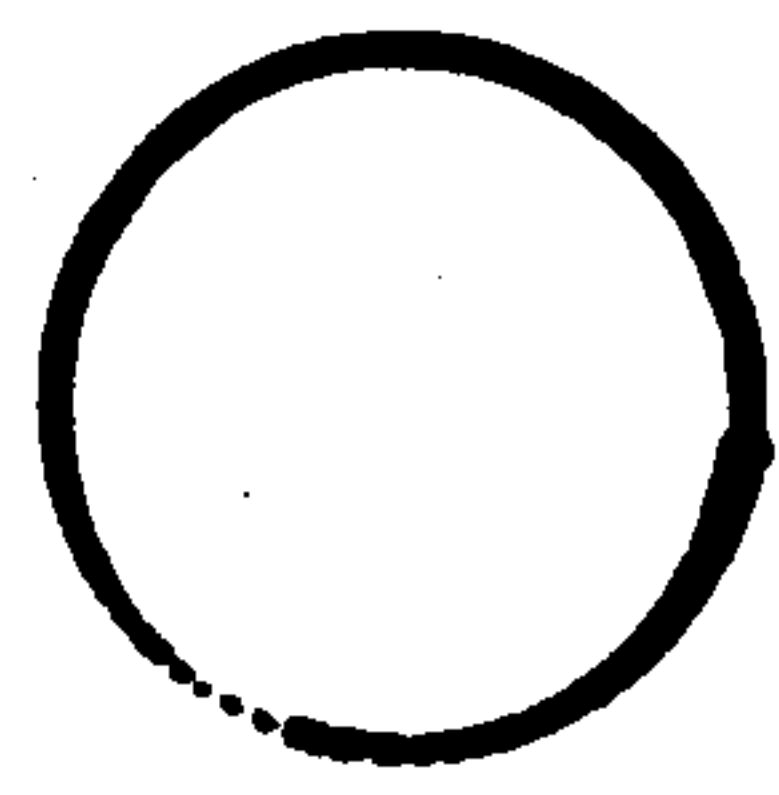
۱- تور = دستور - قانون ، ۲- په وله = په ډوډۍ - پېښه ورځ

چې راشپېل دې په راشه د آسمان ښخ کړ
بيا به هله دسړې په نوم باله شي

چې د کړاو تندي خولې خولې شول
د قام جوشې بيا پلوشينې شوې
د سربندني کرامت وکوره
د ازغو غېږې کلوړي يې شوې
د پلار خېږې دې کائنات دی واره
کاش چې دې تورې بيا پلرې شوې
بامورزي خپله به راوړي وړي
که د پروکې دې ما بښي^(۱) شوې
غراو راغه يې شيخ ملي ونيول
چې د زمري سترکې تندر يې شوې
د توراني لېونې کړيکې سره
ځانکې غرانکې سندري يې شوې
چې بيا په رحل دې کتاب وخاته
دړې بې ارزه دې نمر يې شوې

۱- مابني = يوغر

ڪليمي لرو شروندي زړونه پکار دی
 اور له لوتې په پند کله پيدا کسېري
 په خوبزلن کې له بخر کو تو غوړېدونکو
 تر آسمان شربه کوونکی اور تاند بسزي
 چي پانود تي وچ، حيلي تراو ستې شي
 په کړو وېزو شپېونه راتو کسېري
 د مذهب په گڼ خور لولختو لهر و
 د سره سوري د قامونو نه جوړې پېري
 هک ځلمی بويه بيرغ د محمد له
 داپه خوا رولشتکونه پورته کسېري

مړه يوکي مذهبونه
 لارېانه شي رهنسولي
 د بوذرځه انقلابونه
 آذر نه شي راوستلي

د شروندون او بزدي کيسې له
 له موجود ځني پشسا به
 کائنات به چا نول وي
 تر لوگينو پورې تلل وي

○ چي په هغو شرعوننگ کړي

چي پرېا کسړي وي وختونو

گويا خان لرو توږيږ کړي

د کورونو، کفنونو

○

د باطل سره په جنگ کې

نه نیم سول شته، نه سرشته

د خلیل مټ دې تود اوسه

د آذرچي بټ کړه شته

○

درندو عقیدو ښار کې

انقلاب رابرسېرن شي

د زېږو خدايا نومخ چي

ولسات ته کرغېړن شي

○

بتان شي د حکمې تبی

بتکورونه رانسکور شي

چي د زېږونو په ورشو کې

حق زرغونه شي، سمسور شي

○

○

خيلان چي له تولىښي
د خدايانو وركول كړي
نولومري د دې خدايانو
خدايي وړپوچ كول كړي

○

كليمان د فرعونانو
پاچايي هله غوزار كړي
چې بي لارې ولسات ټول
د دليل په زور په لار كړي

○

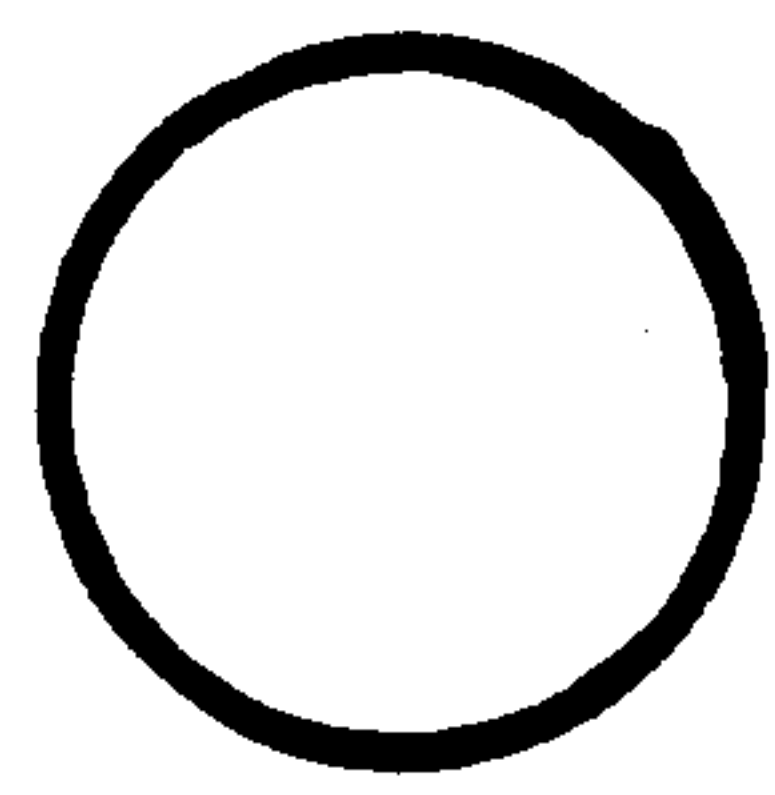
د كلیم د درنې پرگني
خلفي ويا واره زبركي
هم بي كته ، هم بخښنه
هم بي مټ ويا هم بي ستركي

○

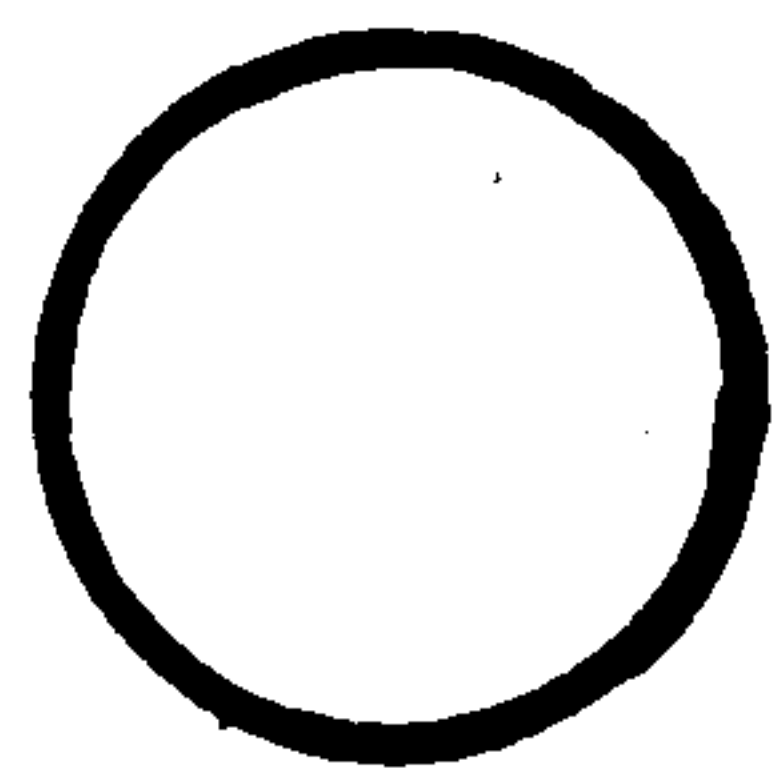
چې دوخت اړي كړي كې
چاي تينگ لكه د غرو
د خپل پوخ "زه يم" په مټه
د هه پرگنوسر و

○

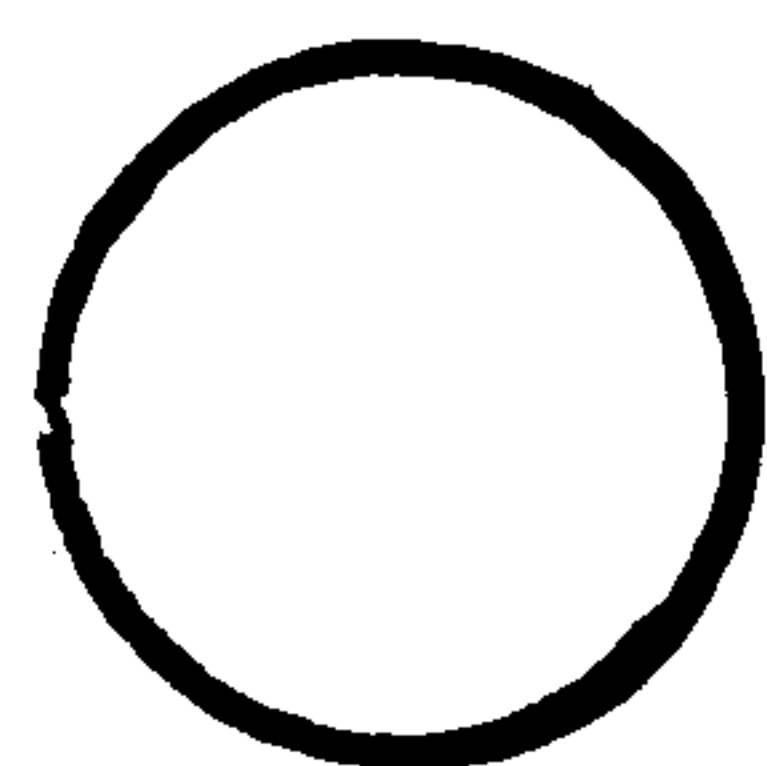
۱- پرگي = پرگني .

اوسې تش د عقل اند پښنوسره
خې په تياره لار اور اورا کوسره
عقل که سقراط دی، بريالی نه شو
گريوی په لاس د پر شوکشا لوسره
ستونځو د ژوندون له بزمه پړيستل
دل يې چې سپونږی ستوری کرل پښو
لا تراوسه لرې له خپل دکه يې
لارې کله مارکس، کله روسوسره
کله په يوې کله په بله خې
درومي دي نیلې د بريو کوسره
وينې اوسنکې وچې شي لنډې کښنې
عقل چې بلد شي الله هوسره
راشه دکعبې درشله ونيسه
مل شه ای خیر که کلیم زوسره

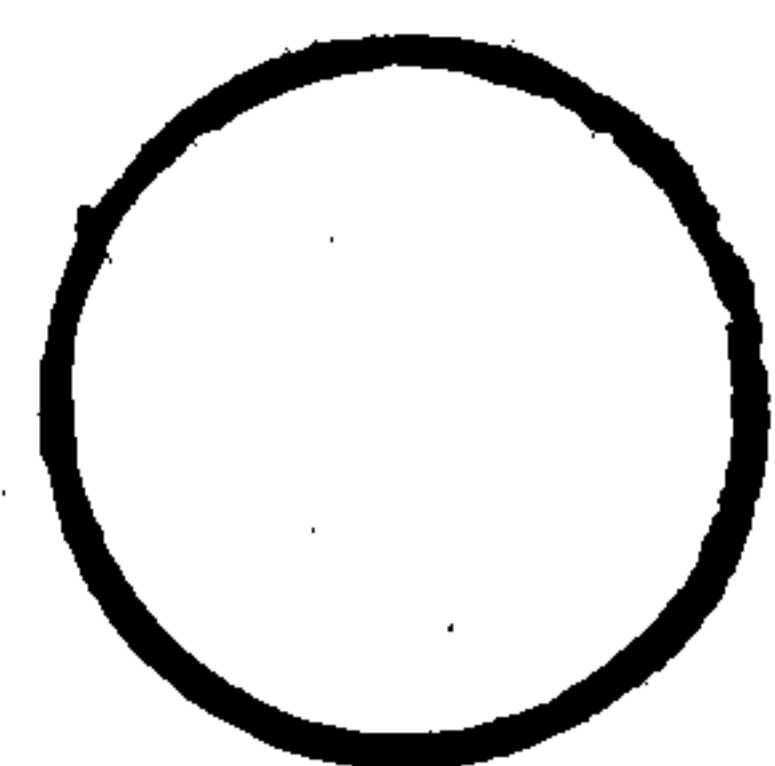
آدم ږي له مړيتوب ځني آزاد کا
 د "ماکان لبشر" سبق وریاد کا
 چې د بل د خولو وېزم تي راڅپري
 دهغو ماڼۍ کړکچو خور بنیاد کا
 د آذر د بت خانې لږولو ورستو
 شري وړ! ورځه کور د خدای آباد کا
 چې صبا په غرقېدوشي کلیمه وایي
 د دوران فرعون نه! نن د ځای ریا د کا
 په لوڅرو کلی پټ، په وینو ډوډی
 د کوچني فکر سالار دې څه فساد کا
 د مړي په ځای څښتن چې ژور نیسي
 د عمر انصاف به غل عقوبت ساد کا

له کړېوانه د فطرت یې چې لاس وښکته
 هغه قام به زړه غاړه کښد کچلول کا
 لا لا چې یې توره شي د تېولسني
 هغی ډب به یرغلونه د منگول کا

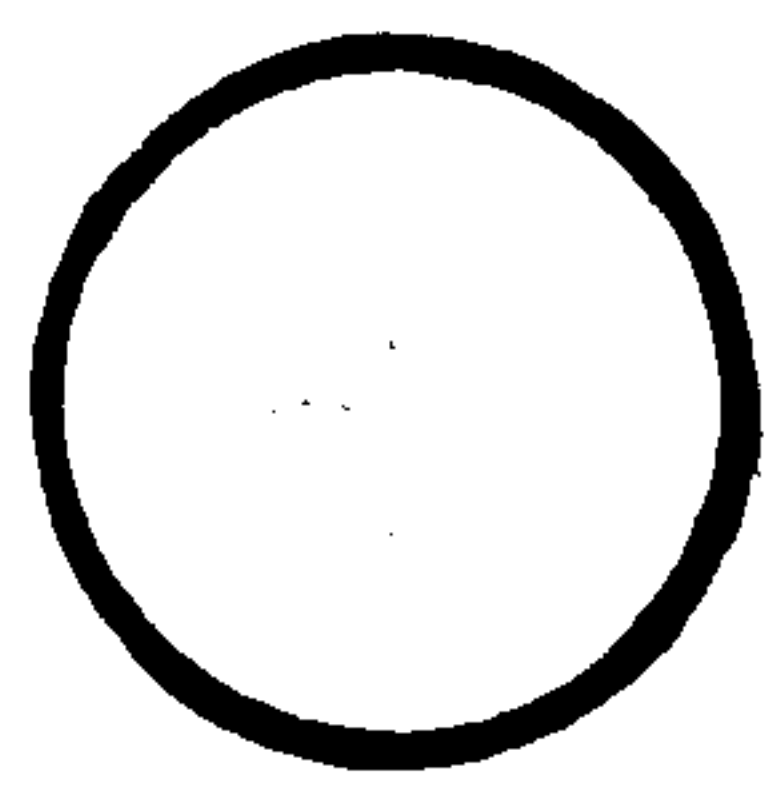
«(ماکان لبشران یوتیه الله الکتاب... ثم یقولو للناس کونوا عباداً لی...)»

حق باطل تورېا تورېا پېښ دی تل راغلي
 حق به نه وي چې باطل سره نیم سول کا
 دېر قامونونه دې غوندې اوبو وړې
 په سین غاړه له بار کېر خوشی پر زول کا
 هر سپدلی په خپل «زیم» شاه مېړونه
 باچا هی زرغون د خاورو له کنډول کا
 دا کافي یوازې تېرو خلقونه کړې
 خلق اوس هم په ژوندونو لونه بخول کا
 د دې کلی خلق ټول سرېځو اړه دي
 په پوډو فصلونو بلوسې خپل ته شپول کا

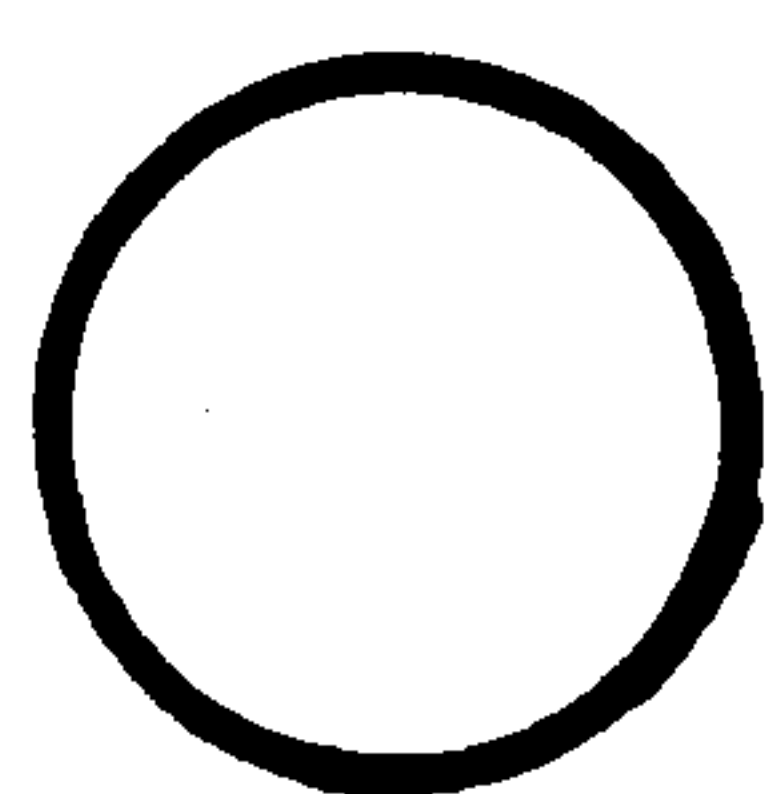

چې ځانکړې سود پسې پې شي وکړي
 په ټولنه کې سوراوړ په غرغنده وشي
 د شته منو شته مني چې څار وکړي
 انقلاب د نیسمنا په راتلو وشي
 چې بې وس دې دوسدارو د سیالۍ شي
 د زرداره تپې دا کله پیر نه وشي
 دوتریان د لولنګر غمونه نه خوري
 له لېوه کله زړه سوی د شپنګوشي

زرداري د پردو وینولوی اغیردی
اغیرلی عقوبت په چاودېدو شني
الا هي داو بننتون د قل العفو؟
دوترونه چې ورو ورو په کمېدو شي
هغه کار چې کلیمانو ته ایتال دی
هغه کله له مارکس اوله روسوشي

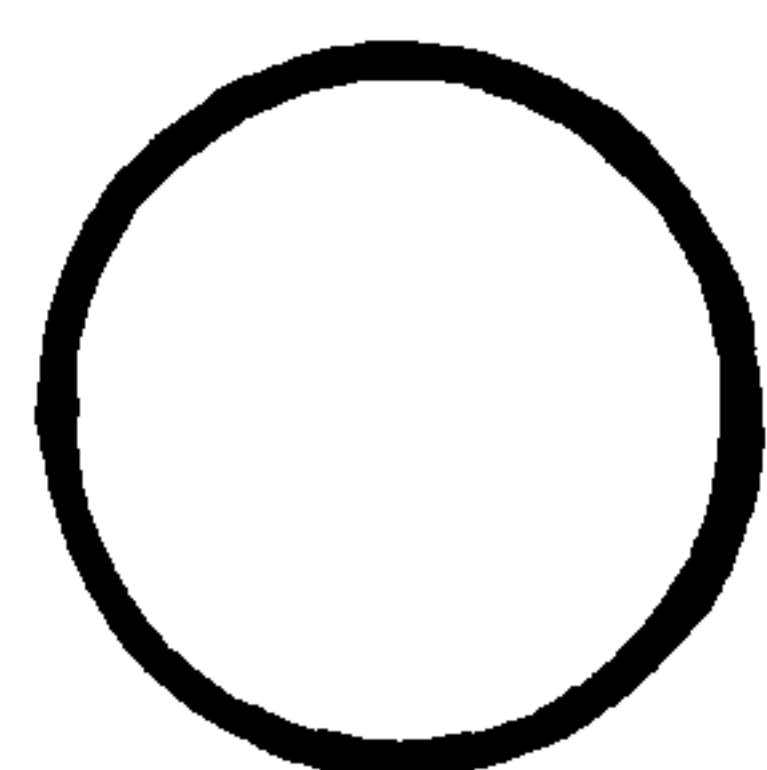

له دستور د باتورانو چې بې دک دي
خود په جاله کې پيدا يې مېنګيرک دي
چې يې شروند د خدائی لارې په لاروي
هغی سیال دی، هم خبرن، هم خپل وک دي
دمېرونو لار د آکي آسماني لاره
من غرو ته لارې تل د دوپرک دي
له ساده ایمانه خاري فلسفي شه
خېستنان چې دلرو کی دبتک دي
شپنکی کوره غرضونو شرمخان کرل
په برمت اړم په غوښود کندی دي
دننگيال وار کارونه، هلې خېلي
دنېمنو، بې اسر و په کومک دي

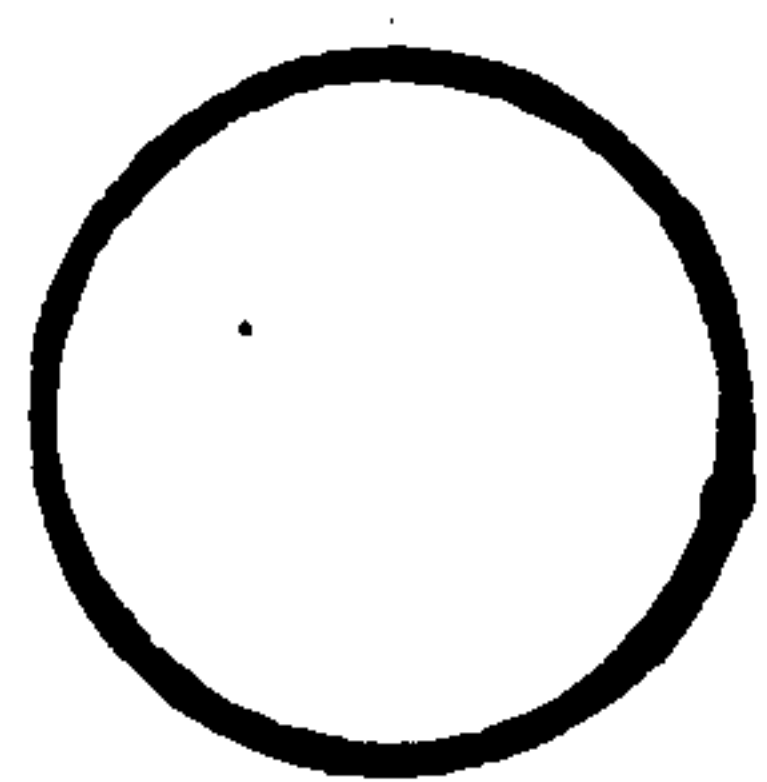

تورخنکلي پري بري راولي نه شي
 چي د بدن د حنين توري تر ملا دي
 الاجي غوندي دانه راورې يوځای له
 شاه حلمي له شاه حلموکه شاه شا دي
 ننکيالي د سر زهروکي د تور سرو
 ننکيالي جگې شملې دا وليا دي
 فرعونان يي چي په مکر کوټ بکار کړي
 زړکول يي بيا کارونه د موسي دي
 يو کتاب وچي امت پري ټول راټول وو
 يو کتاب دې، اولرڼه دوه اويا دي
 هر دليت دخپلي دې دوزي وايي
 اوامي خلق حريان، چرته رښتيا دي!

-
- ۱- تورخنکلي = چي تور خنکلي لري د باطل خواکونه .
 - ۲- لرهوه = گوندونه - دې .
 - ۳- دليت = د دې غم .
 - ۴- دوزي = ثنا - صفت .

د نراښې تنگسې کرښې کې
 شړونده کله ځان پېري
 شړند غز پېري، اوچت پېري
 نرازه خوږي او سمسو پېري
 د زازې وجود د خیر دی
 چې پري "زه یم" شېراز پېري
 د وجود دنیا تاغیر خوږي
 "زه یم" کله تاغیر پېري
 د خښتن په لیکه "زه یم"
 خپل قامت وټه رس پېري
 د زازې ځاندره شي رنګه
 "زه یم" هر کله پان پېري

ډله د خدای ماتي خوږې نه شي
 څوک چې ترې پرانستلی نه شي
 تور به ستاد موزیکي تور وي
 دمېر تور پخېدلی نه شي

نرازه = (لکه وای نرازه) ماده - چې زین ول کوي - Matter

دگید پرېنځي دى هر چا و خورې

د زوى پرېنځي شوک خو به لى نه شي

که بت خان د پلار نيکه ده نو هم

خليلان غلي کېناستلى نه شي

چې يې بيرغ د الاهو پرېنځي

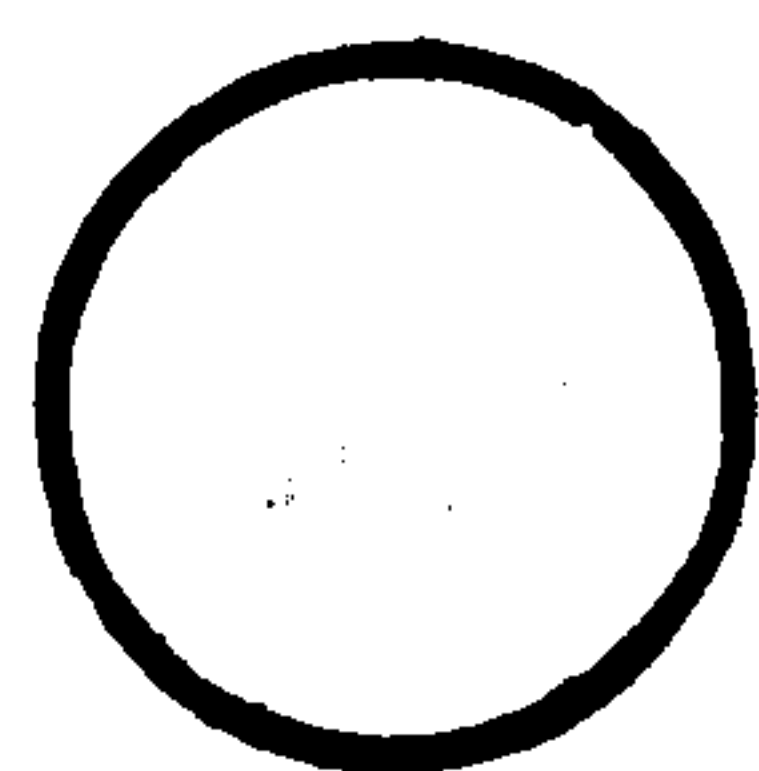
شوک په سنگري ودرختلى نه شي

زمانه هرڅومو که غکې ولاسه

له کليمانو مخکې تللى نه شي

دغیر قامونو دکت پښې ته ناسته

تا عزت داره شوک گڼلى نه شي

د خيکو نو خاوندان چې اړ وېچ شي

رسوي به شوک جاله وايه ځو درته

خاني سود چې مدعا شي دوگره

بيا شوک اړوي بلرونه پردي ورته

په نرناړکې تسپې وپييلې خلقو

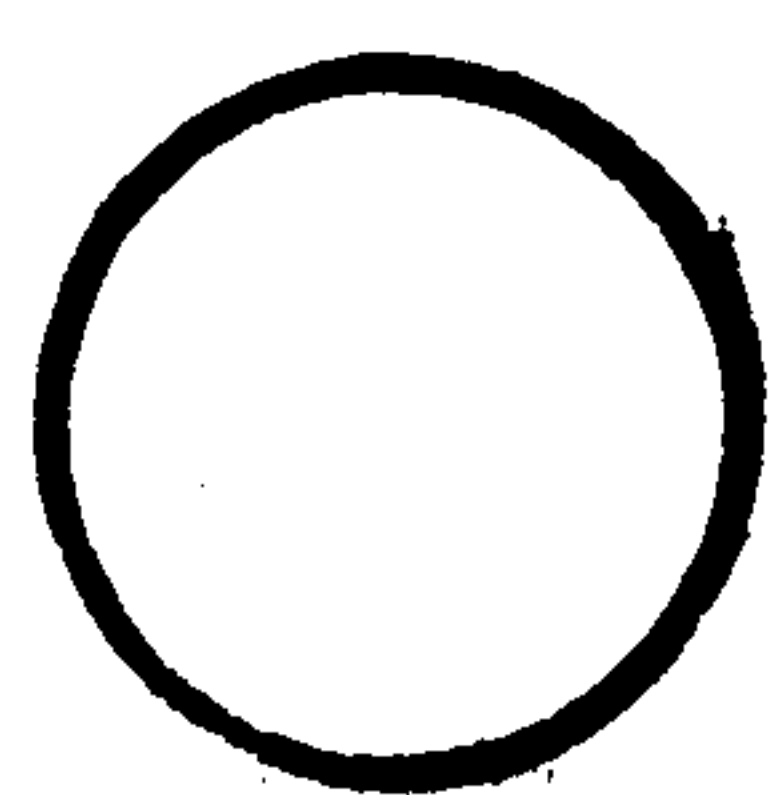
يو مخينې مسلمان چې لارې شي چرته!

د خليل نوم د ثواب دپاره اخلي

شوندانه دې ټول نارې وهى آذر ته

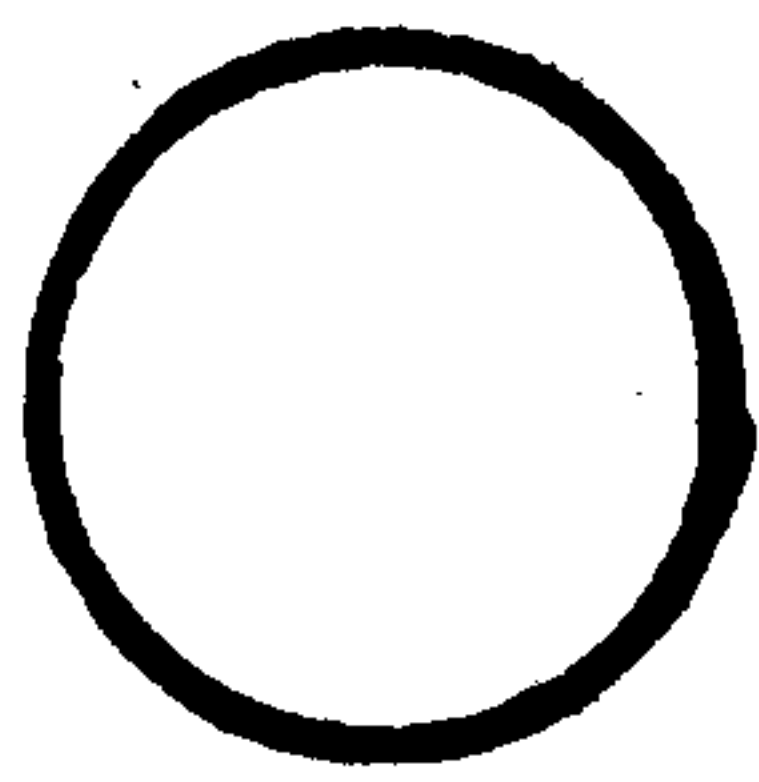
د خيگ و شنان

خدای دې تران د مهنه یات د شاخلوکړي
چې په نړۍ ورکېوتې دي لوی غسرته
د کلیم د پیرې خلق هم هغه دی
نیمگړتیاوې چې د خدای رسې سرته

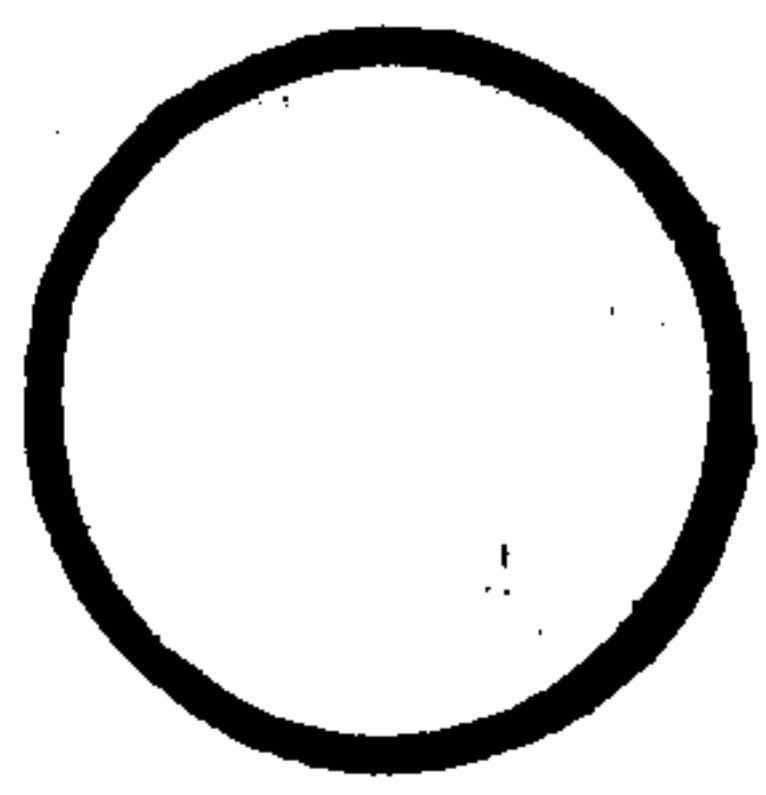
بیا پینځه د محمد^(ص) په وینو جب دی
د طائف خلقو دی تیرې بیا ورولی
دا جنده د کلیمې چې چرته راپي
دا د بدر له میدان راغلي ستسولې
د کعبې په توره کته لوظ کوونکو
د سرو نو په بازو غاړې خلاصولې
صدقه د وینو سرود پتیا لوده
چې نن قام د خپلواکۍ خبرې کولې
د سمسور فصل رښه پیمانه کېږي
د تش توري پیماني کله چاکولې
سندرې خیرې غوڅ کا خپلې غېږکې
که اوبه د الکه و ورځي خټولې
ساقی خم ته د شا کاسه سره ناست دی
خوکه سترگې لېونو بیا وغړولې

۱- خټولې، چې د خټو له وېکې وي.

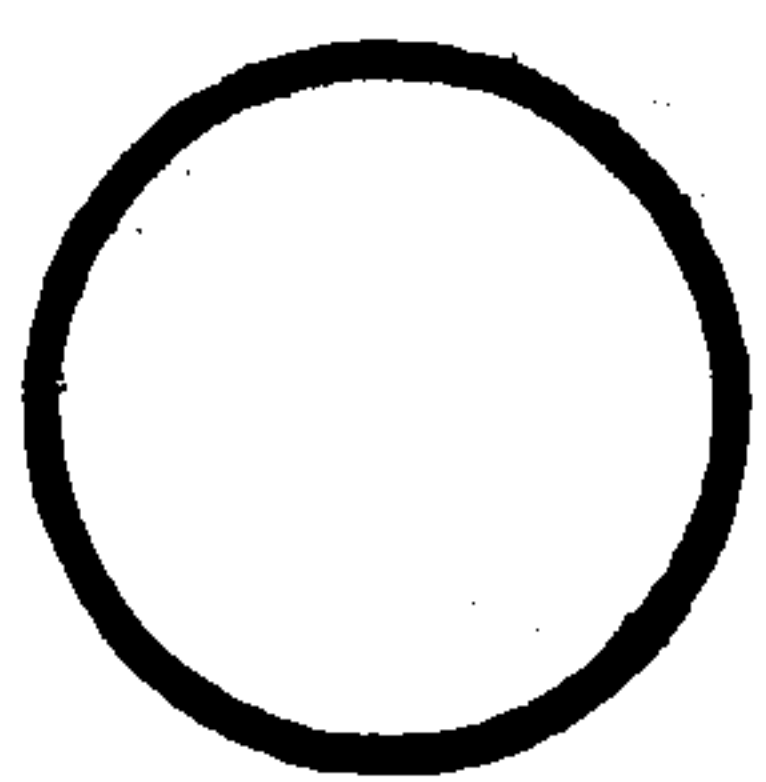

پڅه مه شه د تور يال دمردی توره
 دمنکړه لا ولاړ دی سنگرونه
 د شروندی مفکورې خپله دومره ځواک وي
 بې لښکرو کړی رالاندې هېوادونه
 انقلاب د کليمې راغلی نه دی
 ځي راجي بورې بورکي انقلابونه
 يو بيرغ د محمد^ص به تل رپاندي وي
 نور د خيلی دی باد وړي بيرغونه
 هم پورنگ د کليمانو پوخ تلن دی
 رارځي پري نور او مه او پړه رنگونه
 سرچينه يې چي شي وچه، دنده او شي
 په غرمبا روان لا کاو^۱ کاو سيندونه
 د تاريخ په اوږه دې پلني هديره کي
 بې له شناختي دي پراته د پړاوسونه

-
- ۱- مفکوره = نظريه - فلسفه، ۲- ځواک = زور - قدرت،
 ۳- د خيلی = ټول - سراسر، ۴- لا کاو = بډم - ډک،
 ۵- شناختی = خاږي

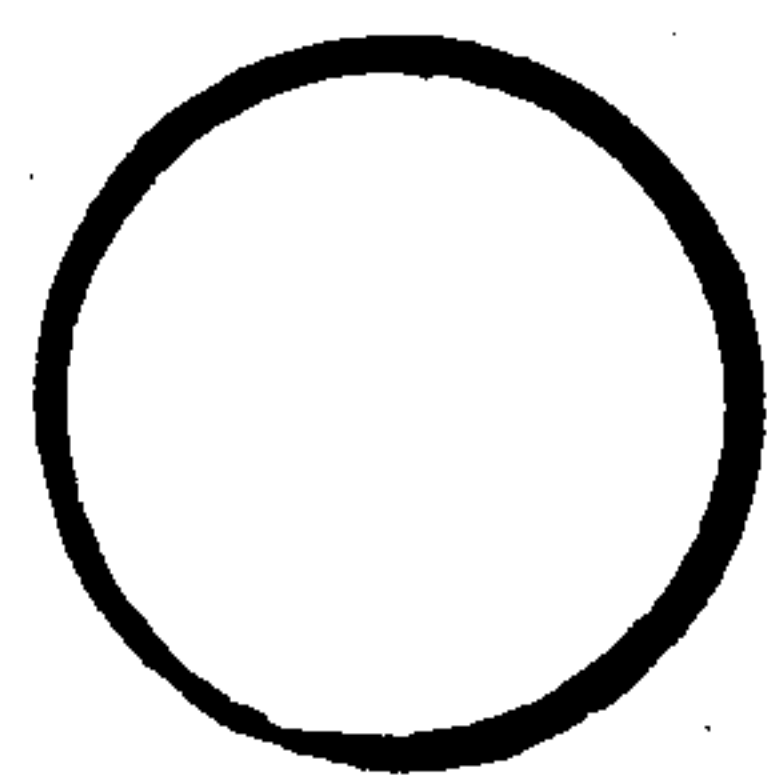
دهغو قامونو بڼه د بڼې شي
 چې ليندي يې د خلوشه روڼي پرکې شي
 چې يې گډې مفکورې او هلې نه وي
 دهغو د خپلو لکي کوزې جنله يې شي
 د اسمني د مشرانو چې يې نه وي
 بڼې درنې پکې پلرني يې بڼې بڼې شي
 لاشه تورې بنياد م تشې گاتې شي
 چې په برخه يې بې ژونده عقيدې شي
 د شادو غونډې پيښې کړي د قامونو
 چې يې جس د نوښتون بڼې بڼې شي
 چم په چم دی له خاورينې ډيوې کرځه
 له ډيوې نه عقوبت بلې ډيوې شي

کچ شوملې سره بېل بېل کړي
 زه مانده د شروند شاريل کړي
 دمېره لاره يې وه وي
 چې څه کاندې هغه تل کړي

۱- بڼه، ۲- بڼې بڼې، ۳- شوملې، ۴- شوملې، ۵- شوملې.

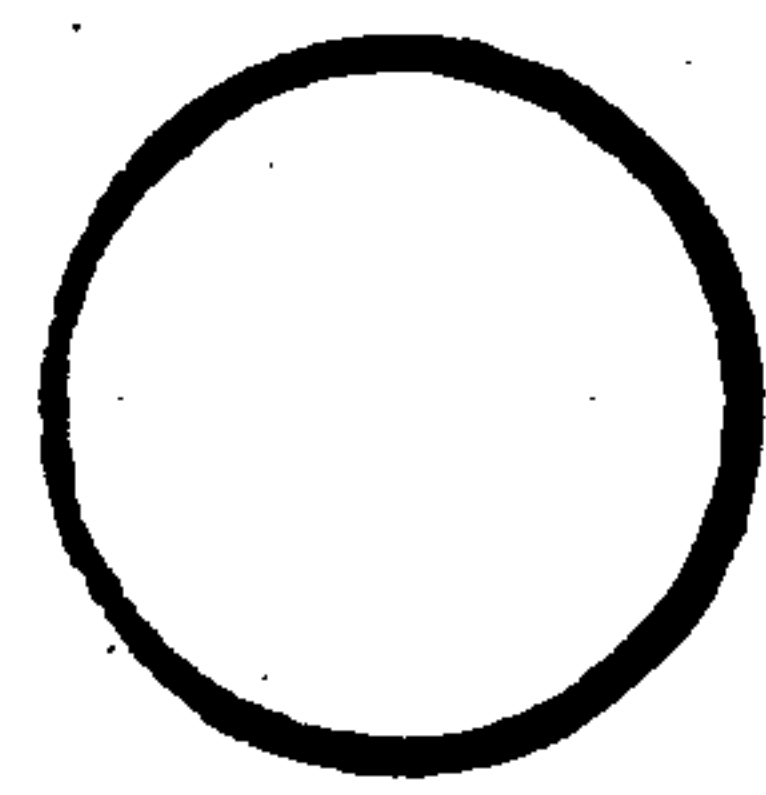
چي په لار د شهزاده شي
 هغه دوه ژبي ساتل کړي
 په فرعون کاندې نسکوره
 چې دستور د کلیم خپل کړي
 دړه یونیم په نېره وړي
 که آسونه د پرتې خل کړي
 د بڼې وړجې په تکل کې
 خلق تورې هم کال کړي
 د کالاکو ترو ته کوره
 چې په نمرېسي غېل کړي

د باتورانو نوغې دې خورکړ
 د رته دي پاتې تش پيخالونه
 دلې موداره خندوي لاس کې
 تش تپوسان پرې کوي سودونه
 د چتو بڼکاري دوکزي نه کړي
 هونايي کرخي نيسي بازونه

۱- شهزاده = لیکوالی د کتاب نوم ، ۲- نوغې = اصل - نوغې خورول - بېخ
 ورکول ، ۳- دلېه ، غوښه - طعمه ، ۴- سود = مینه

چې پرې ادې وي د باقورانو
 نه ښکاري هغه دنگ نښترو
 له خدای اگاه شول او نه له خانه
 طالبان وايي کوم کتابونه؟
 غرابين زنگ شه، اوتورې پڅې
 پاتې ملا دی، يايې بانگونه

وگړي کور په غورځو وپورنو
 نمرې له يو بل را شو کول کړي
 کارونه واړه د لاس بري دي
 څوک شي سکون دلی او څوک سکون لکړي
 دشته منانو د ینکان راپند دي
 دنېسمنانو ونډې ویشل کړي
 یو پنځور هم خپل نوځي نه خوري
 آدم لکيادی آدم خوږ هل کړي
 څوک په خمچو پسې رانده شول
 څوک په اوښ مکو کې شونډه^(۳) وهل کړي

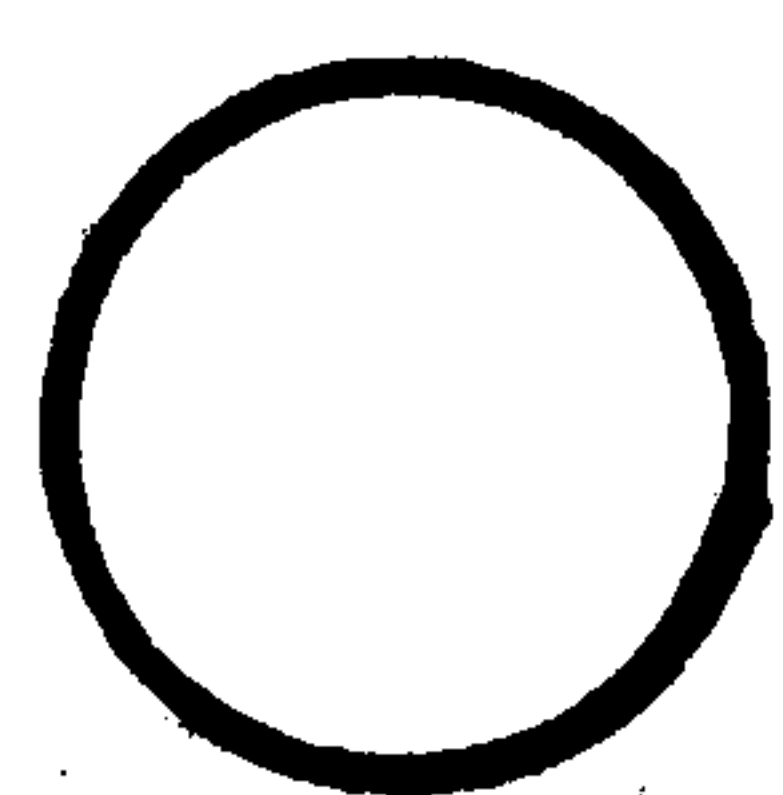
۱- خمچې = د نرو جوړو دودې - خوار خواره، ۲- اوښ مک = غوره زېړه خوراکه - شاهي خواره، ۳- شونډه وهل = لکه څاروي چې په گیاه کې تشه خوله ووهي، ولې خوري یې نه.

د قبر خای د لولن کړنشته

حُکمکه وال حُکمکې را انفارل کړي

د ورهتو غوښو د دوزې خپشې

خالق آخر به منځ ته کېدل کړي

د حُکمکې منځ چې په بله واړي

دا انقلاب دی، هم دا پکار دی

چې سپور او پلي سره یو سیال کړي

هغه ریښتیني کاروان سا لاری

وارته دې خوله زرغې زرغې کړي

نن را اوچت شه هم نن دې وارې

مېړه د عقل، غوښې د ښکار خوري

د عقله پلي پخپله ښکار دی

هرسې حُانته ترخه توپزي

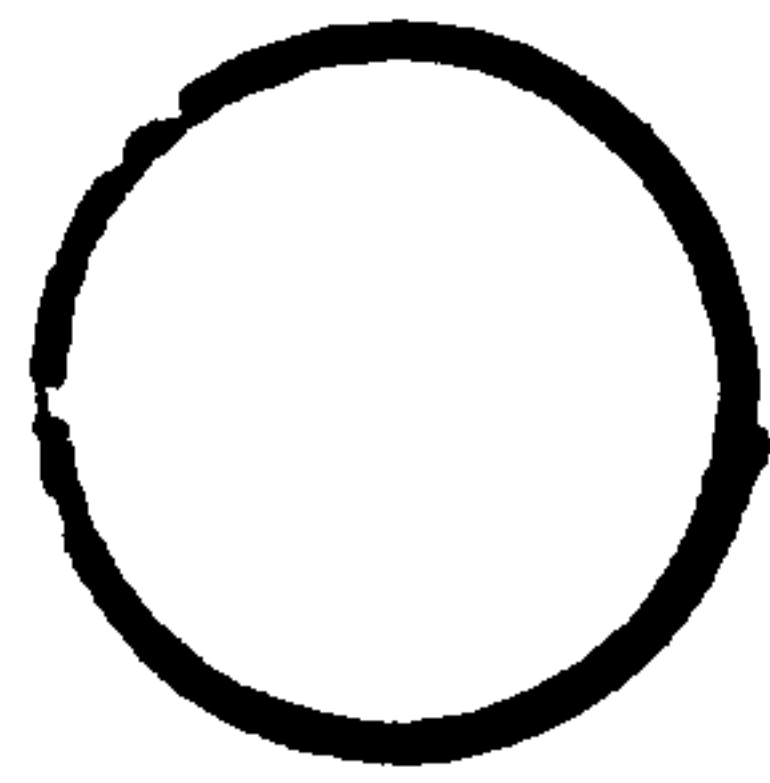
یو شمېره دی، نور ولس خولوی

کلیمه وايي په شرنګ یې نه دی

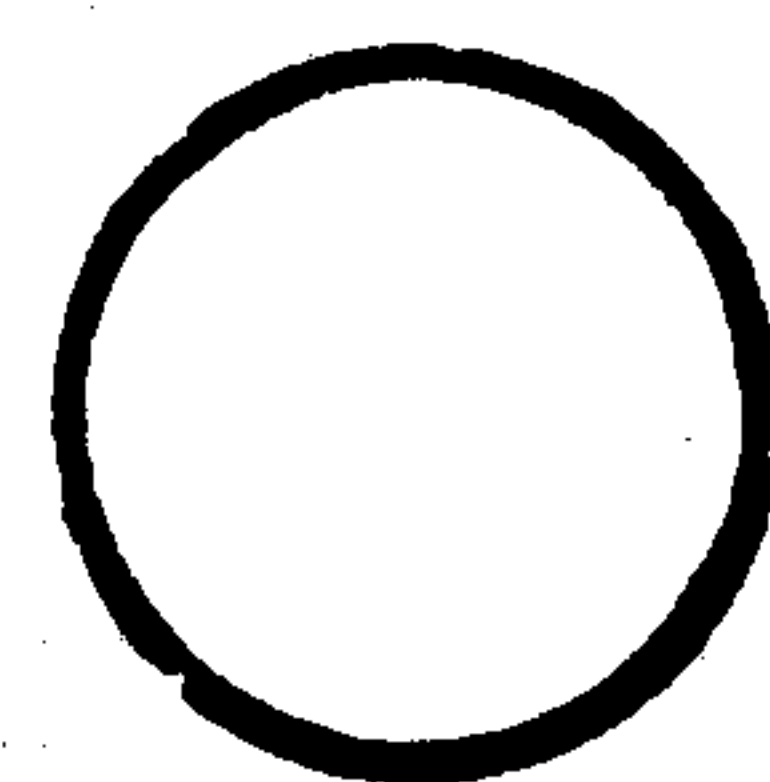
یو سړاوبل سر عالم یې لاری

د ننه په تن کې زړې زرغون کا

بهر بیا کوره خه رنګ بهسار دی

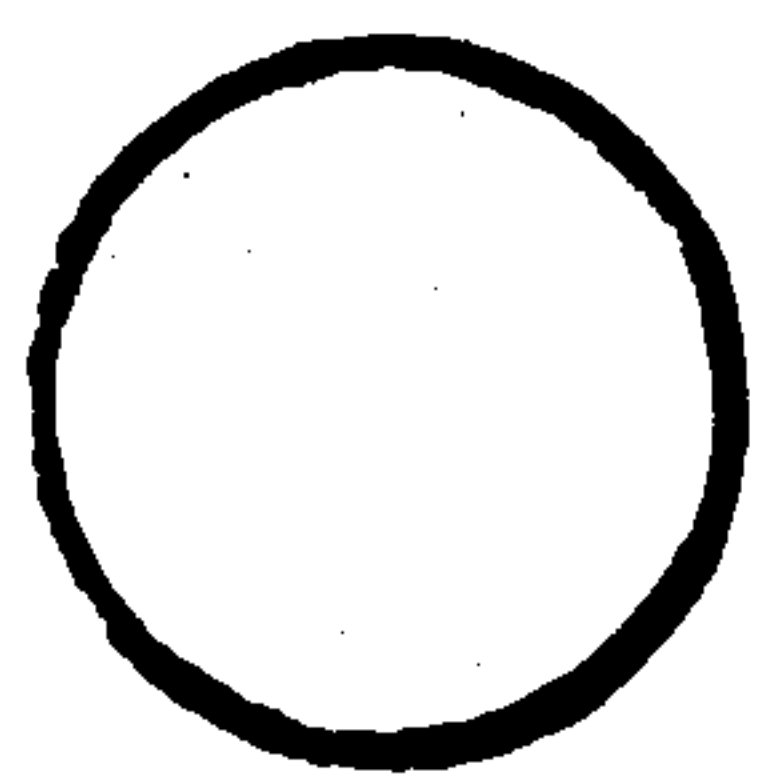

شروندانہ کلبہ پلتن کلبہ گوندی
 کلبہ مل شہ دتولنی کلبہ بیسل
 کہ دپی زور د نہمانی بدلولو نہ وی
 د دوران کوخری خورہ لوشہ بدل
 درناوی اوسپکای پہ جسوارپی
 ستاپہ لاس ده که گنی اوسپی که نل
 نشہ توره گوری لاردکتی نہ ده
 توریالیه! چپی خونہ شولی حق مل
 ساد، هغه چپی په خولوی دتندی خوری
 تیار خورگی دهمه ولسیسا غل
 دیکرنکو گوکل پاک وی تل له ویری
 درغلان اودورنگان وی په زلسزل
 ترویه وی چپی کوچی ماهیوان بارکی
 اوس وھی به پی دایلبند شمال اوربل

حقتولنی حنی پرته هر نظام کی
 بنیادم له خپله حایه راغورن پیری

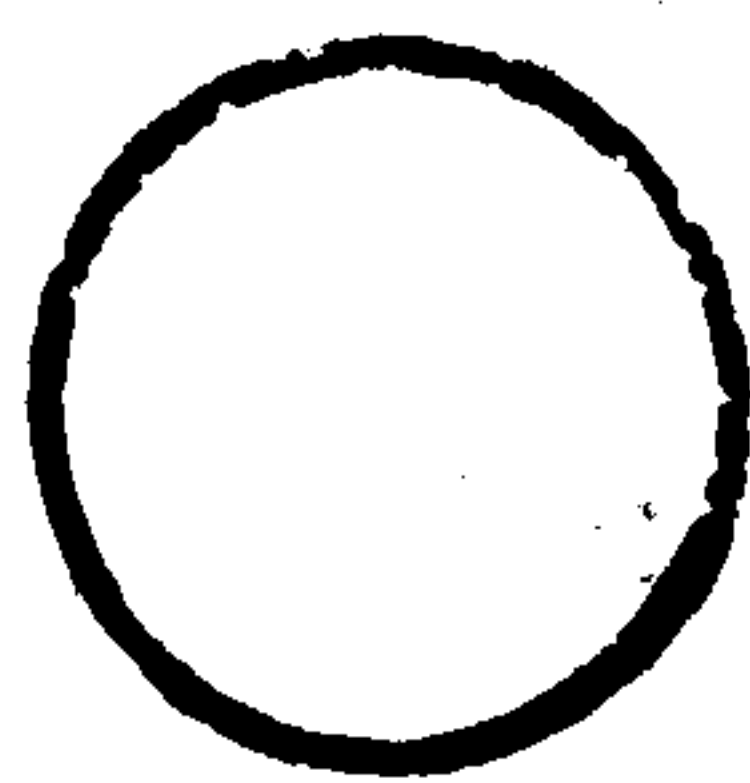
دڪوري دسري ٻٽوڪري دياره
 آدم زويي بل آدم وٽه ٿيٽي پري
 يوشته من دي چي ٽولنه کي ٽولوڪي دي
 نپسمنان خوڀه جڻج شوي تل اوس پري
 دنا چاروڪت باندې ڪٿوي باندې
 د چار منوڪتوي بي گتي پڇي پري
 د بي وسو د خولو پي تر موخا شڪو
 دوسدارو ماڻهي رنگ، خبي ٻٽوڪري
 درناوي چي پي موري يا پي دوتروي
 لونگر به پي ڪنجهه خود ارز پري
 بي اسري آسمان ته غوندي غوندي اري
 پي ظالم چي به لاکه نسڪور پري
 پي زوخر به پي غرونه شي ٽول ويلى
 پي لرمون دڄمڪي داسي اور ختڪ پري

بي ٽولني ٿرون دون شه دي؟ شند پسرلي دي
 بي ٽولني بنيادم شه دي؟ نه شي دي
 ٽولنيزه ژوند سمسور دسري جس ڪا
 د ٽولني مدعا وارو سسري دي

۱- موري = پانگه،

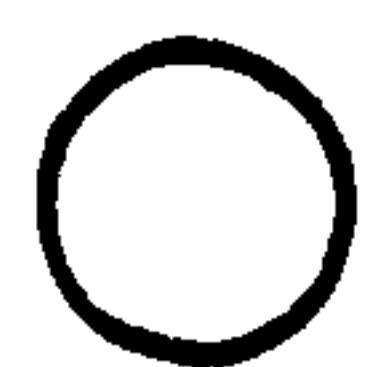
په ټولنه ريزنكي لوى قهرمان شي
 بې ټولنې قهرمان هم لښتكي دى
 چې ټولنه دې اډام په كلمه وي
 هله وايه چې خپلواك د آدم زى دى
 د ټولنې سره مل، د خان خان شاه
 چې ستا «زه يم» د شروندون خانگري شى دى
 چې ټولنه يې باره دارپتيا^{۲۰} ناخلي
 هر بنجمنى خپل چارو كى هندوگى دى
 كلمه واره نړۍ يوه كورمه كړي
 د يوې كورمې خوتل يوانگرى دى

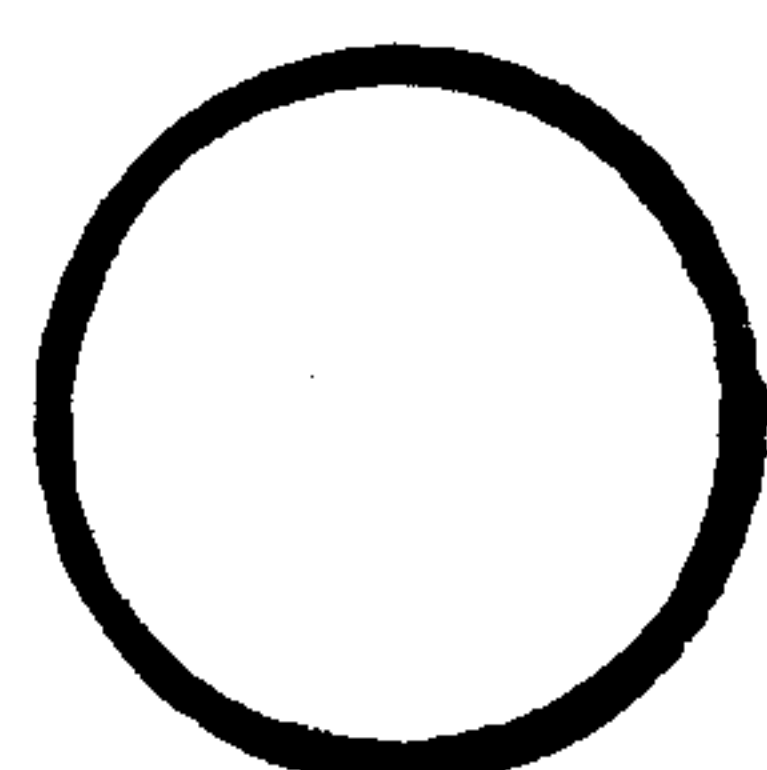
د ازغوله ويځه سترگې را ټوكه بري
 د پسرلو لاره د غنوپه چا په وي
 د نمرود د خرخشو به خړو وير پري
 سرې لنبې د خپلا نو خوراكه وي
 سامرى د زرو نو پټ غلونه را نيسي
 د منډو پيت پر ك هم په تپچه وي
 شرق نا تاريې د وختونو نيمه خوا كړي
 انقلاب چې يې په نيمه كلمه وي

۱- باره = پېښتى، ۲۰- اړتيا = ضرورت - نيگرتيا - كومه .

ارکجه چي نظامونه دنري دي
ولسونه خو خود يپ ارکجه وي

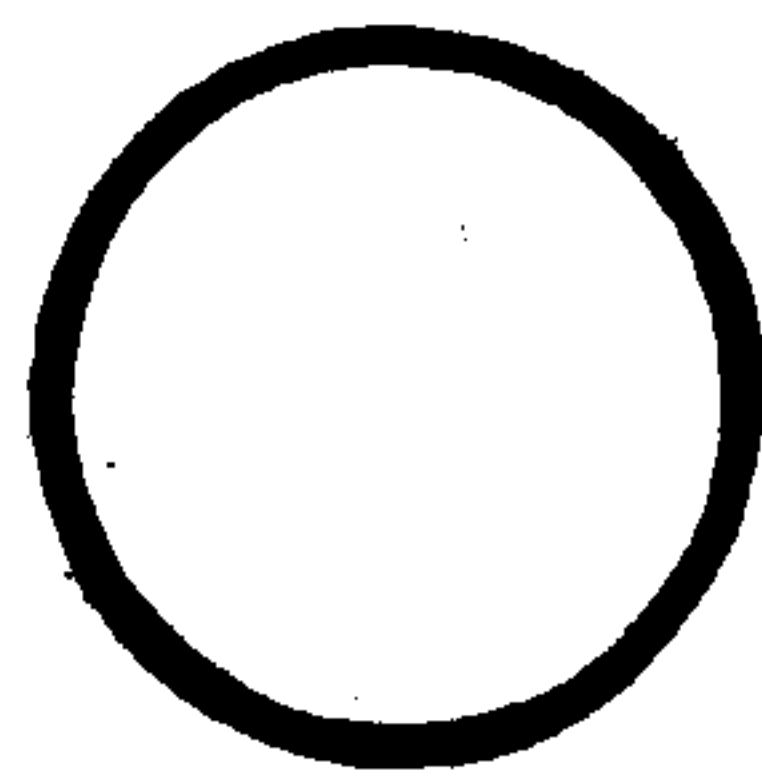
دشندي تخم کرونکي عقوبت وي برخه شسندو
خېزي خه کړي اچي نه موي خوک يي وېزي له درست ونډه

چي د کمال او شړوندانه دواړه مرکات شي
سرلويي به دي هله په ولسات شي
چي نېستي د نېسمنانو نه غوڅېږي
اور دي پورې په داهسي خير خيرات شي
ولسونه په مېړونو شړوندي اوسي
چي مېړونه په نيش لکي، خود ميرات شي
شرعيت چي په اندول دخپل وخت نه وي
عقيدې واره دکتنې لات منات شي
د شړوندون پانې په خپلي سگي کېږي
هغه ورک دي اچي پيري يي په ميرات شي^(۳)
چي يي منده نه له دين نه له سادينه
د شړوندون خوا به په داسي ولس قات شي

۱- اندول = توله، ۲- سکه = سرمايه - راس المال، ۳- ميرات = Grace - لږه ورېځينه.

دهغي اوني ملا ماتہ عقوبت شي
چي پي بار له خيله توانه خني نريات شي

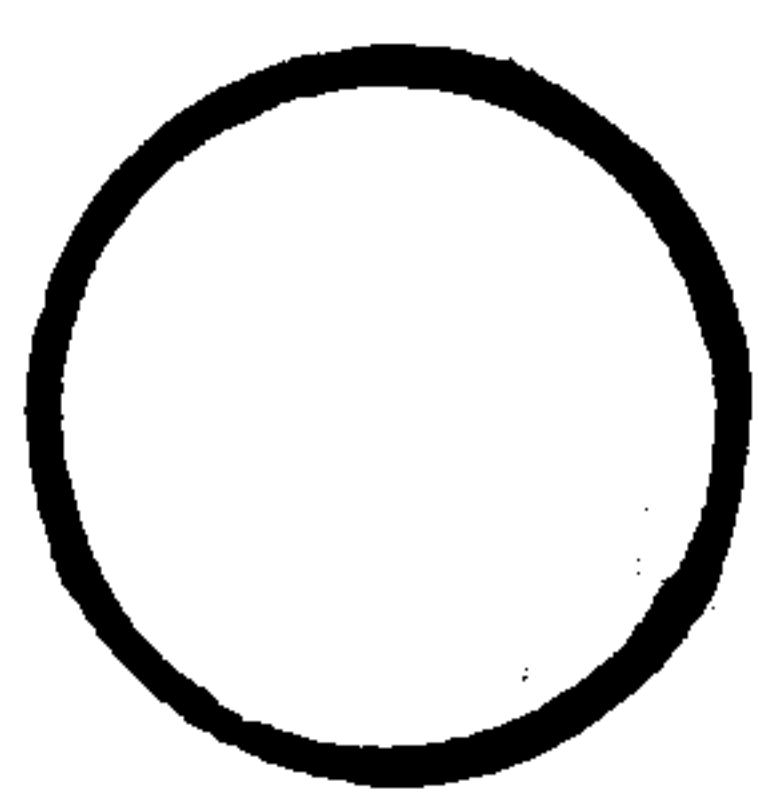

هر غورخنگ ته دوزنگان ورنه وځي
خان دي پوهه په دي تكي هر سالار کړي
تابيا کرانه دبهر دغليم نه ده
کور غليم په اتبار اتبار کونراو کړي
ددورنگو وي نظريه خپلو کتو
کله غاړه کي تسپي کله نرناو کړي
چي دننگ خبره راشي کور غاري شي
تش ميدان کي به ددو زوتو د بازار کړي
تاته لا پي ديارى وهي سوکند خوري
شاپه شادي له دښمن سره روزگار کړي
دوه مخيزه شروند په نه شروند و ليکه^۳ دي
يو مخيزه شاه خلې يو مخيزه کار کړي

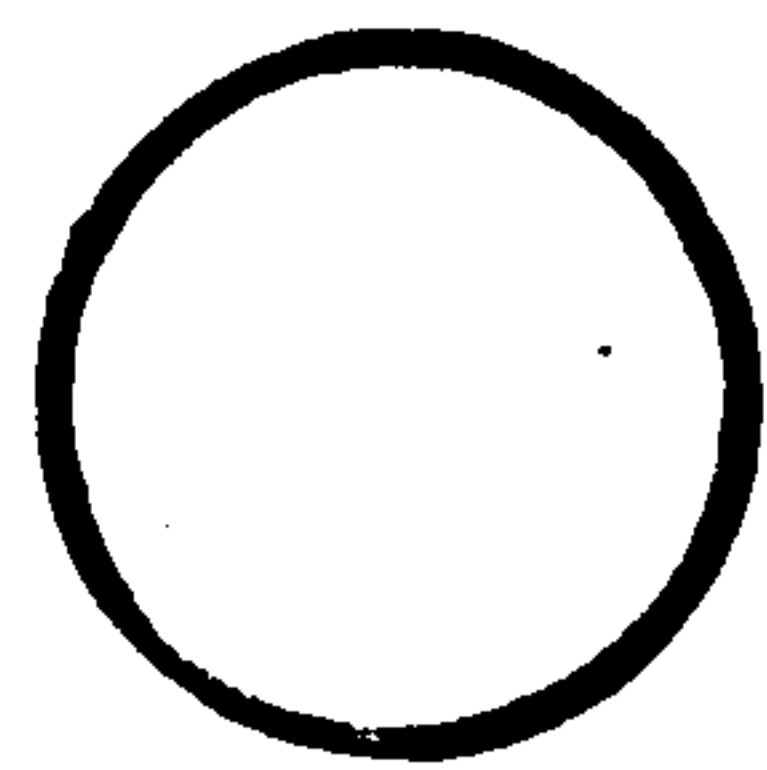
۱- غورخنگ، تحريک - خوځند

۲- دورنگ، دوپرک، دوه شري - منافق

۳- ليکه، حساب

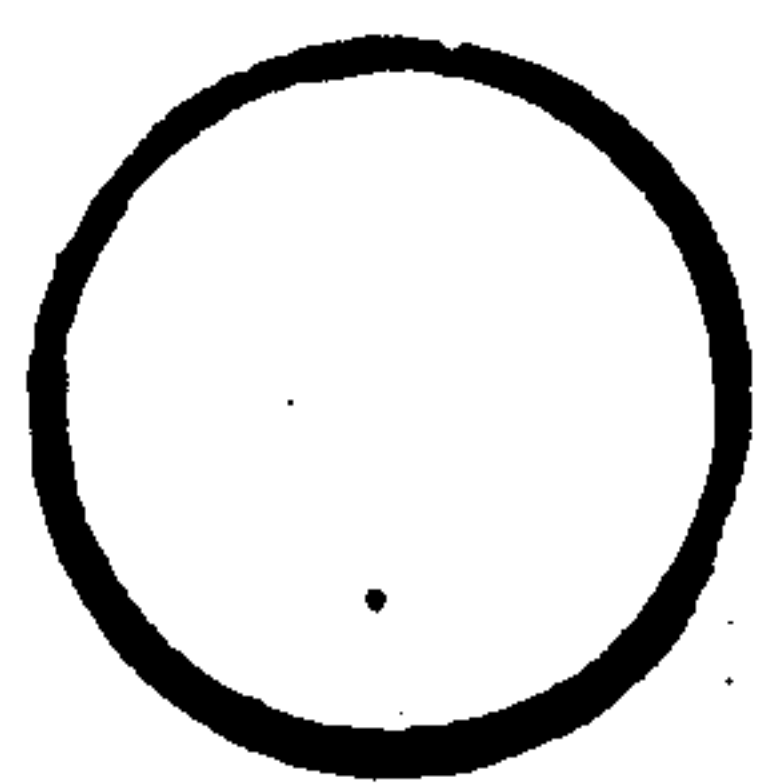
هم ځپل جس دی سره ټوب څلورې ايرې کړې
 د دوزنک عمر په ځان باندې ستم دی
 څښتن ټول د قدر وړ دي پيدا کړي
 يو سړي د بل سړي نه په څه کم دی
 تر ټيټه د فرعونانو دود دستور وي
 که ولس يې تل زغمي، نو ولس کرم دی
 ستور تليز و ته چې لاس شي رسولي
 ولې سوديې په کلونو د شرېشم دی
 با توران چې د کونټروځای له راشي
 ای وپوږځلو! نه هر وچاودی دغه غم دی
 دې ټولنواو دودونو لښتکی کړ
 گڼی لوی له کائناتو بنيادم دی
 په لويديځ کې لږ له عقله رڼايي ده
 په ختيځ کې د هر لوري نه تورتم دی

نړېتار چې د فرعون وي نرامن نه دي
 نرامن هغه چې فرعون يې وړکول کړي

۱- تر ټيټه د ولس تر ل، ۲- نړېتار د بل دود نه ناست.

چي بي جسه وي جابروته تيتي پري
 چي جسمنه وي جابر را بغول كري
 چي دبل په سترگو ويني تولى واندې
 روغ هغه چي بي پخپله خيول كري
 نه سري شو چي سري بي خدايان كرل
 چي سري وي نوبتان نسكورول كري
 چي بلزونه كري تنري، بازوان نه دى
 بازوان هغه چي تنري بازول كري
 ننگيالى د شروند نيمكړي هم پوره كري
 او ولس په خداى رنگ كې رنگول كري
 په ذروكي بي چي ستوري زرغون نكرل
 هغى خوشى لور په لوته تېرول كري

ډكي ډكي جولى خلق ئي له درمن
 برکت دې شه ننگياله په رشي
 بنا پېرک په تور وخت خوش نسا سي
 سور پيا شه ختيخ رانولي پلوشي
 د بازونو با تورانو پدې قات كې
 تپوسانو جني غوره دى باشي

د دروغو، د ناحقونو لنډ دی

ترخو پښې راتینګوي بېرې مېشې^(۱)

لا لیدلې بېرې سترګې کلیم نه دی

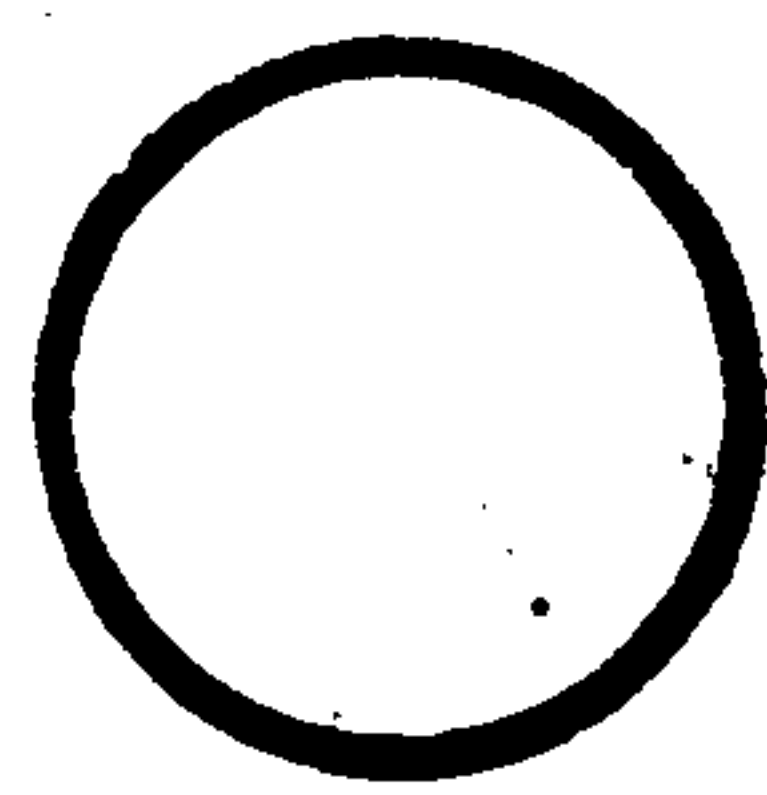
حکله ګرځي فرعونان لا په نشې

د حق د وګه له خپل ځای رېغولی نشي

د باطل د اشد تونه خرخشې^(۲)

اروپېچ چې له نقشي دکا نناټ وي

په بل مخ شوی دنړۍ هغه نقشي

جې دنم سترګه وېرېښي

غرونه واورې کاندې وييلې

حق بريال پرون هم نن دی

که پېنښته خوګ په سيلې^(۳)

داوېد مخ کيل نه دی

کليمه دکا نهې کيلې^(۴)

دنېتر د سيالۍ نه شوې

که په خېر شوې دېرې ديلې^(۵)

۱- مېشمېته، پروياکنده، دندوره، ۲- خرخشې، جنګونه، ۳- سيلۍ، ملا تر

۴- کيلۍ، کرښې، ۵- ديله، يوواښه.

بدخوک بدو ته نه وايي

خلق شوي داسې ايلي

چې رنځور باوږي وکړي

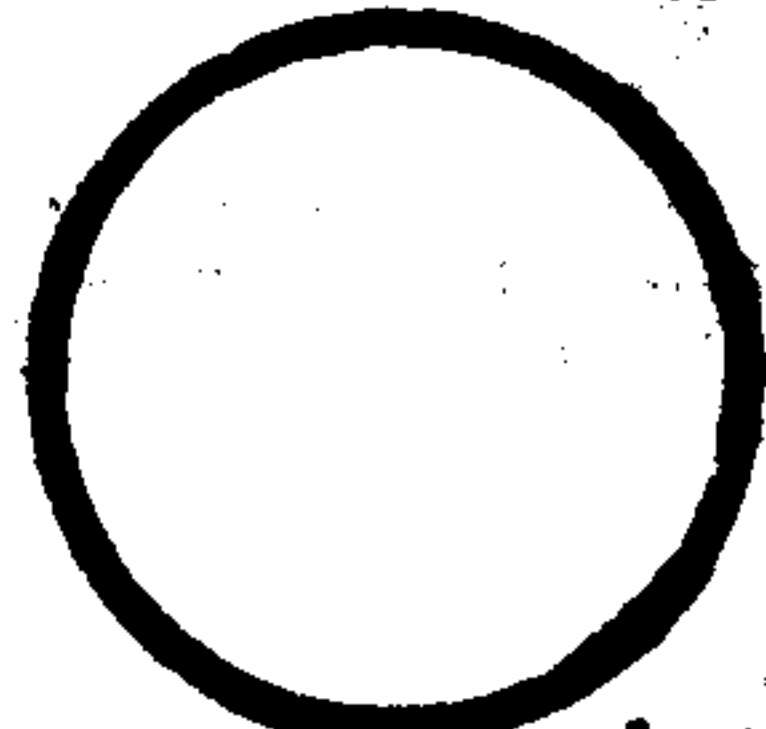
پوچې شي د دارو هيلي

له پولاد اصلي نريزي

خړي نه نريزي اصلي

چې نسترله بومه درومي

نه ټينگېږي په يونيلي

لکه کس کړي په ځان غاړي

هسې قام په ځان ځاني کړي

د هرچا تبر له تن دی

خپلي سپينې خپله پرې کړي

هرڅوک قبر ځان له کني

هرڅوک خپلي جنازې کړي

غليان له کوره نريزي

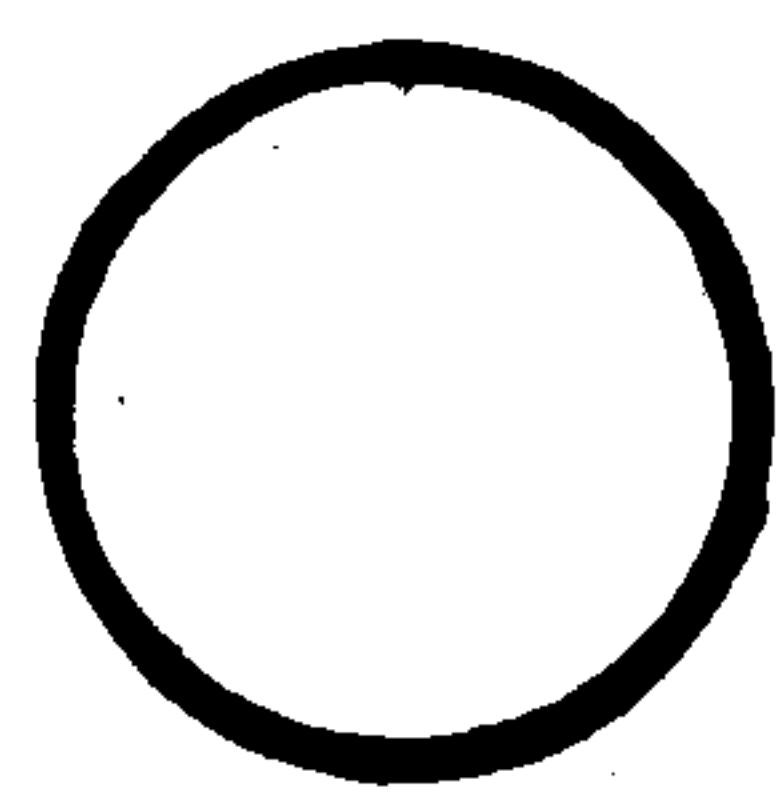
پلمه بازخه له پلمې کړي

هرڅوک ځان ته تې^(۳) سرې کړي

بياي ځان باندې سرې کړي

۱- باويري: د ناروغۍ بياتاندېدل، ۲- کاني: شندې، غاړې، ۳- تې: دگتۍ تبخۍ

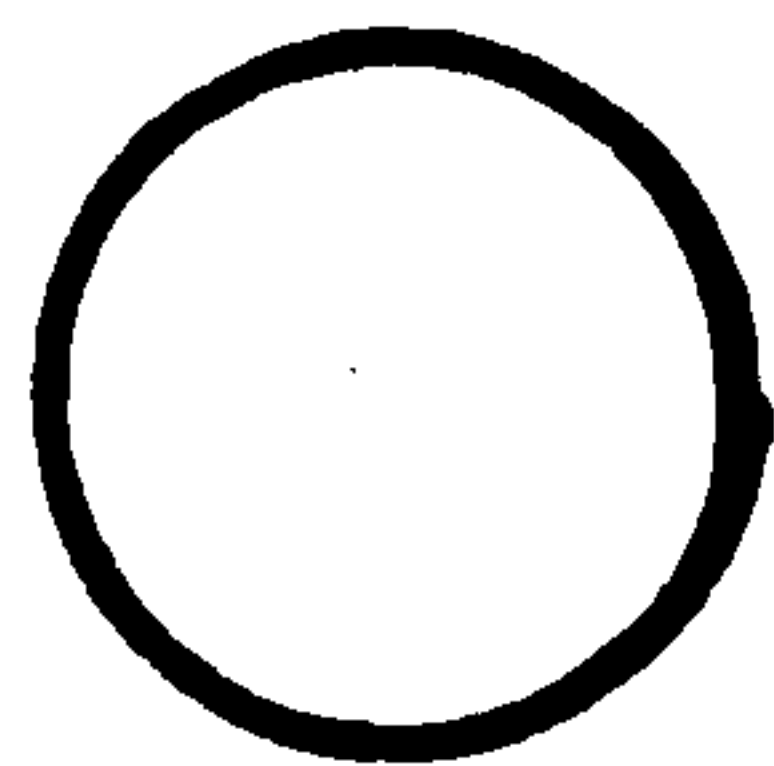
خپل عمل بری بښن دی
 خپل عمل په غاړه پسرې کړي
 څښتن ظلم تیري نه کړي
 هر څوک خپله د یوې مړې کړي
 د فرعون د کور له درنده
 کلیمان جگې نږې کړي

په مسور و با تور نه رنګوي نوکي
 د تنزو تودې وینې پي مسوروي
 د ننگيال کړي خپري ، مسور پري
 ميري واړه اوسنې خپري که سوسر وي
 د دوران تابيا دهغه چا دوس ده
 بڼه نښتو د شرونو د چپي نظروي
 د تاريخ ټول نښري پر کونه ښي
 چې مدام د ننگيالو موتي لښکروي
 منکران به خود حق د لاري تبتي
 د هريو لاري به آخر پدي خيبر وي

۱- درنده = غولی - جوس .

۲- مسور = د فوگونو رنگ - نیل پالش ، ۳- سرس = دوکیا کېدونکی اور .

په درست عمر کې بونډی نه ده کړې

دادی باز دی وهنده او دامیشکاری

یو قدم له خپله حایه مخکې نه شوې

دکانی غوڅکي یې ټول عمر په لار یې

نه دی برید، نه دې ولجه، نه دی مینودڅه

هسې لوت یې او د ځمکې په مخ باری

څه که ځان په سرو مهرانو باندې نیسي

په نظر د صرافانو گټ بڼکار یې

حج، موخونه، تلوت کړې روژې نیسي

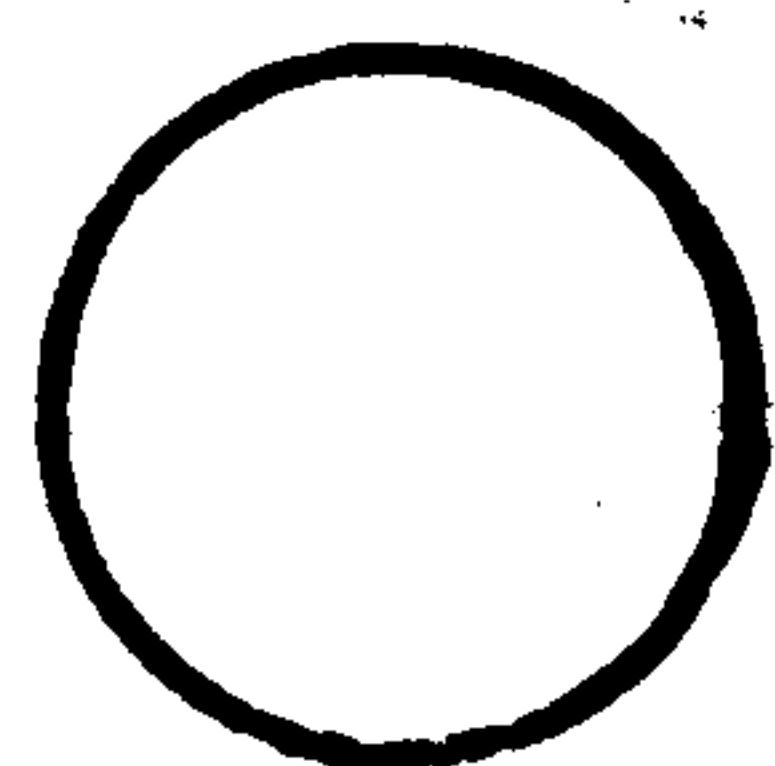
ولې اوس هم زړه یې یې، بټ گزاری

لږه پښه ونیسه فکر له ځان وکړه

چې دا ولې له همه قامونو خوار یې

چې همدغه مذهبونه دې امساوي

لکه هرونډله کړنګونو به غوزاري

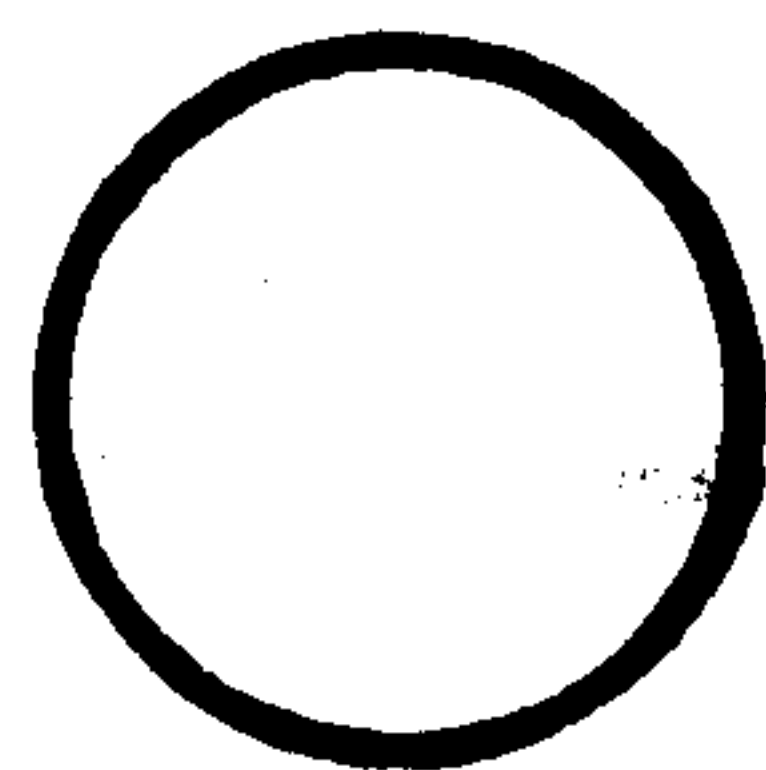

د غلیمانو په مسودونن

چې زارونه و، هغه تسپې دي

۱- بونډه = لومړۍ ښکاری کول، ۲- لوت = بې هڅه وکوځاندو.

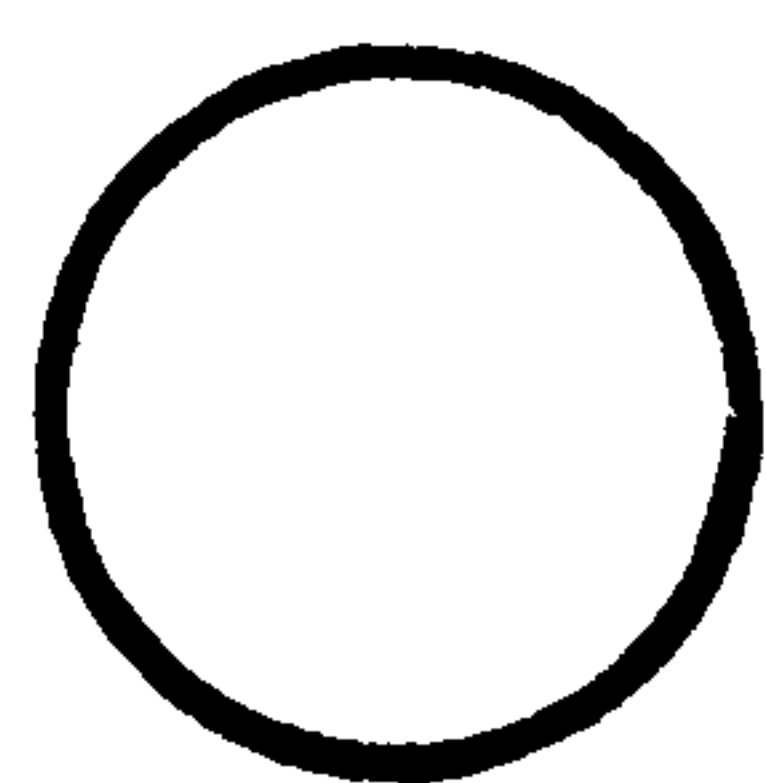
کتاب کبرلی، باطله کړې
 د کتاب مینځ نن هغه کیسې دي
 انځور هم هغه خدای انځور دی
 ولې پرې شوې پوچ کښېدې دي
 چې خلیلا نور رڼکې ولې
 د امتیانو هغه کعبې دي
 دا چې یې نړۍ د کلیمو حیثي
 چې ويځ یې کورې یې کلیمې دي
 د مذهب شړونکي لیندې په لاس دی
 حکم یې ویشتي تل موندې دي
 چې حق ننګي وه حلمي وغشې
 چې یې ننګي شوه حلمي درې دي

د باتورو دور تر لمر
 لږه ناسته یې په حاله
 د شړوند برېدکې، راځي پټې^(۱)
 د نصیب لیک ته ایتاله
 چې نېستي په هستي ماژي^(۲)
 څه به خلاص شي له زواله

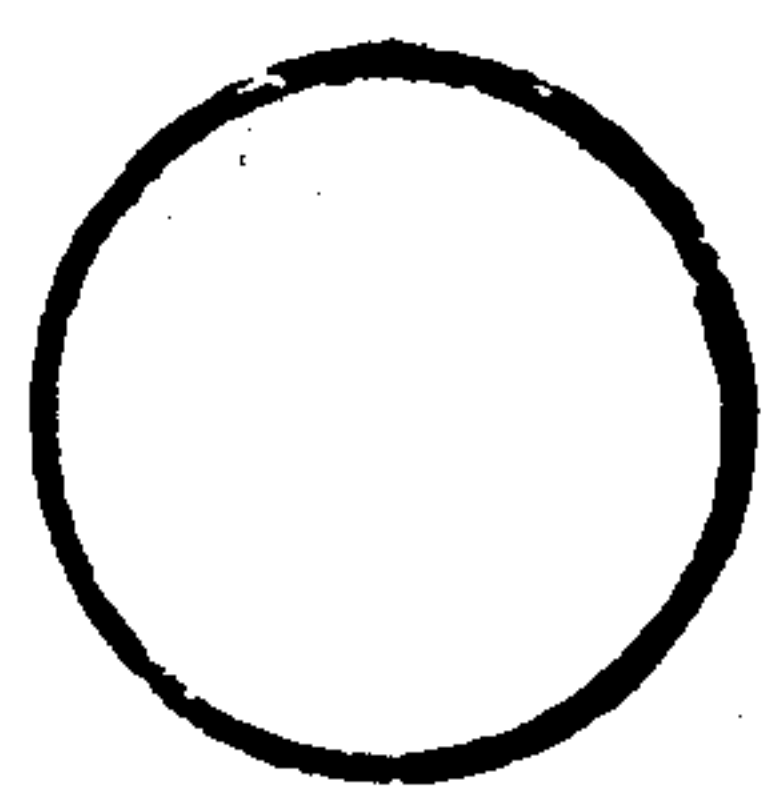
۱- برېد = سیالی، ۲- پټی = وروستی، ۳- مارل = حسابول.

چې پي چکړه کليمه ده
ولې نه دي ټول راتاله؟
بازداري دې خپله ستاڼي
په دېوال له تش پېخاله!!
په نړۍ باران پسخه شي
اوم غرن لوبښی کلاله!
د بل کتې ته په طمع!
هيڅوک نه کتې پ تاله

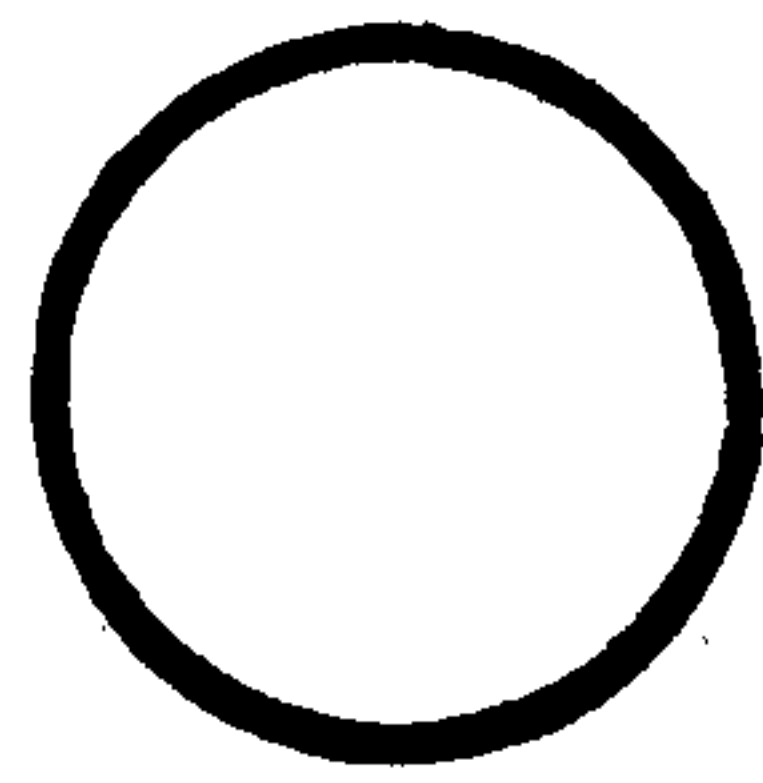
خوابه برسېره کا، تراخه به ورک شي
چاپېر ټولنه که هرڅو ترخه ده
تيرې به وي ترهغې خلی خلی
چې دې ديوت باندې ديوه خوږه ده
حجره، جومات کې پي رښتيا وويل
له يو مخيز نه ولسيا خپه ده
د رابياگۍ بورجل ته خان رسوه
که لار د سروغنو چاپه چاپه ده
د صبالره څوک د ب کولی نه شي
منه داوخت تکه تور شپه ده

په سپوږمۍ کوزښته مېړنی وویل
داد برنگ لارې لومړۍ کرپه ده

ښه عمل "زه یم" نرغون کړي
بد عمل "زه یم" نرنگ شي
چې په "زه یم" شهسري شي
دوه جهانه یې قلنگ شي
شي تالترغه په "زه یم"
چې دوه مخی شي دورنگ شي
بیا د "زه یم" شروندانه دی
چې کالبوت دخاورو ورنگ شي
چې سمسور یې "زه یم" نه کړ
دوجود سره چنگ ونک شي
مرگ یې هېڅ کولی نه شي
چې دخدای په رنگ کې رنگ شي
په خپل "زه یم" باندې ننگ دی
په خښتن که دچا ننگ شي

۱۱، شهسري = سترسري - لوی سري .

کښيده پرې ستاعمل دی

که دې «نره» سرانخور دی

شور هسکه دلې هورې

چې په «نره» یم «کې» مسور دی

چې حوانکه یې شي تورکې

تش لمنی، هم مختور دی

ای د خبته غم خورکوا!

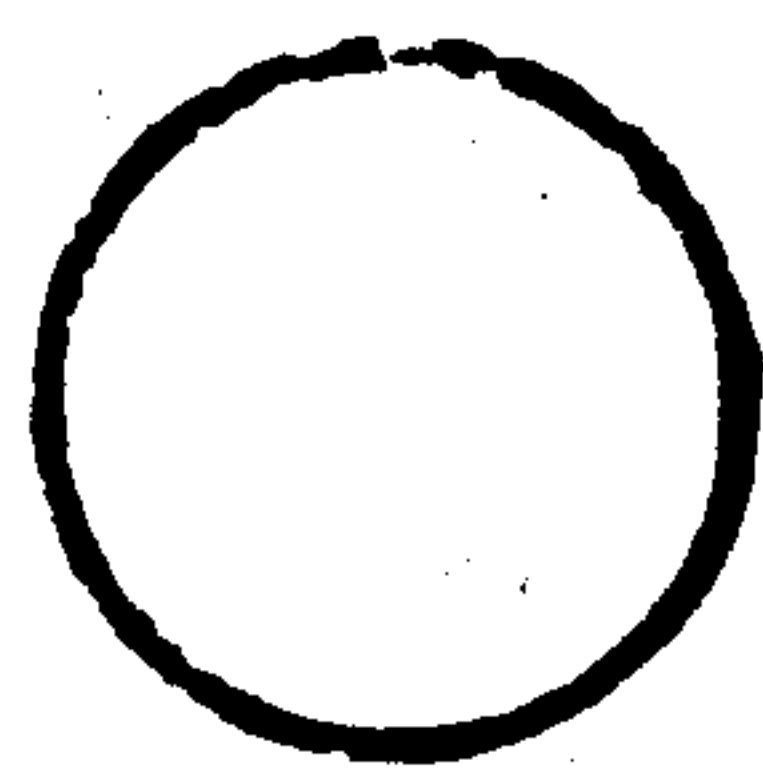
خبته هم، خورشوند خه نور دی

دې آدم، آدم په نره یم

بې له نره یم دا خور دی

چې د تش نس او د نوس شي

سړی ذات پورې پیغور دی

د مېړنو تېرو تورو چورنگ یوړل

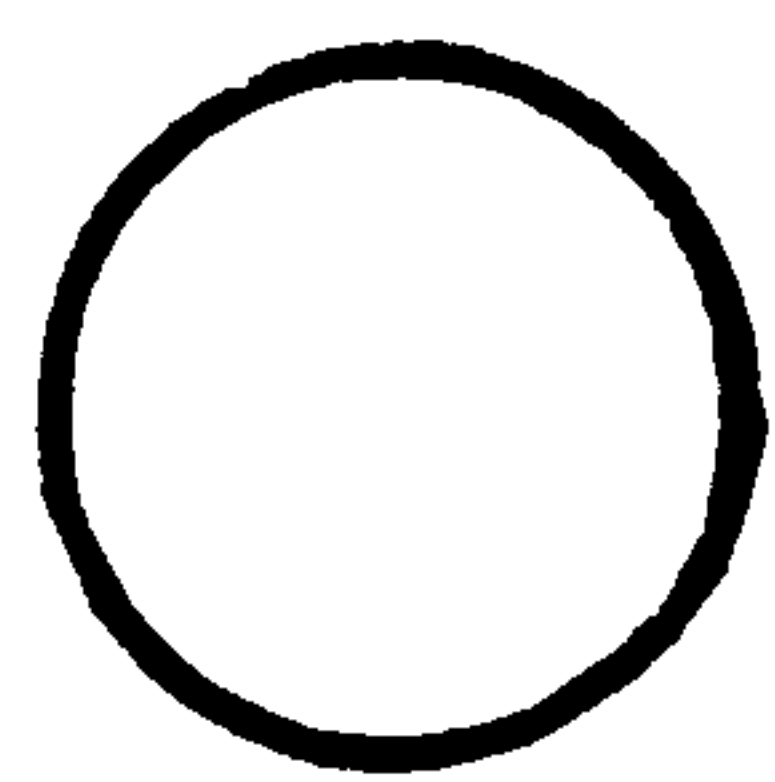
د آتی په امبالې چې غور مې پدل

د هغو څارو بڼه بڼه الوزي

سرچیه چې جړه باز ته نېغ پدل

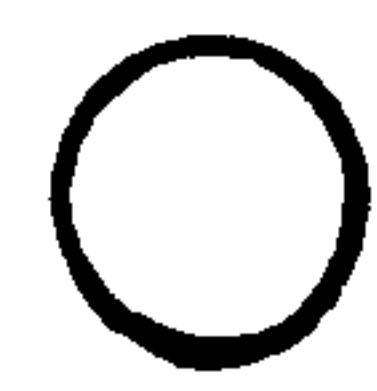
۱- حوانکه = د زړې یا تخم هغه شونې تیا چې زرغونه ترې کېږي.

دهغو په طبيلو خرونه رغښتی
 چې له حق ځني ناحق ته اوږېدل
 چې خورلی سوکندونه يې د وفا وو
 داري يې ښی په اوښو وگرځېدل
 د هرندو کلی کې کړاني خر مېرې وې
 اولالونه په سوپياکو خړخېدل
 دکليم په برخه دارنگی مژغواک و
 چې له واکه بې واکي ته پسخېدل

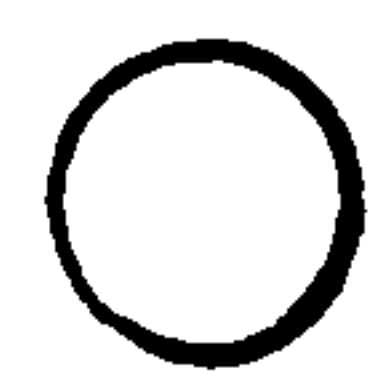

د مېړونو پولادي مټې سنگر وي
 تور برېښونه يې شملې د قام د سرو
 په پوره نو د جومات خوبونه نه کړي
 يرغلونه د باطل چې يې په سرو
 د مېړونو نغری کوندری شریک وي
 شېخ ملی دوتري وارې يو دوتروي
 مخور د زهاني هغه تومن دی
 چې پرانستی يې په درستی نړۍ وروي
 د زهزم چينه به يې هم چرې تاندن کړي
 چې پخپله هروستی جلی دنښتروي

په نېزوکې يې دورا نگو ستوري ولاړ شي
 ننګيالی د نمر خاته ختلی نمر وي
 که د پينګان لري هر خوشترې وزرې
 لويې مارې د باتورو په ځيګرو وي
 چې کاسيرو وي په پړونې کې بربنډ وي
 حيا خپله حيانا کوله خاډرو وي
 پردې بد شي دکټوۍ خپلې ننګولې
 بدې کړونې خپلو بدوله اشرو وي
 د مېړونو د څنګوت هم دغه دود دی
 ياد هير ټول مارو يا ټول نهرو وي

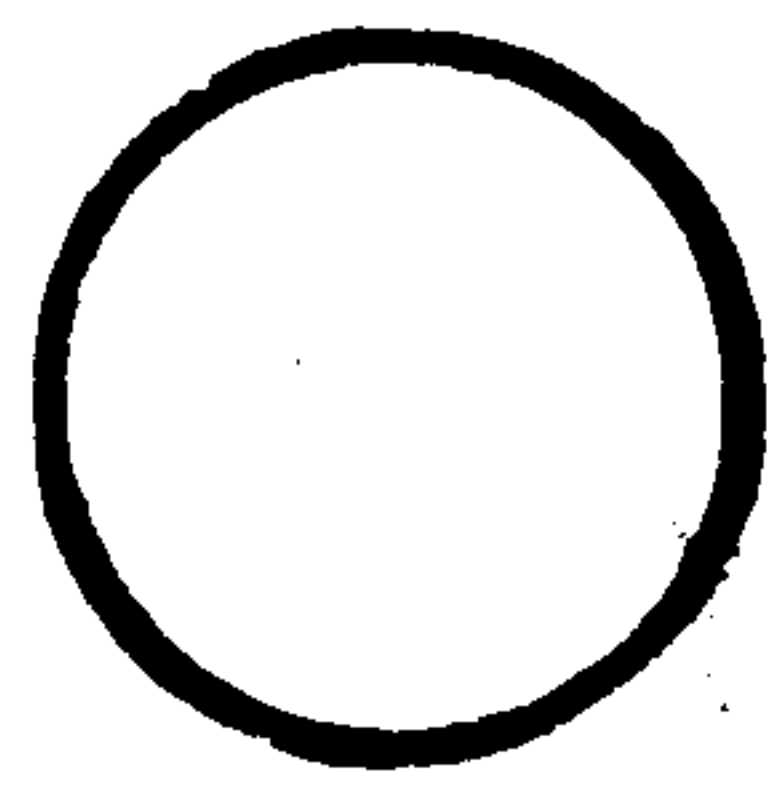

چې يوه يې مفکوره وي
 اوله دې نه په ادب وي
 په سر کې کنجی^۱ لاس وي
 په توده کې يک^۲ جلب وي

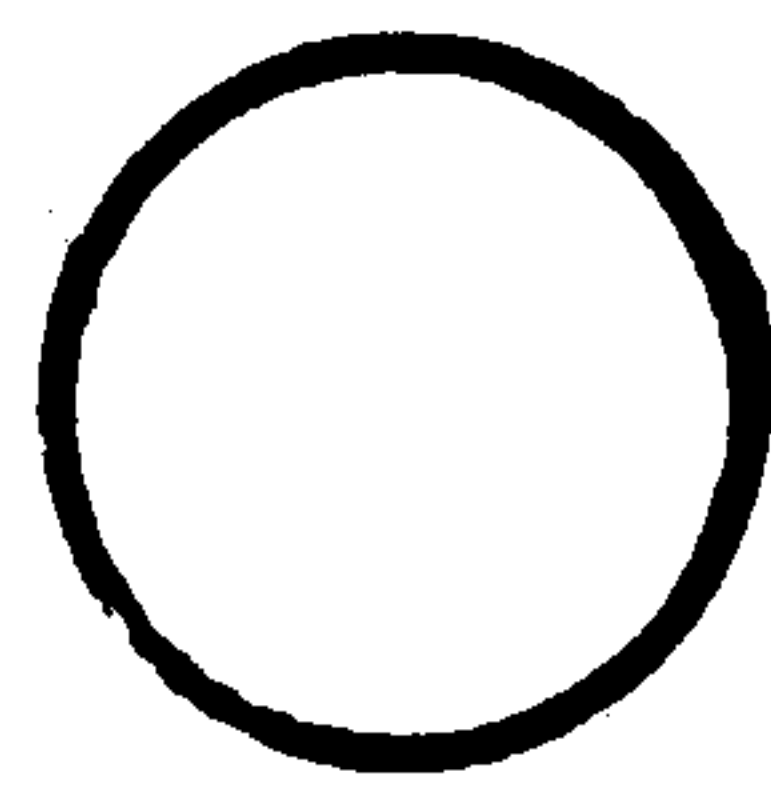
نه توره دکائنات ده نه د شروند دستور اولاره
 چې يوڅو دې په ول^۳ه وي اود نورو برخه خواره

۱- ننګولی - پنځکړی - لمده بل، ۲- کنجی لاس - خپلو کې کلک لاسونه ورکړي.
 ۳- يک جلب - چې آسونه يې څنګ تر څنګ روان وي، ۴- په وله - مارو - هوسا.

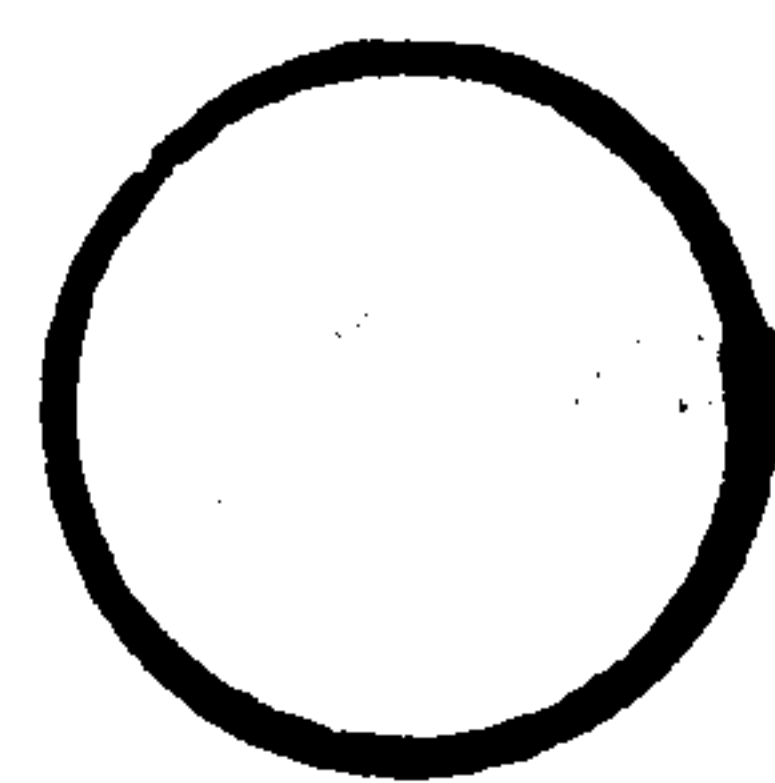

د مېړونو لار لومړۍ تورۍ وهل دي
 چې نړۍ په ولکه واخلي نو ویشگر شي
 د مېړه نیکه دوتر چې شته کول غواړي
 هغی مېتهې بلې را کابزي او شر شي
 د قام مشر هم د قام په جامه بوټي
 چې ولس یې د شرې وي، شریوړ شي
 زه مانه که بېر شوی ابا سین شي
 شاه خلعي ورته پښې بنجې کړي توغړ شي
 چې په تنگ د لاله وي غزا هغه
 نور خو هسې خلق خوشی ککړ شي
 د سینا په دونه پند، ټول سربېری
 دیوې دونهې ترخه یو تېر شي
 برغوپوک وهه، دنگ ورکا نغاري له
 دا خواره واره بنجځی که لښکر شي

-
- ۱- لار= قانون، ۲- بویه= پکار دی، ۳- برغو= ښکر- تودم،
 ۴- بنجځی= درې خچې (په اصل کې دوې بوی سرغوته وائی).

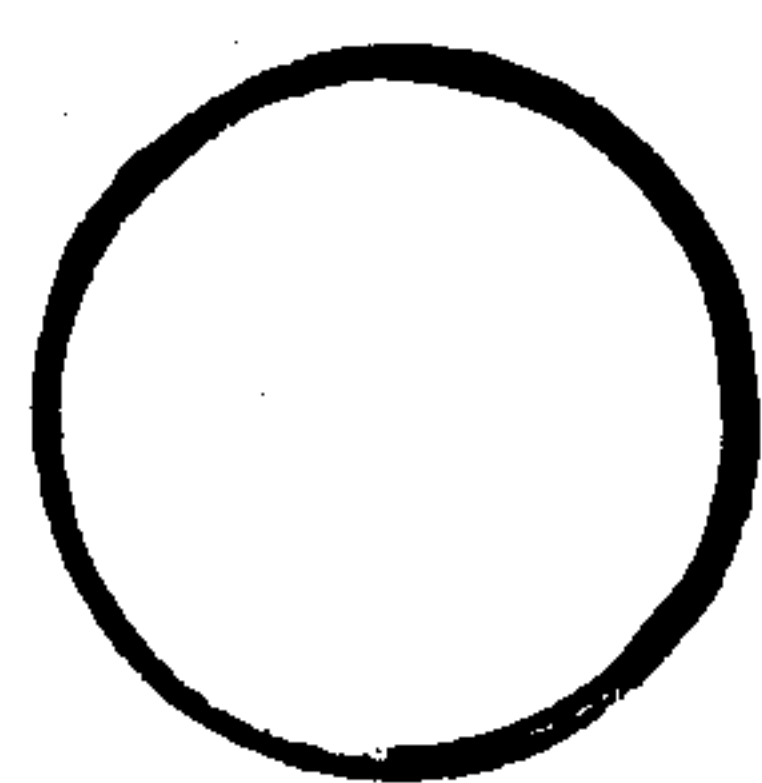

په تور برين چي په ميدان کي جنگيالي وي
 سرخيري کي پي وتلي ننکيالي وي
 په خپل کور کي د پر خلق نامستوي
 حقلان په ولسات کي نوميالي وي
 چي کليم ورته بيرغ د يرغل ورکړي
 که په هره غاړه مخ کړي، بريالي وي
 کليمه پخوله، په لاس کي بمبل توره
 د سپرو نوخو هم دغه دوه کالي وي
 که لوی شي دی هغه منډه ابدالي دی
 په داڅه که دچا توره ابدالي وي
 په سومات دغواين پخوله بانگ وايي
 چي په خټه کي پي گډه بلالي وي

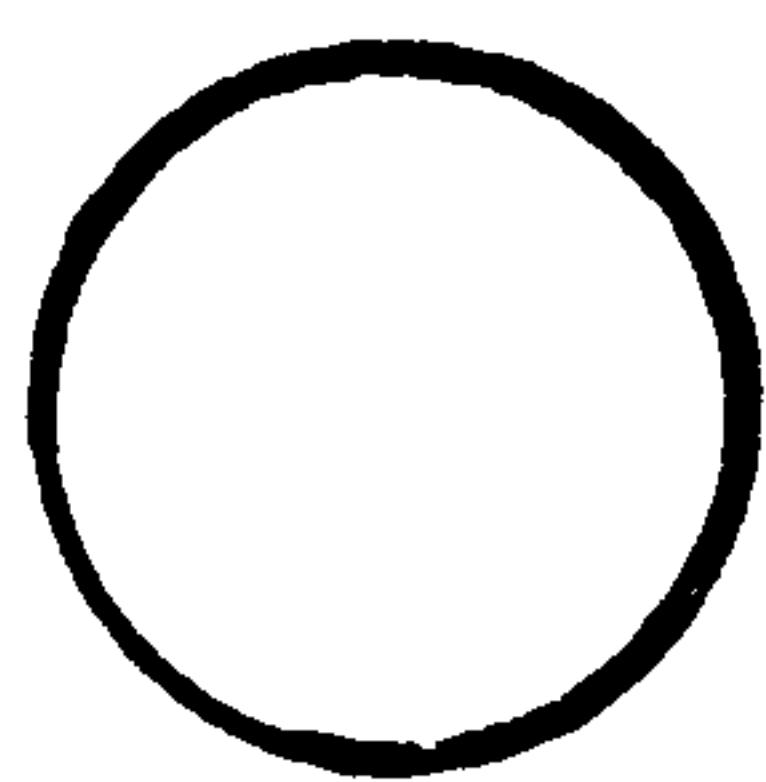
بازداري پورې پېغور شولې بازداره
 باتورزي دې قوشخانه کي تپوسان شول
 په ټولنه کي رڼا پوښي راغلله
 که وگړي ټول د سيلمي نه حاجيان شول

فرعون اوهاماني په زلزل کوره
 پدې شخړو کې يوڅوکه کليمان شول
 چې ديوې پي ستا پلرينې واخستلې
 دمېري له حايه پورته شواتيان شول
 د همت سپاره دې وېوگنېدل هسې
 خر سپاره درته له پامه وزېکان شول
 نرمریالی له خپلې ماري په شان شو
 په داڅه شي په ډنگ ډنگ که ناکسان شول

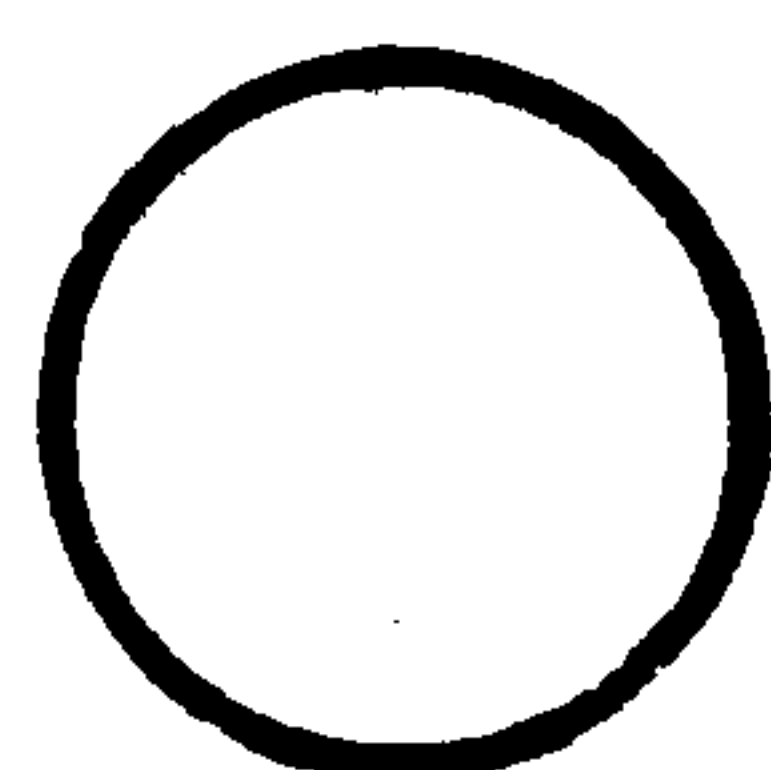
ای تورانکی اوردزې ونولسه
 ستایوه کوکه ورکېدلی نه شي
 تېره شلونه دا زغو که وي تل
 دسترکولاره څوک نیولی نه شي
 دگیدرانو په اور روکې چرې
 د زمري غوړمب خطا کېدلی نه شي
 چې شي لاس بری د فطرت په لارو
 په هغو چرک را پرېوتلی نه شي
 دنن په گټه چې سې سودکړېدی
 د صبايي میدان کټلی نه شي

چې له دې ځمکې پورته شوی نه دی
خبر د بل شوي سرور نه شي
په شاه مېړه يې انگازه شوې ده
که يې بنجځی نن ليدلی نه شي

چې د لېچونو زور پيدا کړی توره دار شي
چې چنگېز يې وټړي نو هغه لار شي
چې وسلو متوسره کليمه نه وي
که د غر پشان تومن وي تار پتار شي
له دستور د کائناته څنگ وختی
د کند و انبار شته من قامونه خوار شي
بې وسي په دنيا لويه کوتاهي ده
چې د بڼکار کولونه وي، خپله بڼکار شي
آدمزاد لويې مېړانې شي کولی
چې د خېستې د غمونو نه وزگار شي
خواري بويه خوپه حقې لارې بويه
خړېک کله په خولو وينو چنار شي
ته پخپل بڅرکي ولې ناوېسايې
هم بڅرکي چې خوندي کړي سور انکار شي

شنه راستی دسروی هیچری خیم نه خوری
که پری تیرد خزانو تر پیمار شیی

د باطل د ویرتکی خو کلیم ده

له نیمگرو مفکورو هیڅ نه ویر پری

د پر قامونه به د خیمکی له مخ وړک وو

خود ته که سره تبغ نه ویزی کپری

نرېز پری ټول سمسور بدل شوی تونج کړی

تلوار گړندو! دیک پوار باندې تود پری

پلویانو دروسو اولین! واورک

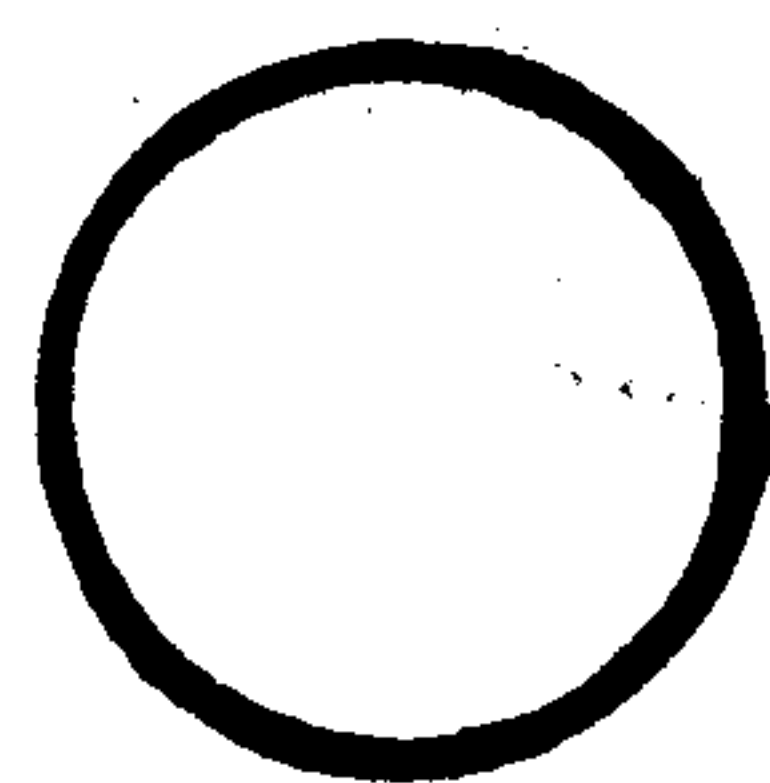
دانری ستاسوپه وړاندې به نور پری

بنستونه د شروندون په یوه حال وی

ادا پنی مکرله وخت سره نور پری

ټول بدلون یانه بدلون شروندانه ندی

خوار هغه دی چې یو لور ته څنگن پری

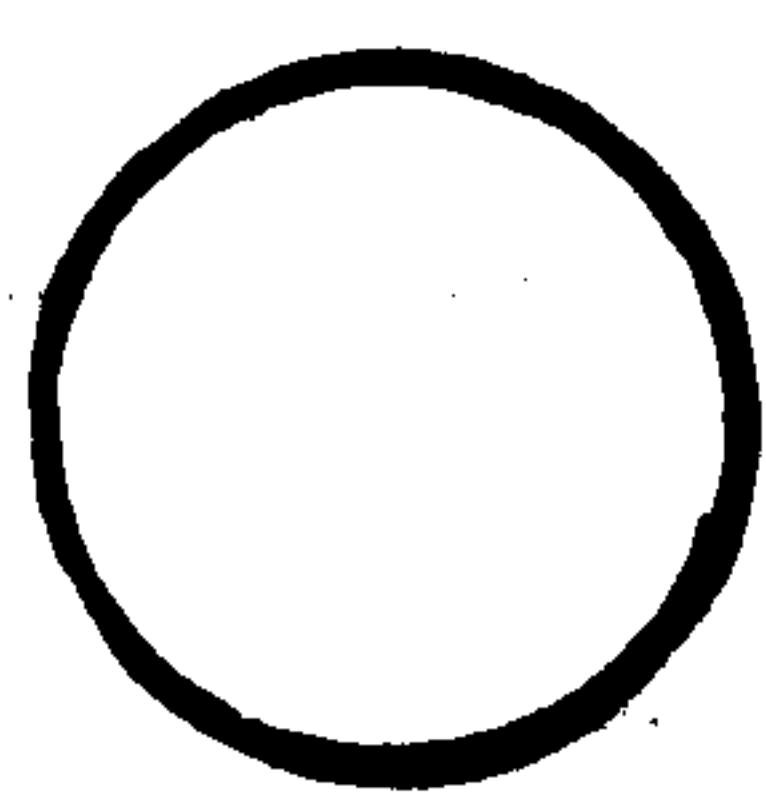

په شونکار د اباسین چې شوی پورته

ولې چې پې د مانگی سندونه کړه

۱- زېږېکا = زهیا.

تارا کونه دخزان نهر گونه تېر شول
 خود سروې شنه جامه يې زړه نه کړه
 چې رښتيا ويل دکومو خولو توږوه
 بړه دار يې له رښتيا و بله نه کړه
 راغلل دېر انقلابونه دلې هوري
 ولي درسته يوسا لار کليمه نه کړه
 مېرني په مېرني پسې لوگي شه
 خراباطل سره توده يې سره نه کړه
 تېر و تېر و ته متونو او خونې هم
 هېڅ کچه د پتيا لوعقیده نه کړه

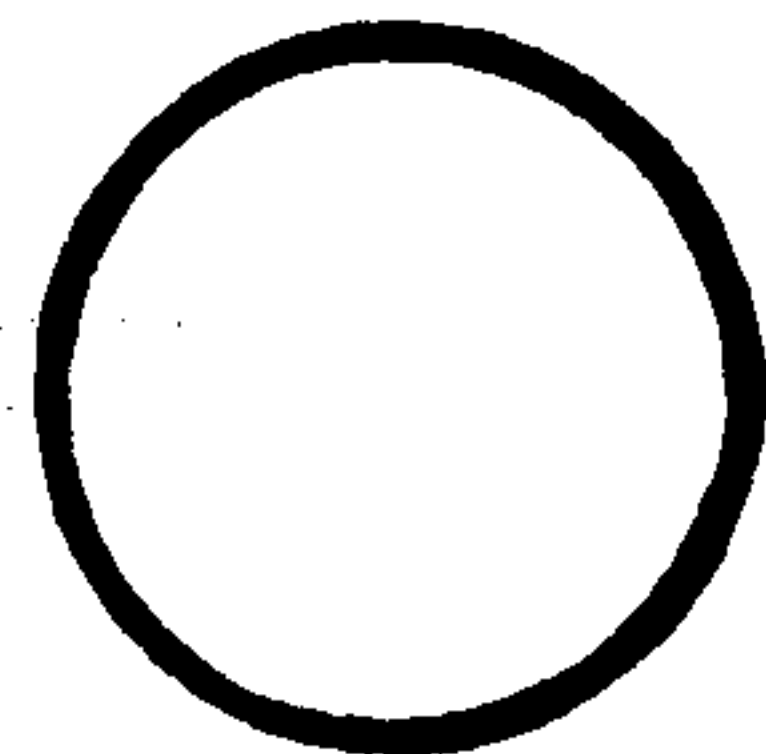

چې د سرووینو پياشې پکې حلېږي
 شاه حلېي هم په هغولارو چلېږي
 سر سجدې د جماتونو په پوهونو
 د مېړه په يوه هڅه نه ارزېږي
 ککړۍ دکليمانووي تل هسکې
 ښکروړې ککړۍ ورته تېته پېږي
 حتملان له زمانې وي پېرې غنکې
 خلق نور زمانې پر دود تېرېږي

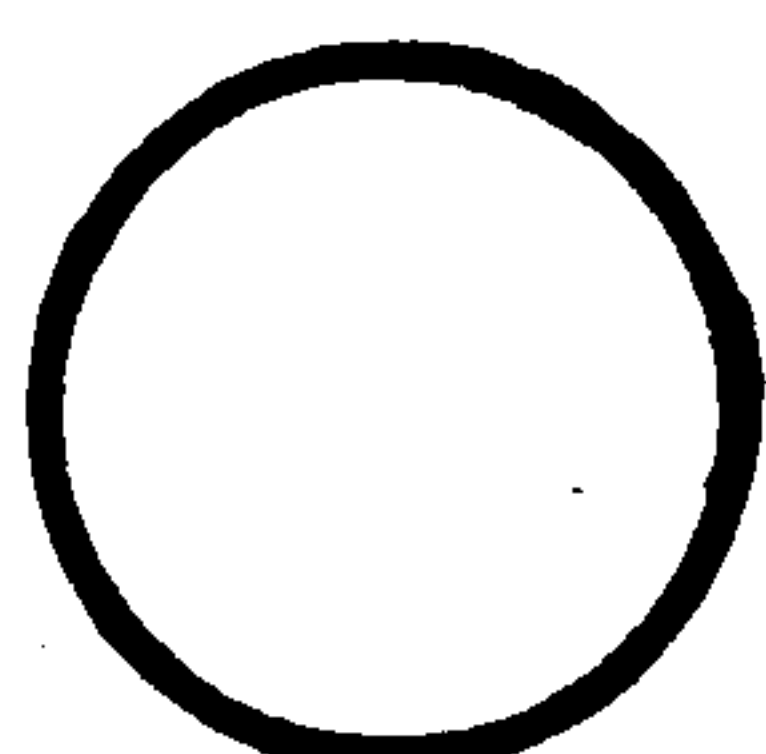
کليمه دکائنات سر جنګرېز دی

غل درغل به له جنګ غالي پشاکېږي

ته دې خپله غاړه خلاصه په مړۍ کا
دې ته مه ګوره چې کله صبا کېږي

دمېړه له متهو پاڅه دناحق جهان نسکور کا
په چينجنوروستو ګرګو يود هيږه پورې اور کا
دا خدايان د ټينګې نه دی ولې ته سترګې دبټور کا
د قامونو نډۍ حمله د آدم تاليزه کور کا
دا د غوښو تش لوتونه په خلقا د جسو نور کا
د خښتن په کښېدو کې
خپلې چارې دې انځور کا

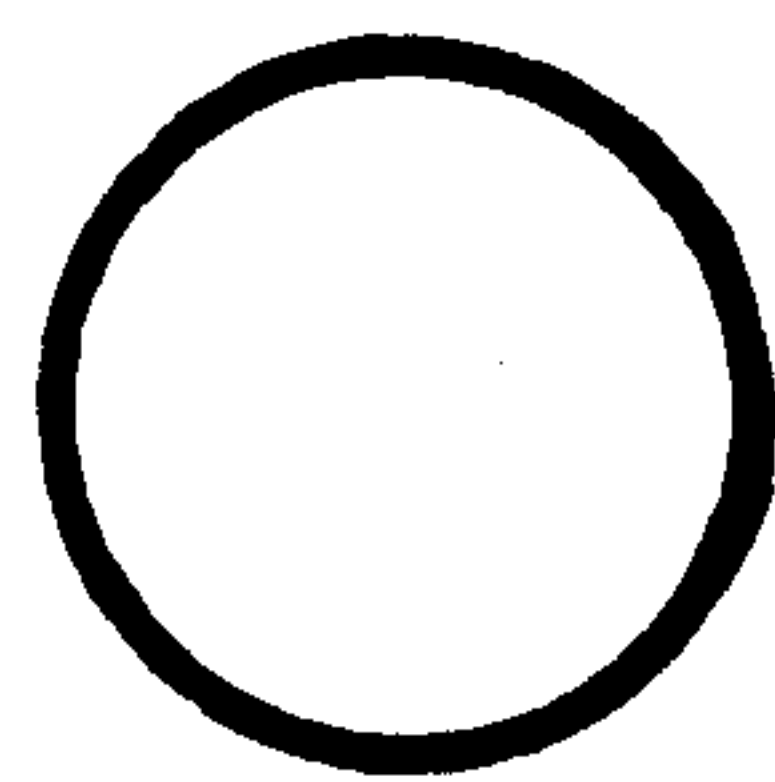
په تيرو تورو برغندځي
ننګيالي ځي په خپل منډه ځي
دمېړه د خولې وروښم
د سپر لوله ګرځېده ونډه ځي

له خښتنه چې هم غږ وي
هغه کار هم کله شنډ ځي؟

هغه پښې پرې کړې بويه
چې د خلقو په مرکندو ځي
د تسپو خاوند ته خيړ دی

که ځي دارلره، لوند ځي
وسپنيزې خټې راوړه
د کليانو آخر کښه ځي

چې په خانگه کې پخه شي
هغه ځمکې له بې شنډ ځي

چې له اوره لاشه مومي
خټې ويره بيا له اوره
زړې مات وېوکی کور کړي
شي هماغې له شه کوره
په چرسو به ترخو سود کړي
کا ئنات ځني پلن پسوره

د زړې ځای پکې ورک شي
چې ژوندون کړي جامه نوره

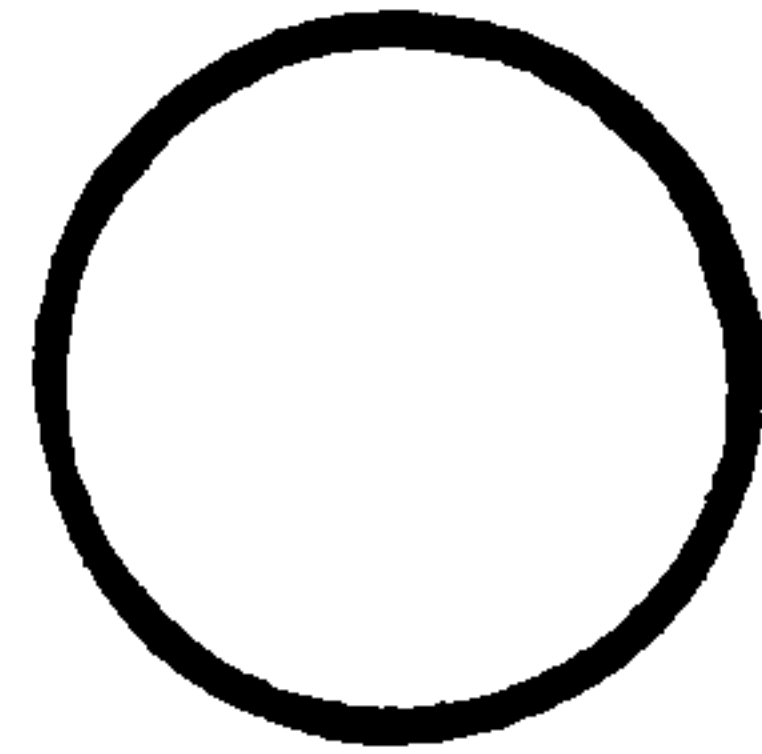
۱. خټ - کميس - پښې، ۲. چرسو - تنگ ځای

سرځيره تل پائېږي

خپر دې نشته سرځوره!

د فطرت په هنداره کې

له خښتنه خان ته گوره

چې خانمن دی هغه کس دی

چې ناخان دی ناکس دی

په سيلاب غرونه لږېږي

څه ارزښت د لې د خس دی

يو په لس، هم يو په سل دی

پياوړی چې په جس دی

د هوسو د غزالې نه

د زمري ورتېره وس دی

په زرگونو دلو ستر له

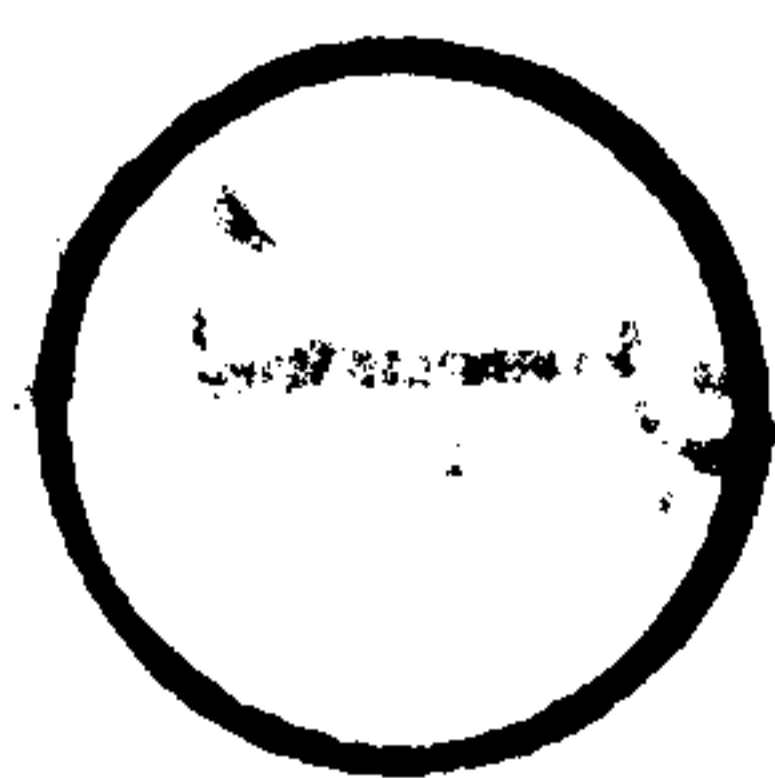
يو بشري د اوربس دی

گړندو پرې بڼه کړه

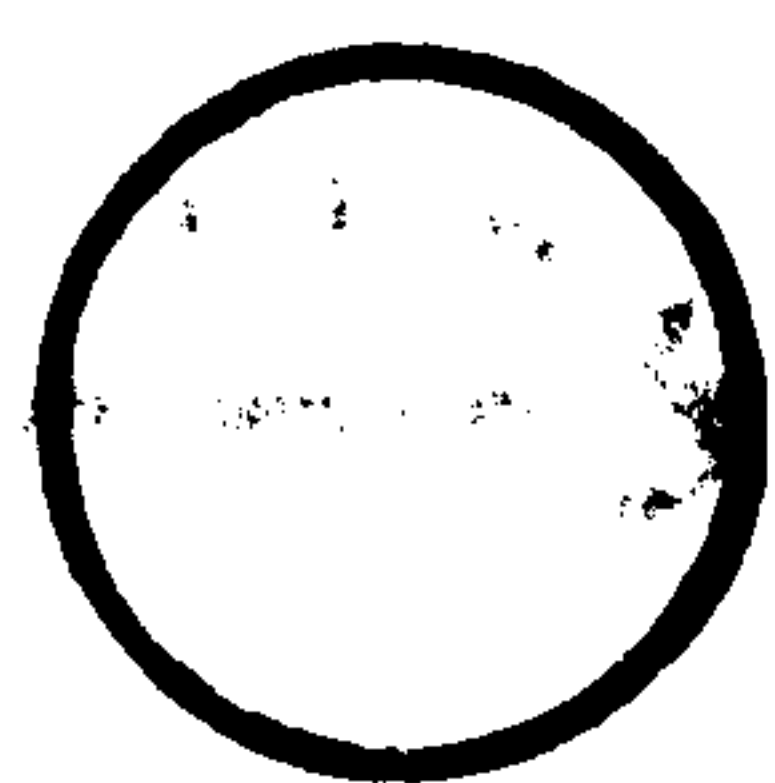
د مټه و کاروان پس دی

۱- غزاله = د هوسو سېل

۲- سرچ = يوواښه

زرداران خوري مدام غوڻبي
 دخيل قام لکه کرکس
 په درست قام پ لکولی
 له پېروراسي کرکس
 دوی رېښمين له سره واخلي
 قام له پاتي شي يکرس
 روزي د ب کاندی ولس ته
 بياکوی مانځه او دس
 د پي وس وندي کورونکو!
 وي ترخوبه ستاسو وس
 د «لا ترکضوا» وخت لنډ دی
 لاکوی هرا هوس

چې ختکوبی ظالمان شي
 سينه ځخه د جهان شي
 چې خدايان پر مخی پرېوځي
 راوچت بنيادمان شي

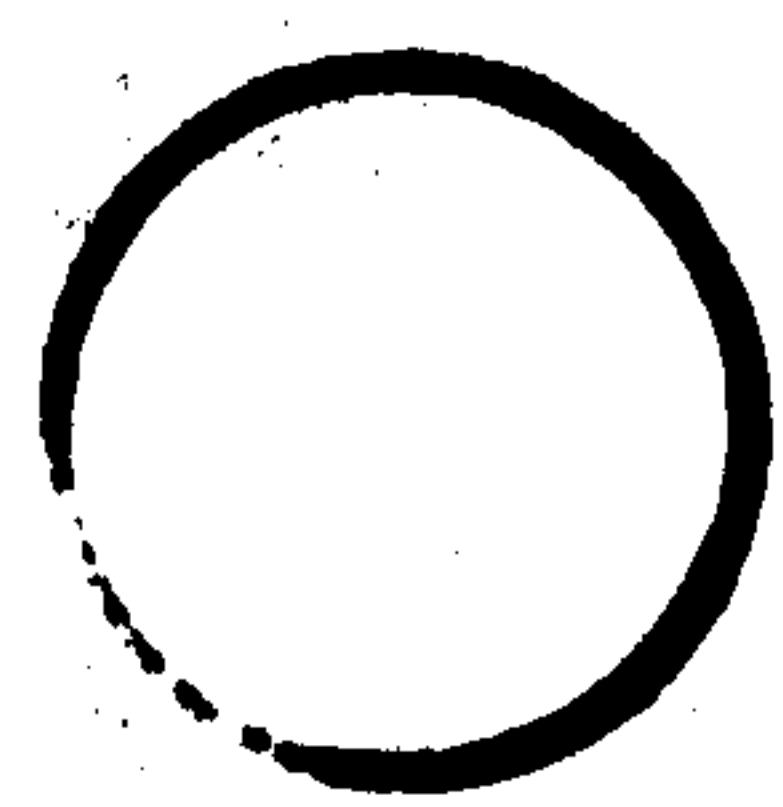
چي خانگري دوتر وړک شي
په توبنه لولنگران شي
کليمه هله په پنبو شي
د باطل بورجل چي وړان شي
زرداري کي خاناهان وي
کليمه کي ټول يو خان شي

○
پدي شخړو پرکښو کي
هر هغه حلمي انځور دی
چي د ټول نوغي دخيره
همه چارو کي حقدور دی

○
پورپه جسوشه بياگوره
چي يوتن څنگه لښکر شي
دمپړه له چارو بريښي
په تندۍ اخستۍ غوښي
هردهغو برخښرتيا ده
چي خردک پاڅي نښتر شي
له تنې زوخ چي اوچت شي
لکه نريري تل سحر شي

چې شروندی وی د ښکارځله

تودی وینی خود شهپر شي
زمرین کواښنه شاه ځلمو ته
سلاهی سنگر سنگر شي

ځوانان څه کړې دورې دي
ځکه یې غشی یې پلې دي
چې له باز چتو ته ناست دي
پيخالونه یې ولجې دي
ولسات لکه تنزري
د ښکاریانو په نچې دي
د بل مخه یې پټوله مخه
پرکني نه دي سرامي دي
د نمرود ویلی وایي
له آندړې عقیدې دي
چې نومړی په سرودي
د سرو تشې پېښې دي
د باتور نڅېښې یې نشته
لا ملخی تړلې جوړې دي

د یو شرق نرغملونه دي

د اېژې دومره اومسې دي

پکې زویم بډوده نه شه

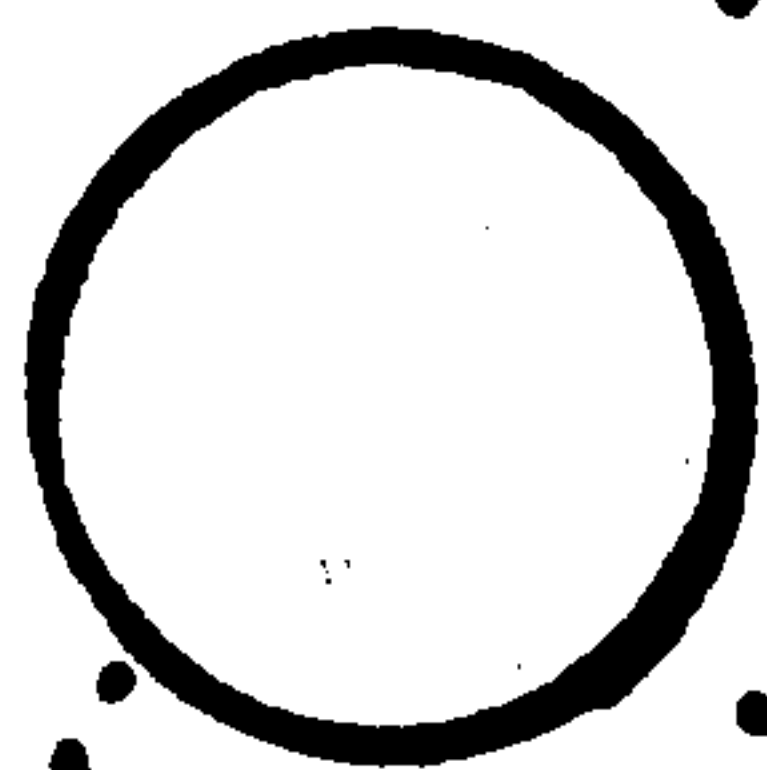
وجود تشې تنسې دي

د آدم خانګړې «زه یم» لکه حق صمدا حد دی
تن نارینه دی ولې زویم» لَمْ یَلِدْ لَوْ لَمْ یُولَدْ دی

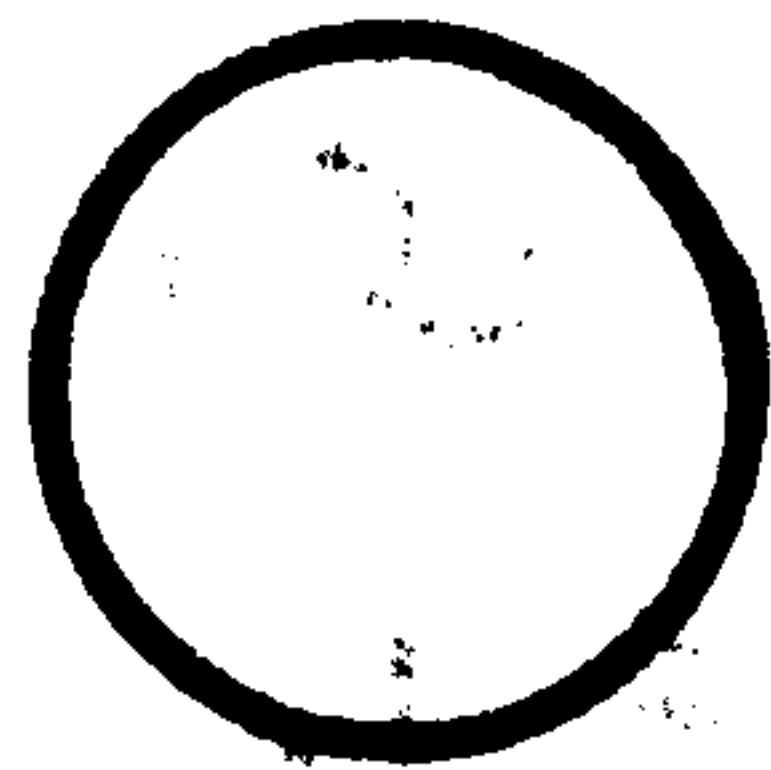
د هر څاري په درون کې د خپل سترو جودانځوروي
تبغ، تنه خانګې ګلونه يې هم ګامونه په خپل لوروي

د یکرنگه برید مېړونه نیسي نور نور سنگرونه
د فطرت خواښه لېږنه دي که ساره نه شي مېړونه
لمن څه چې، څادر خور کا د سپرلي ډېر دي ګلونه
ته لا میشت په سر پړاوي شړوندې شخړې پړاونه
خونې خونې ستور تلیزې تازې نه ګرې یو خونونه
که تنه ګوټه کښېښې شي ګوټه به مزلونه
قدم تېر ګرې، چې غږ یېزي ستور تلوکې جرسونه

یوه ورځ به ورته راشي

ستور ګزونه بېلکونه

چي په يوهسته پيوست شي
 ذري غوندي شي تورغري شي
 وړانگه گده شي په وړانگي
 رادبره نوي نرشي
 چي حجرې غنبتلي پاخي
 نود هگ خاندروسحر شي
 ننگ له ننگه چي کوشير شي
 هم لنگر شي، هم سنگر شي
 چي سپنگير سر صف تر شي
 هله الله اکبر شي
 هڅي هڅي چي په گواښ شي
 نوحوغي نوي په سر شي
 شهوران چي يک جلب شي
 دبردونو لوی اختر شي
 تور په تور باندې شي پوري
 سترگي سترگي يو نظر شي
 لاري لاري هر آسمان شي
 چي همت همت وزر شي

«ا» برهونه ولجي، مال، غنيت.

دشرونډ پټې شي مخ لسوڅي

چې شو کير تېره نشتر شي

چې گټل بځنبل توره شي

بيا آدم جنت ته ورشي

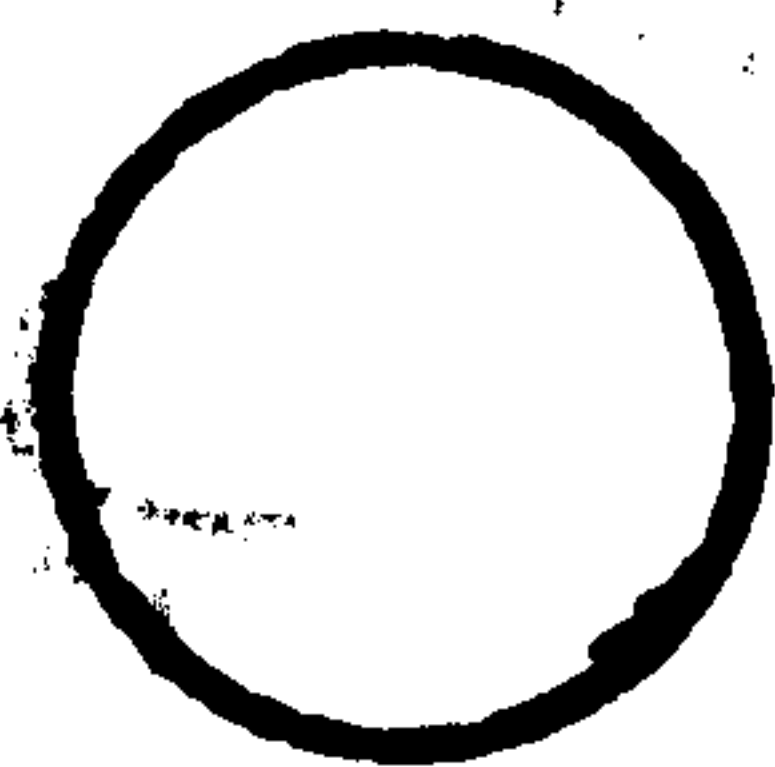
چې د عقل سپاره وينې شي

پوچ خدايان هله ډېر شي

د وجود تور زيرون دی اوډ «زه يم» نوښتون دی

نوښتون کره دشرونډ شې نوښت «زه يم» له پاڅون دی

يو غورځی دی اباسين دی غرونه غرونه دی يونين دی

يوه هڅه دی سپوږمۍ ده يو يرغل دی ستور تليز دی

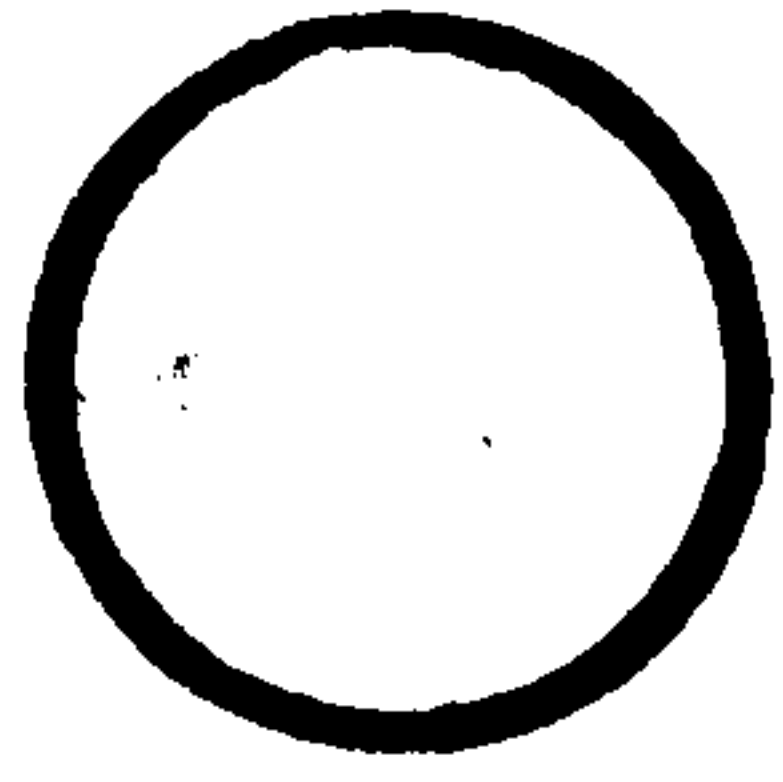
له تش شور لاس اوچت شوی اوس دهر غوره غوريز دی

ستا دتوري له ټکوره کائنات ټول سندرې دی

غره لرغۍ دی له هسته گل لمنې گل مخيز دی

لا دشرونډ غزمه ده لري

داخواوس لاسوړ کلهيز دی

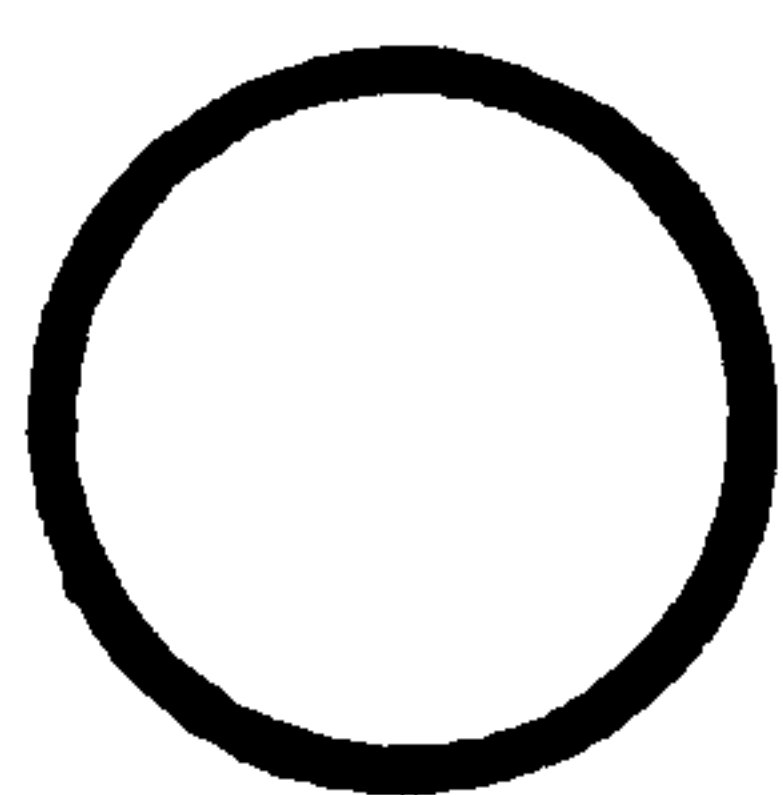
ڪه د شروند نقشونه ڊهردي
 ته د واره شروند انخوري
 نور شروندون دي همه پلي
 هم يو ته بي چي شهسوري
 واره توي يويورنگ دي
 ته لدرنگه سپرلي طور پي
 د هوسي په سترگه د ننه
 هم باتور ڪسي د بوري
 د ذري په خاندرو نمر پي
 په قطره سمندر سپوري
 ته په حمله ڪي آسمان پي
 په سهر او بو ڪي اوري
 دلشي سره پياخه پي
 لاشه توره هم تڪوري
 چي راغونده شي موتي خوري
 ڪائنات شي چي ورخوري
 د حجرو په ارونه ڪي
 له ظاهر ليده ڪه نور پي

۱- پياخه د شاتو ڊڪ گبين

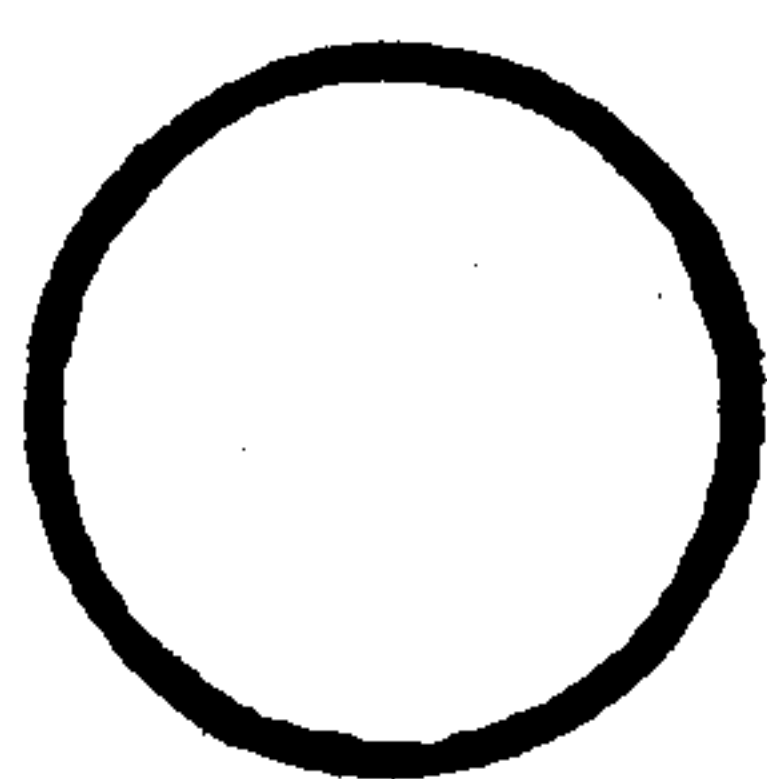
نور کورونه په تا تنگ دي
نه هم سیال د خدای د کورې

مفکورې به دېرې پوچ شي
ددې یو کلیمې وړاندې
چې یې نن سندرې وایي
په صبا یې وایي سا ندې

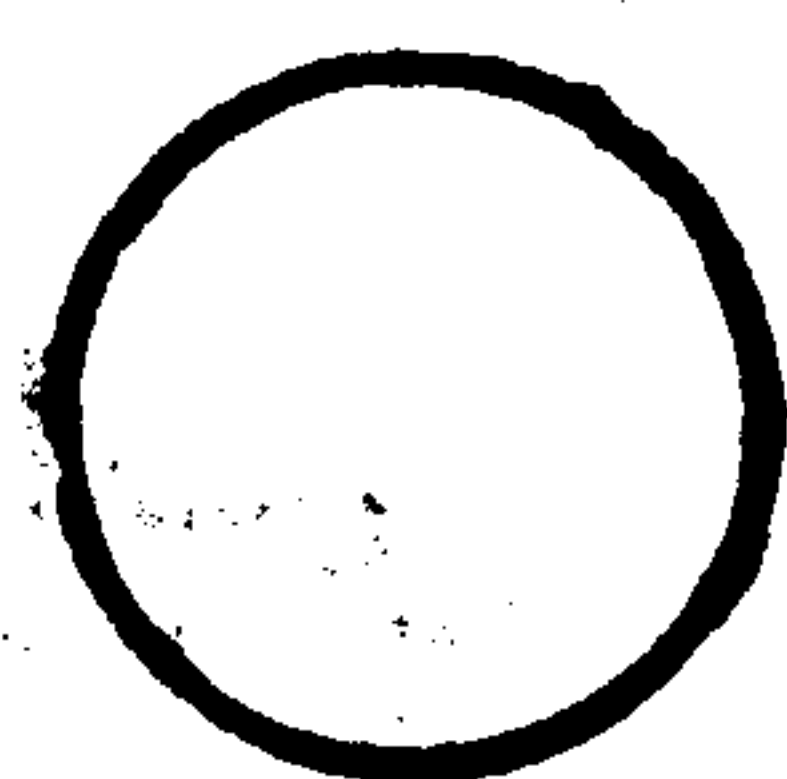
په تېلو نرغ غـونه	دا د یوې او مشـالونه
د سرهنگو شاه خـلمو دی	د خولووینو رـنگونه
د شاه متو الـامې یې	اسمانـکه سـنگرونه
کـنبدی یې د کـراو دي	ویر سـپړلي شـالیزارونه
د ناغوسـتر کوشـوکیو یې	شـه علـونه، حکـمتونه
په نهـره د جنـگ پر یې	خوړي وکـړي شـولانونه
د عـقلي مـنود رـشه یې	هـڅو بـونه، تهـذیبـونه

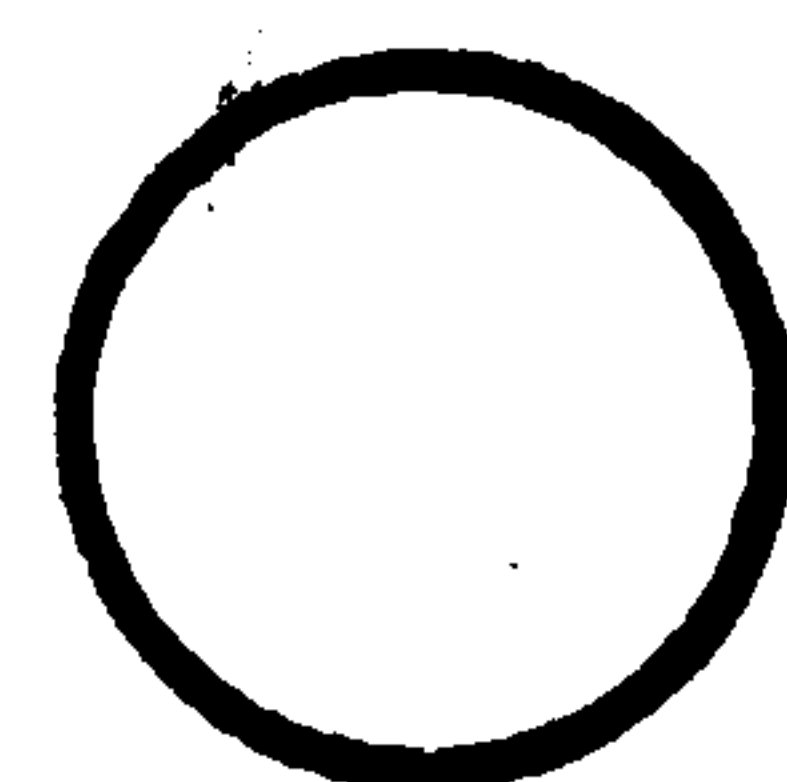
د خـلي د نـرگس غـبن دی	پـسړي یې تـانگه راتـلی شي
په اړـکه چاپـېریال هـم	انـقلاب زرغـونېدی شي
عـکسـمنه پـرگـنو نه	مـله د لـاری تـولېدی شي

مېړه مل که د خښتن دی له خښتن مخکې کېدی شي
د تیرو ازغوله تخرگه نوی شروند را ستر کېدی شي
د فرعون له خپله درنده

کلیان را پاخېدی شي

آدمزاد لا لښتینک دی لا دېر لږې له خپل دک دی
که په تومنه باتوران دي لا په چاروکې لوک دی
فلسفیان یې هلک فکره لا له زړه یې درک دی
په دې ویرلوی کائنات کې په یو ځمکه، نمرتاوک دی
که خپلواکه دېر ځان بولي چې یې کوری لابل وک دی
د شپانه څار یې لا نه نرده شرمخان د خپل کډوک دی
لا یې عقل دېر کچبه دی لا په دېر جهلونو کلک دی
د سربوره نفوتکو په لاسونو کې لیتزک دی
نر بېنیا کیان یې په جوش کې
هغه شان په امبولک دی

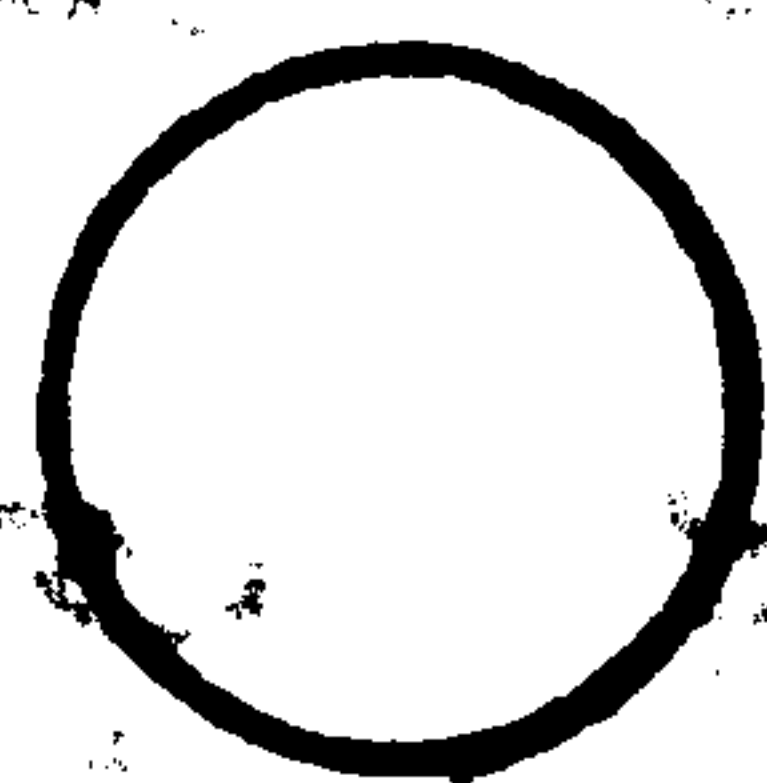

لا په سر یې فرعونان شته لا قارون شته، لا هامان شته
آدمزاد چې ریزکی دی لا د وچې دېر خدايان شته
دولارې حکه نه شول چې پرې پټ سلمان سلمان شته

لا په دار مسیحا خبری لاند پاری مذهبیان شته
خلیلان شرونی کسری د آذر لا لیکریان شته
هرنوبت ته کفر وایي لامخ تختی نرناریان شته
قلمونه په اور سوخي لا د علم غلیان شته
آدمتاله لا یو خوب دی لا د قام، خاوری بتان شته

سپیتوب ته لوکا منزل دی

لا د دوو پشویوان شته

وخت به اخلي، ادمری چی

له خپل خانه آشنا کپري

د خبنتن او د خپل نره یم

په اریکو چی هر سپري

وخت به اخلي دا حیوان چی

د سري په پښو پا خبری

وخت به اخلي پوچ خدایان چی

د بریري، نسکور بری

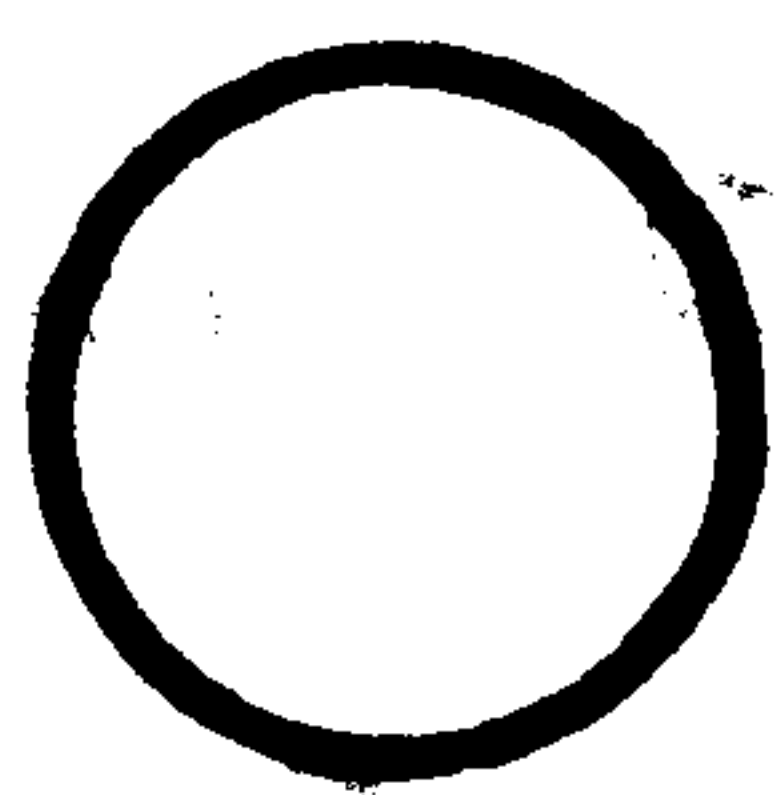
او د جهل کتابونه

د خندا توکی جور بری

وخت به اخلي کا مناق چی

ستر آدم ته بیاتیت بری

د آدم په پاڅېدو کې
لاد د پېر وپېر وځنډ دی
ددې دوو پېښو څاروی ته
لا په خټ کې لوی کولنډ دی

ته په ټول کائنات بری	خوله ځانه بې خبریې
ملغلروییې په زړه یم	که سیپې په تن بهریې
په یو څاڅکي کې توپلن یې	په ذری دننه غریبې
برسېرنه که لاک ښکاري	چې په جس شي نو سره زریې
ستا تو بری توره دې "زه یم"	هم په "زه یم" ولجه کریې
که ورستی راغلی کاروان کې	خود واره کاروان سړیې
مینځ هستۍ ته دې پام نه دی	د بهر هستۍ په چـریې
لانیچه آدم یې ځکه	لاد نیم ځان روزن کریې

انځاره کې حق ته تلیه!
دنا حقو انځور کریې

مفکور وپوچواو خوشو
کوچنی کړې آدم زری دي
که یې ستر کتاب په لاس شي
د خښتن د برش سړی دی

○

الکتاب په ادم نرونی

لارښودن آخرنی دی

که هرڅومره لرغونی دی

خوهرنن کې صبانی دی

○

حق لا اوس هم ناویلی

که ویلی دندلی دی

فرعونی دی په خمار کې

نازېرې کلیمې دی

چرک پرپوتی سېلاب زوځی

نوح پلوی بې بېرې دی

دکعبی سپایان جوت نه دی

آتیوان بیا په غدی دی

یومذهب دگتې نه دی

دالیندی وارې بې ژی دی

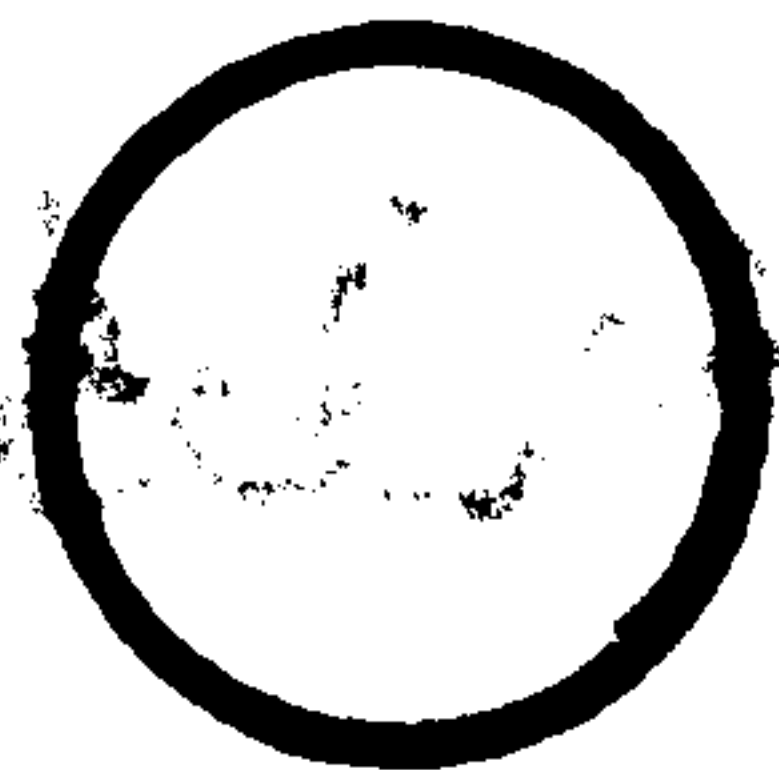
خلق خستې دبتکور دی

حکله ښځې آذری دی

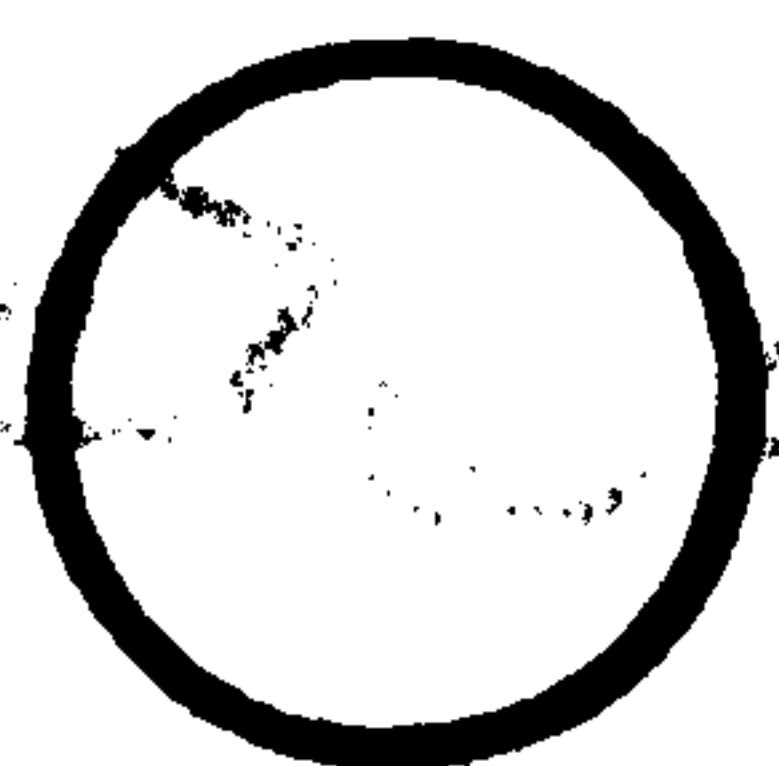
ناپوهې دهر وگړې

په وگړې په غدی دی

مفکورې پوچې نیمکړې
بیکلیکونه، تیزندی دی

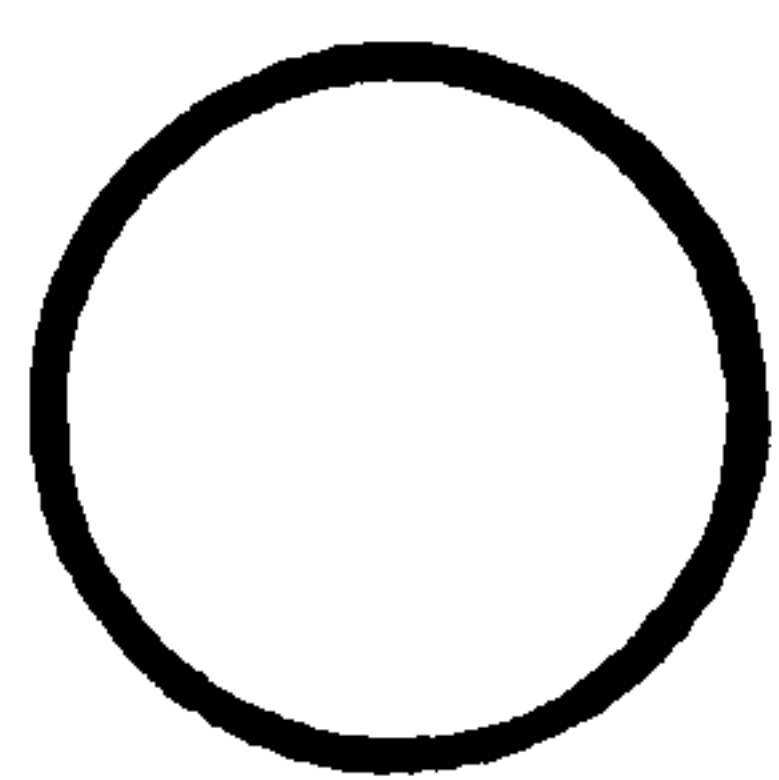

چې خوندي دې کړوږه شه
چې دې و بازه خوندي شه
لاس په ظلم پورته شوی
بېرته شرق په خپل تندي شه
د باتور و جس پي بايمل
چې د چتو وهندي شه
پوپي پاخي آدم و خوري
چې د پولو خای بندي شه
د خلیل پري ته وتی
د بتانو وهندي شه
چا تونگ د اسمان و خور
خوک پخلا په کړیندي شه

شوندانه ټول یو خانیز دی
که هر خومره گن رنگیر دی

مخ دټولو په یو مخه
 که هر توکی بل مخین دی
 په یو بډ په زیر جبار وځي
 دار باب که زرتارین دی
 لارې لارې یو شه لاره
 تـل تـلی یو شه تـلین دی
 ستور تـلین ستور تـلین کور
 کائنات یو شه کورین دی
 پدې دومره هک خا ندره کې
 ځمکه ناشې غونډې څیز دی
 خو ځمک زی په شونی تیاو
 د هره شروند د توزین دی

په تنزومت کیر او کره
 شیش بیا واخله ویر جهان ته
 چې ذره په ولکه واخلي
 متی راسکه بیا سلمان ته
 ستا تقدیر څه ځمکه نه ده
 لارې ویا سه آسمان ته

له بېلي درياب ته واوړه
 له تنگي نه پلن دامن ته
 غوږکمنه په لينده کسره
 بيا ورکښيوزه ښځ کبان ته
 له سپرغودي ډېر شړوند وکړه
 لاس کړه او بډنمره وښان ته
 پوهه بوځه خيړکتيا له
 خيړکي راښکته ايمان ته
 په نړۍ ورځور پدوځي
 گرځېدلی اوسه ځان ته

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library